

Naročnina
Dnevna izdaja
za kratek čas
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cencoglasov
1 stoip. peti-vrsta
mallo glasi po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vredniti po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Zakopis se ne vračajo, nevrakirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Celovcu
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ave Immaculata!

Tako nam je danes, kakor da bi znova še enkrat zacvele vse rože naših vrtov: Krščansko ljudstvo praznuje god brezmadežne Bogorodice; vonj čistosti, ki ga izžarja sleherna misel Nanjo, spaja vsa verna srca.

Hrepenenje za ideali je človeški duši nekaj naravnega. Naj bo življenja pot še tako blatna, naj vodi tudi preko moralnih močvirij in najnižjih zablod, vendar se oglašča od časa do časa globoko v duši kakor toplopljeni zvon klic po boljšem življenju. Sredi omočnega hrušča in lova za užitki nastopajo še vedno presledki, v katere se vjame spomin na čisto, resnično veselo mladost, podoben srečnemu odmevu iz boljšega sveta. Pogled v nedolžno oko »je odmev nekdanje sreče«. Z neko milo otožnostjo slede naši pogledi belooblečenim otrokom, ki pristopajo prvič k obhajilni mizi. Da, neko posebno privlačnost ima čistost, ki stopa jasne čela in solnčnih oči, s svežim smehom in prožnim korakom skozi življenje. Osvajajočo moč in milobo izžarjajo čista srca, kdor se jim približa in stopi v njihov magični krog, začuti skrivni magnetizem, ki ga sili na boljša pota.

Prav vsi čutimo v sebi klic po izgubljenem paradizu. Zato je spomin na Brezmadežno ovit v posebno poezijo. Kakor mogočen svetilnik sredi temnega, viharnega morja stoji Ona edina vsa čista in lepa, edina brez madeža greha med vsemi človeškimi otroci. Kako silno nam je potrebno apostolstvo njene visokega vzora ravno danes, ko javnost izgublja vse bolj smisel za čistost in novo poganstvo smelo dviga glavo. Čut za nrvnost, ki diskretno čuva nad tajnimi viri življenja in čednosti, se umika brutalni sili telesnosti. Kult telesa potiska v ozadje duhovne vrline. Za ta čas je podoba Brezmadežne s kačo pod nogami glasen opomin k naravnemu in čistemu življenju. Zopet naj pride do veljave duhovna lepota in veličina. Klic Brezmadežne se glasi: Gospoduj nad življami in nad vsem, kar je nizkega v tebi. Globoko pod njenimi čistimi nogami je bilo vse, kar modernega človeka skrini in vleče v blato. — V času, ko se toliko tepta ženska čast, ko s toliko frivolnostjo mnoge same sebe vlečejo v blato in trgajo v srcu moža ideal ženskosti, ki je devišstvo ali materinstvo, v tem času je potreba, da se zatekamo k podobi najpopolnejše žene, ki je oživotvorila v sebi najvišje, kar pozna človeštvo: devišstvo in materinstvo.

Našemu ljudstvu so vzdeli naziv: Marijin narod, zato ker imamo Slovenci res radi Marijo. Ne pričajo tega le vsakoletne šmarnice, ki polnijo naše cerkve in ljubeznivo venčajo Marijine oltarje. O tem priča vsa naša slovenska zemlja, ki je posejana z Marijinimi cerkvami, kapelicami in kipi. Isto priča naša narodna umetnost, priča naša slovenska pesem, ki opeva Marijo kot gospodarico in mater. In isto priča sleheren slovenski človek, ki je v globini svojega srca vendarle udan Mariji in je Marijina slika zadnje, kar bo dal od hiše in spomin na Marijo poslednje, kar more izruvati iz njegovega srca nevera. — Na Marijino svetišča je navezal naš narod svojo usodo, ko je v turških pohodih branil za taborskim obzidjem vero in dom. Okrog Marijinih svetišč so se vršili veliki ljudski tabori in tudi danes Slovenec v sreči in nesreči rad poroma k Mariji.

Posebno pa je razveselljivo, da se Marije oklepa mladina. Praznik Brezmadežne si je izbrala naravnost za svoj mladostni dan. V ranih jutranjih urah je manifestirala svojo vero ob obhajilnih mizah. Zaveda se, da bo samo s Kruhom močnih zmagovita.

Naša mladina, katera čuti v sebi božjega duha, ne sme ostati defenzivna sprčo rastočih poizkusov, razkristjaniti krščansko družbo in si vzeti božji pečat. Mladina, ki je mlada, mora biti ofenzivna! Proti navalom nasprotnikov mora postaviti ne le jez čednosti-ga življenja, ampak tudi orožje pogumne delavnosti za božjo stvar. Radujemo se, da posveča oratorije in akademije Brezmadežni na čast. Radujemo se, ker imamo vero vanje, da bodo mladostno gorečega duha ponesli pozneje kakor žive plamenice v življenje. Ponosni smo nanje, da odklanjajo hrano izgubljene sina, s katero bi jih hotel pitati svet: nenravnost, pohujševanje, slabo čtivo, zapelejevanje... Ponosni smo na mladino, ki ima voljo, da stopa pokonci in ponosno skozi življenje kot božji otroci in je ni volja, da bi se plazila po tleh in kot kača žrla prah zemlje. Prav je tako. Tisti, ki se čutijo najjačše, naj primejo v roke bele Marijine zastave, drugi naj zadenejo na rame kip Brezmadežne in naj ga nesejo naprej skozi življenje, kakor so ne-

Načela zakona o narodnih šolah

Belgrad, 7. dec. AA. Novi zakon o narodnih šolah, pri čigar sestavi je sodelovala široka komisija najboljših strokovnjakov iz profesor-skih in učiteljskih vrst, sloni na naslednjih glavnih načelih:

1. v svrhu dviga splošne narodne prosvete in vzgoje je predvidena osnovna narodna šola in višja narodna šola. Vsaka bo imela po 4 razrede. Osnovna se bo ustanavljala kot obvezna, višja narodna pa po potrebi in na podlagi danih pogojev.

2. Gradnja in vzdrževanje narodnih šol bo sta poverjena šolskim občinam. Za pravilno zbiranje ter izvrševanje šolskih proračunov so predvidene sankcije za pravilno uporabo šolskih izdatkov.

3. Za gradnjo narodnih šol in šolskih poslopij se ustanovi pri Državni hipotekarni banki državni šolski fond, iz katerega se bodo dajale šolskim občinam posojila pod ugodnimi pogoji. V ta fond bo država vsako leto prispevala posebno dotacijo iz državnega proračuna vse do tlej, da fond doseže znesek 150 milijonov Din.

4. Šolske občine bodo dolžne dajati učiteljem stanovanja v naturi, kjer pa ne bo razpoložljivih stanovanj, pa odškodnino v gotovini od 500 do 150 Din mesečno.

5. Verski pouk je obvezen. Poučevali ga bodo duhovniki in učitelji po želji roditeljev. Duhovnike bodo plačevale verske občine.

Zakon o organizaciji finanč. uprave

Belgrad, 7. decembra. (AA) Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o organizaciji finančne uprave. Pri tej priliki je dal pomočnik ministra financ dr. Fran Gospodnetić tole izjavo:

Z današnjim dnem je Nj. Vel. kralj podpisal zakon o organizaciji finančne uprave. Zakon vsebuje nekatere važne določbe, ki gredo preko okvirja dosedanje organizacije finančne uprave. V prvi vrsti je treba naglasiti, da se z novim zakonom prilagodujejo finančne direkcije banovninam. Ustanavlja se 10 direkcij, in to 9 na sedežih banskih uprav, in 10. s sedežem v Belgradu. Finančne direkcije v Mostarju, Bitolju, Kragujevcu in Osijeku se ukinejo. Podobno kakor predvideva zakon o razdelitvi države na banovinska področja za občo upravo se uvajajo finančni inspektorati v važnejših mestih in v krajih, ki so pomembni glede na neposredne davke. Finančni inspektorati bodo imeli pristojnost finančnih direkcij.

Druga važna določba je v tem, da se državni pravobranitelji priključujejo finančnemu ministristvu, tako da postanejo neodvisni od finančnih direkcij in da bodo neposredno podrejeni finančnemu ministristvu.

Prvostopna pristojnost v disciplinskih zadevah je prenešana z upravnih sodišč na disciplinska sodišča pri finančnih direkcijah, oziroma z državnega sveta na disciplinsko sodišče pri ministristvu financ.

Okrajne uprave finančne kontrole se ukinejo in ustanove glavni oddelki finančne kontrole. Ti oddelki, kakor tudi ostali bodo odrejeni finančnim direkcijam.

Finančno ministristvo se deli na 6 oddelkov. Kot nov oddelak se bo osnoval obči oddelak, kamor bo spadal tudi kabinet ministra financ. Obči oddelak bo prevzel vse posle, ki so skupni vsem oddelkom, nadalje pokojnine, selitvene stroške, draginske doklade, kakor tudi ostale posle posameznih resorov. Vrbu tega so mu prideleni ekonomat, knjižnica, komisar pri upravi državnih monopolov in uredništvo »Finančnega zbornika«, ki bo izhajal namesto dosedanje »Finančne službe«.

Po smrti Šaponjiča

Zadnja pot pok. Šaponjiča

Belgrad, 7. decembra. (Tel. »Slov.«) Davi ob 6 so pripeljali posmrtno ostanke v Sofiji umrlega načelnika jugoslovanske delegacije Šaponjiča. Posmrtno ostanke je spremljala iz Sofije v Belgrad pokojnikova »oproga«, dolje član naše delegacije Bogoljub Ilić in tajnik delegacije M. Stefanović. Na postaji so posmrtno ostanke pozdravili zastopniki zunanega ministristva ter nekateri ožji prijatelji pokojnega Šaponjiča.

Popoldne se je vršil pogreb. Od pokojnika so se poslovili s posebnim govorom kot zastopnik inozemskih častnikov M. Popović, ravnatelj agencije Thelegrafen Union v Belgradu, Ljuba Stefanović pa v imenu društva

sli Izraelci skrinjo zaveze preko Jordana v Obhlubljeno deželo. Pozdravljena Marijina mladina!

6. Manjšinske šole bodo obvezne v zmislu mednarodnih pogodb ter pod pogoji, ki so predvideni v teh pogodbah.

7. Privatne obstoječe narodne šole smejo nadalje obstajati, ako se bodo v določenem roku v celoti prilagodile temu zakonu. Nove privatne narodne šole se ne smejo otvarjati.

8. Učitelj državne narodne šole postane samo kandidat, ki je dovršil državno učiteljsko šolo.

9. Kvalifikacija šolskih nadzornikov se bo poboljšala s tem, da se predpiše večje nadzorniške kvalifikacije in se priznajo nadzornikom prejemki profesorjev srednjih šol s posebnimi denarnimi funkcijskimi dokladami za nadzornike, ki pa bodo nekaj časa še postavljeni iz učiteljskih vrst.

10. Predvidene so potrebne določbe za ureditev in izpopolnitev dela za narodno prosvetljevanje v širokem obsegu.

11. Disciplinski predpisi so v celoti vzeti iz zakona o narodnih šolah kraljevine Srbije z dne 19. aprila 1904.

12. Glede na sistem, ki je bil uveden z zakonom o notranji upravi in z zakonom o banskih upravah, tvori prosvetni in šolski posli del obče uprave. V tem zmislu in v skladu s tem sistemom je z zakonom o narodnih šolah opredeljen položaj in pristojnost sreskih šolskih nadzornikov, banskih šolskih nadzornikov in banovinskih šolskih odborov.

Oddelki se dele na odseke in po potrebi tudi na referate, ki bodo neposredno podrejeni načelniku oddelka. Finančni minister lahko prenese pristojnost za posamezne posle na pomočnika in na načelnike pa tudi na nižje administrativne enote.

Nositelj finančne uprave v banovini je finančna direkcija. Nje so podrejene davčne uprave, carinarnice, katastrske uprave in finančne kontrole. Finančna služba je razdeljena v finančno konceptualno službo I. kategorije, v strokovno finančno službo II. kategorije in v manipulacijsko službo III. kategorije.

Finančni uradniki I. kategorije tvorijo celoto zase in se lahko zaposle v vseh poslih, medtem ko so bili doslej zaposleni samo v posameznih strokah finančne službe.

Finančno strokovno službo bodo opravljali računski uradniki. Semkaj spadajo uradniki blagaj, davčnih uradov carinarnic, katastrskih uprav in uradniki zvaniki finančne stroke. Uradništvo vsake stroke tvori celoto zase in ne more rednim potom prehajati iz stroke v stroko.

Po primeru drugih resorov so uvedene v I. kategoriji nove skupine 2a, 3a in 4a. Popolnoma nova določba uvaja tudi 1a skupino.

V II. kategoriji imajo uradniki enake prejemke kakor uradniki 5/I.

Za uradnike I. kategorije so uvedene posebne službene doklade kakor v drugih resorih. Za uradnike II. kategorije so določene posebne službene doklade in sicer v I. skupini po 600 Din mesečno, v drugi po 450 in v tretji po 400 Din mesečno.

Finančni konceptualni uradniki stopajo v službo v finančnih direkcijah, tako da ne morejo biti tekom te pripravne službe dodeljeni na delo v finančnem ministristvu. Novi zakon prinaša tudi take določbe, ki ne spadajo strogo v organizacijski okvir finančnih uprav, čeprav so bile te določbe sprejete radi svoje smotrenosti in pa, da bi tako čimprej nadomestile neke nesodobne določbe posameznih finančnih zakonov.

častnikov in bojnikov. Ko je prišel sprevod, ki je bil nadvse impozanten in ki sta ga sprmljali vojaška in mestna belgrajska godba, pred poslopje zunanega ministristva, se je od pokojnika poslovil ravnatelj Fotić.

Za pogrebom so šli zunanji minister dr. Voja Marinković, pomočnik zunanega ministra dr. Kumanudi, vse uradništvo zunanega ministristva, četa vojaštva ter oddelak artiljerije, pri kateri je služil pokojnik.

Na vozu je bilo mnogo vencev. Vence so položili bolgarski zunanji minister Burov, bolgarska delegacija, ki vodi pogajanja v Sofiji, naš poslanik v Sofiji Ljuba Nešić, člani naše delegacije v Sofiji, društvo »Sloga« v Sofiji, poljski poslanik v Sofiji, zunanji minister Voja Marinković, uradništvo zunanega ministristva itd.

Sožalje čsl. poslaništva

Belgrad, 7. decembra. (AA) Povodom smrti predsednika jugoslovanske delegacije za pogajanja z Bolgarsko Radomira Šaponjiča je izjavil odpravnika poslov češkoslovaškega poslaništva v Belgradu

DANES POPOLDNE OB PETIH V VELIKI DVORANI HOTELA UNIONA PRIREDI LJUBLJANSKO KATOLISKO DIJASTVO

MARIJIN ORATORIJ

VSTOPNICE OD 10 DO 1 DIN.

dr. Leo Vokač ministru zunanjih zadev dr. Voju Marinkoviću sožalje v imenu poslaništva češkoslovaške republike in v imenu direktorja oddelka za tisk v ministristvu zunanjih zadev v Pragi Jana Hajeka. Na krsto pokojnega Šaponjiča so bili danes s češkoslovaške strani položeni trije venci: eden v imenu češkoslovaškega poslaništva, drugi od direktorja Hajeka in tretji s strani češkoslovaškega odbora Male antante tiska.

Bolgarski listi o Šaponjiču

Sofija, 7. dec. AA. Vsi današnji listi obširno poročajo o pogrebu pokojnega Radomira Šaponjiča. List »Dnevnik« piše: Zla usoda spremlja pogajanja, ki naj urede odnose med Bolgarsko in Jugoslavijo. V trenutku, ko se je jela razvijati atmosfera iskrenosti in medsebojnega razumevanja, k čemur je mnogo pripomogel pokojni Šaponjič, se je zdajci doznalo o njegovi nenadni smrti. List »Zarja« pravi, da je prišla Šaponjičeva smrt nepričakovano, kakor zna prirediti samo usoda. Zastopnik lista se je razgovarjal s poljskim poslanikom v Sofiji, ki je skupno s pokojnim Šaponjičem služboval v Carigradu. Poslanik je izjavil, da je Šaponjičeva smrt velika izguba, ne samo zato, ker je bil pokojnik človek aktivnosti in širokega obzorja, nego tudi zato, ker je bil uviden in je tudi kot človek užival povsodi velike simpatije.

Zastopniki telovadnih organizacij v Belgradu

Belgrad, 7. dec. (Tel. »Slov.«) Tu se mudijo zastopniki Jugoslovanske orlovske zveze, Jugoslovanske sokolske zveze ter Hrvatskega sokola. Zastopniki so bili pozvani v Belgrad, da se v prosvetnem ministristvu razgovorijo o bodoči organizaciji Sokola kraljevine Jugoslavije in potem, pod kakšnimi modifikacijami bi posamezne organizacije sodelovale v enotni telovadni organizaciji Jugoslavije. Danes se je v prosvetnem ministristvu vršila konferenca, ki so se je udeležili posamezni zastopniki.

Popoldne se je med prosvetnim ministrom in predsednikom vlade vršila daljša konferenca, na podlagi izjav in stališč, ki so jih podali posamezni reprezentanti telovadnih zvez. Reprezentanti bodo še ponovno sprejeti od prosvetnega ministra.

Kakor je vaš dopisnik zvedel, se zastopnik Hrvatskega sokola in Jugoslovanske orlovske zveze nista izrekla niti negativno niti pozitivno, kar je umevno, ker mora o vstopu v enotno sokolsko organizacijo Jugoslavije pod državnim vodstvom in kontrolo odločiti vodstvo organizacij. Ko se bodo delegatje vrnili, se bodo posvetovali s svojimi vodstvi, nato šele bo sledila odločitev.

Angl. list o Jugoslaviji

London, 7. decembra. (AA) »Near East« poroča v svoji najnovejši številki o proslavi prvodecembrskega praznika v Jugoslaviji in naglašča delovni značaj sedanje jugoslovanske vlade. Njeno neumorno delovanje in njene velike reforme so že doslej rodile znatne uspehe. Prebivalstvo je povsod razumelo program vlade in ga pozdravlja z navdušenjem. Zlasti močan pa je bil odjek uvedbe lokalne avtonomije. V tem pogledu je značilna sijajna manifestacija v zagrebškem občinskem svetu, ki se je popolnoma postavil na stran vlade in obsodil delo hrvatskih emigrantov. Občinsko zastopstvo je izreklo vladi svojo pripravljenost za sodelovanje, da bi se mogla država vrniti v normalno stanje. Medtem pa vlada pripravlja še nove zakone in ukrepe, ki bodo uvedli v državo nov red, a že dosedanja zakona o agrarni reformi in administrativni preureditvi sta imela ugoden odmev. Zakon o administrativni reformi bo odpravil anomalije dosedanjega upravnega reda. Posledica vsega tega je, da se je začel inozemski kapital intenzivno zanimati za razmere v Jugoslaviji in da posveča vso večjo pozornost gospodarskemu stanju v Jugoslaviji, sodelujoč v čedalje večjem obsegu v raznih jugoslovanskih podjetjih.

Belgrad, 7. dec. (Tel. »Slov.«) Deputacija okrog 400 hrvatskih kmetov bo prišla v začetku januarja v Belgrad. Deputacija pride iz Siska in okolice in bo slično kakor ona iz Zagorja sprejeta v avdijeno.

Dajte cesarju ...!

Komaj se je po razpustu katoliških društev v Como dosegel kompromis in je zavladalo med Vatikanom in palačo Venezia, kjer se zdaj nahaja Mussolinijev urad, premirje, je objava ene same knjige vrgla iskro v streho. V poluradni založbi »Littorio« je izšla knjiga »Dajte cesarju ...« (Date a Cesare) izpod peresa nekdanjega liberalca M. Missirolija, ki je kasneje prešel k fašistom. V knjigi je živahno in prikupno popisan potek pogajanj za sklenitev lateranskih pogodb; knjiga je namenjena »širši javnosti«, ki si ni dovolj jasno razlagala političnega in kulturnega pomena lateranskih pogodb same in konkordata. Avtor dokazuje predvsem, da ni šel Mussolini v Canosso, da ni žrtvoval pridobitev »moderne civilizacije in pravice moderne države; kljub spravi med cerkvijo in državo je zadržana svoboda misli in razpravljanja in država si je povsem pridržala polno pravico do vzgoje mladine. M. Missiroli zagovarja tezo, da sta lateranska pogodba, ki rešuje tako zvano rimsko vprašanje, in konkordat dve povsem ločeni pogodb, medtem ko se je Sv. oče postavil na stališče, da sta pogodbi nerazdružljivi, da izpolnjujeta druga drugo in da v primeru, da vlada ne izpolni ene, pade tudi druga. Da bi pisatelj čimbolj učinkovito pokazal Mussolinijev uspeh, navaja na koncu seznam prvotnih zahtev vatikanskih diplomatov, ki ni bil do danes uradno objavljen.

»Osservatore Romano« povsem upravičeno obsoja takšen način postopanja, češ, da diplomatski običaji zahtevajo, da se diplomatski dokumenti ne dajo vsakomur na razpolago. Iz knjige je razvidno, da je cerkev prvotno zahtevala zase širši pas ozemlja, med drugim tudi vilo Doris Pamphili; nadalje je Vatikan hotel, da se v Italiji uvede konfesijska šola in da se priznajo cerkvene ljudske in srednje šole. Učitelji in profesorji naj bi ob nedeljah peljali učence in dijakke k masi, kakor je bila navada v Avstriji. Duhovnik naj bi v šoli pripravil otroke na prvo sv. obhajilo. V konkordatu pa je cerkev zahtevala, da naj se vrši verski pouk na Primorskem in na Južnem Tirolskem v materinskih jezikih.

Fašisti so se tej zahtevi najenergičnejše uprli. Po dolgih pogajanjih je prišlo do čl. 22. v konkordatu, ki govori o »jeziku, ki je različen od italijanskega«, katerega se sme dušni pastir posluževati, ako verniki to žele. Kakor pa kaže dušnopastirska praksa v Primorju in tudi na Južnem Tirolskem, italijanske politične oblasti preprečujejo, da bi se vsaj ta člen konkordata mogel praktično izvajati.

Bolj kakor knjiga je vznemiril vatikanske kroge način njenega »plasilanja«. »Popolo di Roma« je skušal v svojem komentarju dokazati, da je Katoliška akcija kot organizacija izključno delo Pija XI. in to s političnimi pritisklinami. V danih razmerah pomeni to napad na Katoliško akcijo, ki ji je kot izključno verski organizaciji zajamčen v konkordatu prost razmah. V »Corriere della Sera« pa je izšel pompozni komentar L. Ferettija, načelnika tiskovnega urada ministrskega predsednika. Feretti nekoliko zavito pove, da je strah liberalcev, framasonov in patriotov, da bi Mussolini šel predaleč v popušcanju napram cerkvi, povsem odveč; Mussolini je v polemiki s Sv. očetom v svojih govorih in v zbornici in senatu to jasno povedal. Prej se mora konkordat razbiti kakor da bi Mussolini osvojil »ortodoksno stališče Vatikan«. Ferettijev članek je izšel istočasno tudi v »Popolo di Roma«.

»Iz Missirolijevega studija«, piše »Osservatore Romano«, je prišla knjiga v sobo načelnika tiskovnega urada ministrskega predsednika. Vatikansko glasilo je primorano ugotoviti, »da že prve strani te publikacije kažejo na pojav, ki ga sicer odkrivajo tudi drugi znaki: pojav revidiranja in poprave postojank, določenih v spravi med cerkvijo in državo in sicer z več ali manj zvitimi razlagami, ki se ne zlagajo ne z duhom ne s črko lateranskih pogodb«. »Osservatore« je moral prav te dni, ko so bile v teku velike priprave za sprejem italijanskega kralja v Vatikanu, posvetiti celo vrsto člankov tej knjigi. Neugodnega razpoloženja v Vatikanu ni mogel odpraviti niti Mussolinijev dementi, da ni bil Ferettijev članek avtoriziran. Dogodki dajejo prav tistim, ki so z veliko rezervo sprejeli vest o spravi med Vatikanom in fašistično državo.

Belgraiske vesti

Komisija o reviziji soc. zakonodaje.

Belgrad, 7. dec. (Tel. »Slov.«) Ministrstvo za socialno politiko je imenovalo posebno komisijo v ministrstvu za socialno politiko, ki naj pregleda ves material o reviziji socialne zakonodaje. Te dni bodo dospeli še nadaljnji predlogi od nekaterih gospodarskih zbornic, ki se dosedaj še niso izjavile. Rok jim je predpisan do 10. decembra. Po 15. decembru se sestane komisija, ki bo pregledala dosli material in predloge ter bo svoje mnenje predložila ministrstvu v odločitev.

Belgrad, 7. dec. (Tel. »Slov.«) Zika Lazić, dosedanjí pomočnik notranjega ministra, je danes izročil svojemu nasledniku pošte in bo jutri odpotoval na novo službeno mesto v vardarski banovini v Skoplje.

Dunajska vremenska napoved. Se nobene bistvene spremembe dosedanjega vremena ne bo.

Vladni ustavni predlog bo sprejet

Zahvala Schobera parlamentu za hitro delo

Dunaj, 7. dec. (Tel. »Slov.«) V narodnem svetu je otvoril debato o vladnem ustavnem predlogu, ki bo vsekakor še danes sprejet, krščanski socialni poročevalec dr. Suschnigg, nakar je takoj zvezni kanceler dr. Schober izrekel parlamentu zahvalo za tako hitro storjeno veliko delo. Gibanje, ki so ga pokrenili Heimwehrovci, je pokazalo potrebo, da se ustava spremeni in danes je nastopilo že jasno vidno pomirjenje, tako da je upanje, da bo država končno lahko začela stopati kvišku. Mnogo dobrega se je doseglo v razgovorih z opozicijo. Sedaj pa je treba spremenjeno ustavo res oživloviti. Pooblastila zveznega predsednika so se vendarle znatno razširila, kar bo zvišalo avtoriteto države, ravno tako tudi jasno določene kompetence policijskih oblasti. Kritika, ki se je dvigala proti parlamentu, se bo umaknila sedaj zopet večjemu ugledu, posebno, ker se je parlamentarno delo razdelilo v golove delovne odseke. Zelji demokracije, da se javne zadeve urejajo v tesni zvezi z narodom samim, se je ustreglo na ta način, da je pričakovati sporazuma o ljudskem glasovanju in ljudski zahtevi.

V vladnem predlogu je obsežen tudi načrt deželnih in mestnih svetov. Vlada je sklenila, imenovati veliko komisijo, kjer bodo lahko sodelovali tudi zastopniki korporacij samih pri izdelovanju načrta za nadomestilo sedanjega zveznega sveta. Nadaljnji napredek je zmanjšanje števila deželnih poslancev ter depolitizacija ustavnega in upravnega sodišča. Sedaj bosta vlada in parlament lahko prevzela druge naloge gospodarske in finančne politične narave. Po haaski konferenci se bo uvrstil tudi avstrijski zunanji kredit. Dr. Schober je končal s tem, da je še pripomnil, da vlada in stranke večine niso opustile nobene bistvene točke svojega programa, pa tudi opozicija se je bistveno udeleževala dela. Ni bilo niti zmagovalcev niti premaganih in dr. Schober upa, da bodo božični zvonovi zvonili v pomirjeni Avstriji, da bo država dobila zopet trdna tla pod nogami, da pride do blagostanja.

Socialni demokrat dr. Eisler je izjavil, da bo, preden prevzame odgovornost za novo ustavo, potrebno ugotoviti, da so bili zastop-

niki ljudstva pozvani k sodelovanju v času strašne gospodarske krize pod pritiskom Heimwehra. V ustavnih vprašanjih mora ostati dvetretjinska večina, ker bi sprememba državljskih temeljnih pravic z enostavno večino sicer lahko postala ogromna nevarnost. Svaril je, naj tej prvi etapi ustavnega boja, ki je prinesla avstrijskemu gospodarstvu ogromno škodo, ne sledijo nadaljnje etape.

Krščanski socialni govornik dr. Buresch je izjavil, da reforme noče precejevati. Ustavo iz l. 1920. so imenovali najsvobodnejšo demokracijo, toda moč ljudstva se je spremenila v moč zastopnikov ljudstva, ki so se v preveč izdatni meri vmešavali v ustavno polje. Močnemu parlamentarnemu faktorju v tej državi mora stati nasproti drug močen faktor, radi česar so se morale na eni strani povečati pravice zveznega predsednika, na drugi pa naroda samega.

Velenec dr. Wottawa je priznal, da se mnoge niso spopile, da pa nova ustava odstranjuje absolutizem parlamenta.

Heimwehrovci nezadovoljni

Dunaj, 7. dec. (Tel. Slov.) Vodstvo Heimwehra je ob sprejemu ustavne reforme izdalo na Heimwehrovce oklic, kjer označujejo sedaj sprejeto ustavo samo kot prvo etapo boja. Nova ustava se imenuje kot nezadovoljiva in opozarja se na gospodarsko veleizdajo socialnih demokratov doma in v inozemstvu. Oklic pravi med drugim: Za nas obstoja samo eno: boj mora iti dalje. S sedaj doseženo ustavo ne morejo biti zadovoljna niti vlada niti večinske stranke, najmanj pa Heimwehr. Boj, ki se bo začel sedaj, se bo vodil ostreje in odločneje, ker je sedaj pred vsem svetom dokazano, da marksisti, ne meneč se za usodo naroda in življenjske potrebe države, hočejo samo eno: da vzdržijo svoj, z revolucijo ukraden položaj, dočim se naš pokret bori samo za povzdigo vseh stanov in slojev naroda, za osvoboditev delavstva izpod jarma avstroboljševizma in za ustvaritev zdravega narodnega gospodarstva. Oklic pravi končno: »Tovariši, pritrdite čelade čvrsteje! Ostanite po prvi zmagi še vedno skupaj! Zanašajmo se samo nase!«

Češkoslovaška vlada sestavljena

Praga, 7. dec. (Tel. Slov.) V večernih urah je izšlo uradno poročilo o sestavi novega kabineta, v katerega so bili imenovani:

ministrski predsednik Franc Udržal, češki agrarec, vojni minister Karel Viškovsky, češki agrarec, notranje stvari dr. Jurij Slavik, slovaški agrarec, kmetijski minister Bogomir Bradač, češki agrarec, javna dela ing. Jan Dostalek, češka ljudska stranka, za izenačenje dr. Jan Šramek, češka ljudska stranka, trgovina dr. Fran Matoušek, češki narodni demokrat, železnice Rudolf Mišoh, češka obrtna stranka, zdravstvo profesor dr. Franc Špina, nemški agrarec, pravosodje dr. Alfred Meissner, češki socialni demokrat, prosveta dr. Ivan Derer, češki socialni demokrat, prehrana Rudolf Bechyně, češki socialni demokrat, zunanje stvari dr. Edvard Beneš, češki narodni socialist, pošte dr. Emil Franke, češki narodni socialist, socialno skrbstvo dr. Ludvik Čeh, nemški socialni demokrat, finance dr. Karel Engliš, nestrankarski strokovnjak.

V kabinetu je 12 Čehov, 2 Slovaka in 2 Nemca. Do sedaj še niso bili ministri dr. Matoušek, ing. Dostalek, Bradač in dr. Čeh, vsi drugi pa so bili že večkrat ministri, posebno dr. Beneš, ki je zunanji minister, odkar obstoji republika. Od novih ministrov je dr. Matoušek višji sodni svetnik, rojen 1867., ing. Dostalek, magistratni svetnik v Pragi, rojen 1883., in je bil prej podpredsednik poslanske zbornice, kmetijski minister Bradač je rojen 1890 in je najmlajši minister v kabinetu; v prejšnji vladi je bil načelnik koalicijskega odbora, dr. Čeh pa je voditelj nemških socialnih demokratov, rojen 1870.

Praga, 7. dec. (Tel. Slov.) Parlament je skličen na četrtek, 12. dec. k prvi seji, kjer bodo novi poslanci prisegli v roke ministrskega predsednika Udržala. Nato se bo izvolil predsednik zbornice in šest podpredsednikov. Poslanska zbornica bo imela sejo ob 11 dopoldne, senat pa ob 3 popoldne. Ministri bodo prisegli že v ponedeljek.

Demisija poljske vlade

Varšava, 7. dec. (Tel. Slov.) Ministrski predsednik dr. Switalski je danes opoldne po seji ministrskega sveta na podlagi včerajšnje nezaušnice podal demisijo vsega kabineta. V vladnih krogih se smatra za neverjetno, da bi Switalski zopet postal ministrski predsednik. Sma-

tra se za mogoče, da se vrne zopet Pilsudski, kot kandidat za predsedniško mesto pa se imenujejo tudi dosednji voditelj finančnega ministrstva Matušecki, dosedanjí delovni minister, polkovnik Prystor in Pilsudskega osebni prijatelj, general Sosnikovski.

Zopet atentat na Bolgarskem

Ubit ravnatelj poštnega urada — Atentator ušel

Sofija, 7. dec. (Tel. Slov.) V Svetivraču ob bolgarsko-macedonski meji je včeraj neznan atentator napadel ravnatelja poštnega urada Milana Stanojeva, ko se je vračal s svojim tajnikom domov. Atentator je oddal tri strele in Stanojev je padel smrtno zadet. Tajnik se je takoj vrgel na zemljo in začel streljati iz revolverja na beže-

čega atentatorja, pa ga ni zadel. Atentator je neopoznan v temi ušel, ker cesta radi pokvarjene električne razsvetljave ni bila razsvetljena. Umorjeni Stanojev je bil iz Kruševa. Prej je bil dolgo časa član macedonske revolucionarne organizacije. Oblasti so takoj cernirale mesto, da izsledijo atentatorja, a dosedaj brez uspeha.

Vstaja v Nankingu se širi

Čanghajšek demisioniral in se pripravlja na beg

London, 7. dec. (Tel. »Slov.«) V Tokiu so prejeli iz Nankinga vesti, da je general Čanghajšek demisioniral kot predsednik narodne kitajske republike. Po angleških vestih iz Nankinga se vstaja v kitajski vojski vedno bolj širi. Vstajev je že nad 79.000. Nahajajo se na poti proti Pukovu. V Nankingu vlada velik strah in razburjenost. V mestu je bil proglašen preki sod.

Pariz, 7. dec. (Tel. »Slov.«) Posebni poročevalec »Petit Parisien« poroča iz Sanghaja, da je bilo tudi tam proglašeno obsedno stanje. General vstajev Fijunšan je pozval vse vstajške poveljnike, da z njim skupaj vržejo nankinško vlado in sestavijo novo vlado. Stevilni generali so se pridružili njegovemu pokretu. Na jugu se vladne čete povsod umikajo pred vstajši. Čanghajšek je pripravil svoj beg.

Mukden odobrava sporazum s sovjeti

Pariz, 7. dec. AA. Maršal Čang-Siju-Hijang je izjavil sovjetskemu predstavniku v Habarovsku, da potrjuje sporazum, ki je bil sklenjen v Nikolskem. Svojim pooblaščencom je dal nadaljna navodila za ureditev ostalih vprašanj.

Pariz, 7. dec. AA. Oblastva so izvedla obsežno preiskavo proti skupini oseb, ki so bile osumljene, da so hotele škodovati francoskemu franku in francoskim državnim papirjem. Preiskava je dognala, da so se ti ljudje dejansko bavili s takimi kaznivimi posli in da so doslej povzročili za kakih 300 milijonov frankov škodo.

Ital. parlament se odgodil

Rim, 7. dec. AA. Italijanski parlament je na včerajšnji seji odgodil svoje delo do 17. t. m., da bodo razni odbori imeli priliko proučiti zakonske načrte, med katerimi je zlasti važen načrt zakona o reformah velikega sveta in o narodnem svetu korporacij.

Francoski proračun za vojsko

Pariz, 7. dec. AA. Zbornici predloženi proračun za vojsko znaša 4.5 milijard za obrambo Francije in 1.75 milijard za obrambo kolonij. Proračun je sestavljen po načelih, ki so bila merodajna za sestavo proračuna za leto 1929. Izdatki so nekoliko večji od stroškov, ki jih izdaja Nemčija za svojo policijo in vojsko, vendar pa manjši od angleških izdatkov za kopno vojsko, čeprav mora Francija braniti mnogo večje meje kakor Anglija.

Primo de Rivera bo razpisal volitve

Madrid, 7. dec. (Tel. »Slov.«) Primo de Rivera je pomilostil več častnikov, ki so bili obsojeni radi zarote meseca junija 1926. Med drugimi je bil takoj izpuščen general Castro Girona, ki je bil zapleten v zaroto proti Sanchezu Guerra, pa je v zadnjem trenutku odklonil udeležbo in bil obsojen na več mesecev ječe. Mnóžijo se vesti, da bo Primo de Rivera v kratkem izdal važne odločbe, da bo razpisal občinske in deželne volitve, da s tem poskusi dobiti sliko javnega mnenja. Nekateri mislijo, da bodo tem volitvam sledile celo parlamentarne volitve.

Schachtov naslop le maneuver?

Pariz, 7. dec. AA. Tukajšnji listi se eudijo ravnanju dr. Schachta in smatrajo, da gre samo za političen maneuver proti nemški vladi. »Journal« veli, da je dr. Schacht s svojo spomenico hudo kršil diskrecijo. Obenem pa se je pregrešil tudi proti svojim sodelavcem in ostalim predsednikom evropskih emisijjskih bank, ki bi mogli zapeti še mnogo bujšo pesem, kakor jo je dr. Schacht o težkočah nemškega gospodarstva.

Brezverske univeze v Rusiji brez slušateljev

Moskva, 7. dec. AA. Ustanavljanje protiverskih vseučilišč je zadelo ob velike težkoče, tako da beležijo ta vseučilišča malenkosten vpis dijakov. V Kijevu se je vpisalo na tamošnje brezversko vseučilišče samo 13 slušateljev. Zato je vsesriska zveza brezvercev poslala centralnemu odboru komunistične stranke spomenico, v kateri zahteva, naj stranka prisili svoje pristaje iz strankarske discipline k vpisu na brezverska vseučilišča, da bi se na ta način mogla izvesti akcija brezverskih šol.

Turčija vstopi v DN

Angora, 7. dec. AA. Turška vlada je začela neslužbeno sondirati teren v raznih evropskih prestolnicah glede svojega vstopa v Društvo narodov.

Letalski davek v Rusiji

Varšava, 7. dec. AA. Iz Harkova poročajo, da so sovjetska oblastva pričela zbirati prispevke za izpolnitev letalstva v Rusiji. Ti prispevki predstavljajo neko vrsto novega davka. Z dosedanjimi prispevki so zgradili dve letali, ki nosita naslove: »Čeka v Ukrajini« in »Naš odgovor Ukrajinskim separatistom.«

Silna nevihta nad Londonom

London, 7. dec. AA. Strahovito neurje, ki je davi divjalo nad Londonom, je zahtevalo nekaj človeških žrtv. Promet v Londonu je bil nekaj časa prekinjen. Mnogo telefonskih žic je popokalo. V Wembleyu je bil naliv tako silen, da so bile ulice v trenutku poplavljenе.

Pariz, 7. dec. (Tel. Slov.) Vso noč je bilo slišati klice na pomoč raznih ladij v Rokavskem prelivu in ob angleški atlantski obali. Posrečilo se je vse ladje pravočasno rešiti. Potopil se je samo italijanski parnik »Carmona«, mostvo pa je bilo še pravočasno rešeno. V parnik »Lancastria« je v Cherbourgu udarila strela, ki pa ni napravila nobene škode.

Nemiri na Haiti udušeni

Pariz, 7. dec. AA. Iz Port Princea poročajo, da so bili nemiri na otoku Haiti udušeni. Ameriške čete so stale v vojašnicah in so morale nastopiti samo v Port Princu, kjer je bilo proglašeno obsedno stanje.

Brezžična telefonska služba med Anglijo in oceanskimi ladjami

London, 7. dec. AA. Prihodnjo sredo bodo izvršeni zadnji poizkusi za telefonsko brezžično službo med evropsko celino in ladjami, ki plovejo v Ameriko. Poskusi bodo izvršeni na prekoceanski ladi »Olimpic«, ki je last družbe White Star Line. Ladja bo ob času poskusov na poti v Ameriko. Enaki poskusi bodo na ladi »Leviathan«, ki je danes krenila v Ameriko. Ako se poskusi obnesejo, nameravajo to službo stalno uvesti.

London, 7. dec. (Tel. Slov.) Na železnici med Swindonom in Londonom je bila ukradena poštna denarna vreča v vrednosti 4 milijonov funtov. O tatovih manjka dosedaj vsaka sled.

Washington, 7. decembra. (AA) Predsednik Združenih držav Hoover je imenoval za ministra vojske g. Harpleya, ki se je med svetovno vojno boril kot dobrovoljec na francoskih bojiščih.

Konzum deset tisoč družin

Občni zbor Prvega del. konzumnega društva

Občni zbor našega I. delavskega konzumnega društva v Ljubljani se je vršil v nedeljo 1. decembra ob obilni udeležbi delegatov. Vodil ga je predsednik dr. Andrej Gosar.

Načelstveno poročilo je podal ravnatelj Alojzij Kocmur, ki se je koncem svojega poročila dotaknil tudi potrebe mirnega in slovnega sodelovanja vseh delovnih stanov v okviru zadruge. Namen zadruge je preskrbovati člane z dobrim in cenim blagom. Ta namen je zadruza vršila tekom svojega 35 letnega obstoja zelo uspešno, kar kažejo njene bilance in njen razvoj.

Poleg tega, da postreže zadruza člane po konkurenčnih cenah prvostolnih trvd, razdeljuje tudi med člane vsako leto približno pol milijona dinarjev dividende. Čimbolj se bodo člani posluževali zadruge glede odjema blaga, tembolj bo naraščalo zadružno premoženje, ki je nujno potrebno za zadružno adejstvom.

Odkar je zadruza postavljena na širši temelj s podružnicami, se udeležujejo pri zadruzi vsi sloji krščanskega ljudstva: delavci, kmetje, obrtniki in uradniki. Ker imajo vsi ti sloji isti namen in interes v pogledu zadružnega udeleževanja, ne more biti in doslej tudi ni bilo glede zadružnega udeleževanja nobenih težkoč in pritožb. Vsaka razredna borba v zmišlu marksizma pod okriljem zadruge mora tudi naprepati biti izključena. V interesu vseh članov zadruge je, da ostane tako tudi naprej.

V poročilu je tudi izjavil, da so se zadružnim nastavljenem s 1. januarjem 1930 na novo

preuredile plače, kar bo obremenilo prihodnjo bilanco za približno 100.000 Din. Članstvo je poskočilo od 9497 na 10.371 družin, rezervni sklad pa od 987.000 na 1.042.000 Din, hranilne vloge članov znašajo 473.000, kavicija uslužbenecv 598.000 Din, deležna rezerva članov pa 655.000 Din, nasprotno se je pa znižal tekoči račun pri Zadružni zvezi na 1.780.000 Din.

V imenu nadzorstva je poročal predsednik Jože Gostinčar. Poudarjal je potrebo, naj bi po zgledu nemškega in angleškega zadružništva zadruza polagoma pričela tudi z lastno produkcijo. Predlagal je absolutorij načelstvu. Načelnik dr. Gosar je poudarjal potrebo nadaljnjega racionalnega gospodarstva, kajti z lastno produkcijo bo mogoče prirediti šele tedaj, ko bo imela zadruza zadostnih lastnih sredstev in ne bo odvisna od kredita.

Vršla se je obširna debata, katere so se udeležili razni delegati, o tekočih zadevah in potrebah prodajal. Soglasno je bilo odobreno načelstveno poročilo in računski zaključek, načelstvu pa je bil izrečen absolutorij z zahtavo za uspešno delovanje.

Nasim bralcem in somišljenikom nujno priporočamo, da se pri zadruzi kot živi in zavedni člani v vsakem oziru udeležujejo in zadruzi s svojim odjemom podpirajo, kajti če bo naraščal promet, se bo tudi zadruza čimdalje bolj spopolnjevala in tembolje vršila svoj zadružni namen v korist vseh članov. Če bo močna zadruza kot celota, bodo zadovoljni tudi njeni sestavni deli — člani in skupine.

Iz starodavnega Pluja

Pluj.

V okvirju slovesno praznovanega državnega praznika je bil najpomembnejši dogodek ustanovitve sreškega in krajnega odbora Narodne obrambe. Ustanovni občni zbor se je vršil ob 10 v dvorani Narodnega doma. Udeležba je bila zelo poljna. Od oblasnega odbora N. O. so dospeli na zborovanje dr. Veble, dr. Vauhnik in Skala. Dr. Veble je podal v temeljitim govoru zgodovinski pregled delovanja N. O. od prevrata, dr. Vauhnik pa naloge N. O. za bodočnost, dočim je g. Skala razložil organizacijo in pravila N. O. Izvolil se je nato širši in ozji odbor N. O. za Pluj. Za predsednika je bil izvoljen dr. Salamon, za podpredsednika dr. Remec, za tajnika Skaza, za blagajnika Fras, v širši odbor pa dr. Mahnič, dr. Muha, Arnuš, Rusjan in drugi zastopniki raznih organizacij.

Mestna hranilnica je dobila v smislu novih pravil upravni odbor, v katerega so izvoljeni: dr. Remec, dr. Senčar, Primc, Vrabl, Gabrijel, Stendte, Hutter, Nedog, Celotti, Sajo, Gorup in A. Brenčič. V direktorij so bili od teh izvoljeni na prvi seji: dr. Senčar za predsednika, Stendte za podpredsednika ter odborniki Celotti, Gorup, Vrabl, Snoj in A. Brenčič. Za pravnega zastopnika bo predlagan dr. Senčar, ki stoji že več let na čelu zavoda in bo z novim odborom delal za prosep tega važnega delničnega zavoda in zlasti za sanacijo vojnega posojila v dosedanjih smernicah.

Pol milijona orisleparil

Novosadskemu okrožnemu sodišču je bil te dni izročen neki Mihajlo Sajatović iz Varaždina, ki je osumljen, da je avgusta 1. 1924 v Novem Sadu osleparil na prebrisani način mlinarja Jurija Plavšiča iz Šajk. Sv. Ivana za 300 tisoč dinarjev. Plavšič se je 1. 1924 seznanil v Novem Sadu z dozdavnim trgovcem Jovanom Baričem iz Kotora in Markom Gašparovićem iz Subotice. Sestali so se v hotelu »Lokomotiva« v Novem Sadu. Barič in Gašparović sta mu namignila, da sta pripravljena, postati njegova družabnika. Vsi trije so res tako osnovali trgovsko družbo, h kateri je prispeval Plavšič 300.000 Din, oba druga pa tudi po 300.000 Din. Plavšič se je odpeljal domov in prinesel 300 lepih tisočdinarskih bankovcev. Vsi trije so sklenili pravilno pogodbo. Plavšič je vložil svojih 300.000 v skupno ročno blagajno, Barič in Gašparović pa sta ravno tako vložila svoj delež v ročno blagajno, to je položila sta notri dva zavojčka, kjer naj bi bili bankovci. Vsi trije so dobili vsak po en ključ od blagajne in blagajna je ostala pri Plavšiču. Oba družabnika sta nato odšla in se nista več vrnila. Plavšič je začel nekaj sumiti, odprl je blagajno in v svojo grozo spoznal, da v njegovem zavojčku ni več 300.000 Din, temveč navaden papir. Oba »družabnika« sta najbrže v trenutku, ko je Plavšič bil nepazljiv, premenjala denar s papirjem ter nato izginila.

Plavšič je o tej nenavadni slepariji obvestil policijo. Ta je ugotovila, da sta oba sleparja uporabljala napačni imeni. Za njima je bila poslana tiralica na vse strani. Po štirih letih je policija v Nizzi obvestila novosadsko policijo, da je tam aretirala nekega Jovana Bariča in z napačnim imenom Mihajlo Sajatoviča. Barič-Sajatović je bil v Nizzi aretirani ravno v trenutku, ko je hotel napraviti enako »kupčijo«, kakor v Novem Sadu. Lopov je bil izročen našim oblastem. Oblasti so ugotovile o njem, da se klati po vsej Evropi. Sedaj pa je bil iz Varaždina prepeljan v Novi Sad. Pred leti je lopov, katerega pravo ime še vedno ni znano, osleparil na isti način, kot Plavšiča, tudi kmeta Stefana Mužeka za 200.000 Din. Slepar si je na ta način priseljal pol milijona dinarjev, če ni, kar je tudi verjetno, izvršil še drugje kake goljufije. Njegove sleparske kariere pa je sedaj konec.

Dolenjska metropola

Novo mesto.

Katastrska uprava se je preselila te dni v nove uradne prostore v poslopje okrajnega sodišča nad zemljiško knjigo. V dosedanje prostore katastrske uprave se je vselil oni del davčne uprave, ki je posloval v bivši Rometovi hiši pod kapljičem. Tamburaški odsek društva Rokodelskih pomočnikov vprižori danes v nedeljo ob 8 zvečer v Rokodelskem domu trojejanke »Mlada Zorac«. K tej otvoritveni predstavi za zimsko sezono na odru Rokodelskega doma se vabite.

Pomanjkanje gostiln v Novem mestu je od pomagal občinski odbor v seji dne 18. novembra t. l. na ta način, da je dovolil novo koncesijo za izvrševanje gostilniške obrti gospe Košir Mariji. Dosedaj je bilo v naši občini še nad 30 gostiln in vinočev tako, da pride na približno 100 prebivalcev po ena gostilna. Od te strani se torej dolenjska metropola res lepo razvija.

Ravnatelj Kmetijske šole na Grmu, g. inž. Podgornik, je že odpotoval na svoje novo službeno mesto in prevzel posle načelnika kmetijskega oddelka pri kr. banskni upravi, kamor je bil imenovan. Gosp. inž. Podgornik je ugled grmske šole zelo dvignil ter smo prepričani, da se bo tudi na njegovem novem odličnem mestu kmalu pokazala njegova strokovna sposobnost. Ravnateljske posle na grmski šoli je prevzel g. inž. Kolovšek.

V bivšo staro gimnazijo, kjer je bila dosedaj osnovna šola, poslopje je last crarja, so se vselile stranke: jetniški paznik Franc Kupec, davčni uradnik Kamenšek, gimnazijski sluga Gartner in gospa Mavrič.

Stavbno gibanje. Poštni uslužbenec Kokovica se je vselil v pravkar dovršeno enonadstropno hišo blizu kapljič. Gostilničar Kosak je dovršil pri svoji novi vili ob Ločenski cesti zgradbo dela. Notranjost vile je zelo okusno opremljena. Dalje je učitelj Lamut dogotovil svoje vilo na Gutmanovih njivah. Posesnik Klemenčič s kapiteljskega marofa si je postavil novo hišo v bližini nove uradniške kolonije na Gutmanovih njivah. Kmetijska družba v Ljubljani je pridelala k svoji hiši ob Košakovih gostilni potreben prostor za pisarno svoje podružnice. Dela pri zgradbi novih modernih svinjakov pri Kmetijski šoli na Grmu so napredovala tako daleč, da je stavba že pod streho. Posesnik in trgovec Seidl je nadomestil na delu svoje hiše dosedaj leseno streho z opeko, seveda samo ono stran, ki se vidi na glavni trg.

Volitev načelnika in namestnika okrajnega kmetijskega odbora ter dveh delegatov in namestnika za banskni kmetijski odbor bo jutri v ponedeljek 9. t. m. ob 15 na okrajnem načelstvu v sobi št. 20.

Danes se je otvoril v Stopičah 3 mesečni kmetijski tečaj, ki ga vodi Kmetijska šola na Grmu. Predavanja bodo v četrkih in nedeljah. Načrt predavanja okrajne Kmetijske zveze po okraju ne bo mogel biti izvršen, ker bodo predavatelji Kmetijske šole zaposleni na tečaju.

V četrtek zvečer je priredilo Prosvetno društvo Miklavžev večer v dvorani Rokodelskega doma. Zgodaj pred pričetkom se je zbralo veliko število mladine, ki je z veliko željo pričakovala prihoda Miklavža. Vsakdo izmed njih je dobil malo darilo kot lep spomin na Miklavžev večer. Mladina je z radostjo odhajala in spremljala nekaj časa Miklavža, ki se je potem v avtomobilu odpeljal v posete na dom.

★ Pri težkočah v želodcu, gorečici, zmanjšani slasti do jedi, zaprtju črevesa, pritisku na jetra, tesnobnih pojavih, tresenju udov, zaspčnosti povzročajo čašaravne »Franz-Josef« grenčice točno poživljenje v zastali prebavi. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel hvalijo »Franz-Josef« vodo kot važno pomožno sredstvo proti grži in obolenju želodca, ki nastopa v družbi mrzlice. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in spece-rijskih trgovinah.

Slovenske občine pred kralja

POKLONSTVENA DEPUTACIJA SLOVENIJE NJ. VEL. KRALJU.

Ljubljana, 7. decembra.

Akcija, da bo Slovenija pri poklonstveni avdijenci pri Nj. Vel. kralju kar najslajnejše zastopana, že beleži prve uspehe. Številne slovenske občine se priključajo in odzivljajo telegrafično ter napovedujejo svojo udeležbo pri poklonstveni deputaciji. Našo večerajšjo notico izpolnjujemo s tem, da so do sedaj napovedala svojo udeležbo pri poklonstveni deputaciji tele občine:

Kranj, Ptuj, Tržič, Bled, Litija, Krško, Jesenice, Trbovlje, Brežice, Šoštanj, Celje, Kamnik, Ruše, Dolnji Logatec, Novo mesto, Ziri, Celje-okolica, Domžale, Slovenjgradec, Rogaska Slatina, Sv. Lenart v Slov. goricah, Stari trg, Cirkinca, Ljutomer, Maribor, Lož, Rajhenburg, Mozirje, Ribnica, Laško, Vrhnika.

Mestna občina Ljubljanska, ki je prevzela organizacijo te deputacije, je povabila k udeležbi vsa slovenska mesta, vse trge in vse večje občine. Skupno število pozvanih občin je nad sto. Pozvane so tudi »županska zveza« v Ljubljani in v Mariboru ter »Zveza mest in trgov« v St. Jurju ob južni železnici, naj agitirajo za udeležbo v deputaciji, obenem pa da zastopajo manjše občine v deputaciji, ki same ne bodo mogle poslati svojih zastopnikov. Pripomnimo pa, da more biti vsaka občina zastopana v deputaciji, če le hoče in če zmore stroške za potovanje zastopnikov, ter ni treba, da je posebej pozvana od ljubljanske občine ali od županske zveze.

O zastopstvu Ljubljane v poklonstveni deputaciji bo podrobneje poročal župan in sklep občinski svet na svečani seji občinskega sveta v sredo zvečer.

Od česa Slovenci živimo?

Tak je bil naslov izredno zanimivemu predavanju, ki ga je imel na IX. prosvetnem večeru publicist Fran Erjavc. Udeleženci so z napeto pozornostjo sledili poljudnim, a stvarnim izjavam g. predavatelja in le obžalujemo, da je bilo njih število prepečilo. Mnogo, mnogo premalo zanimanja se vlada za taka vprašanja med našim občinstvom. G. Erjavc je podal v svoji temi približno naslednjo sliko:

Slovenci sestojimo iz kmetov, delavcev, obrtnikov in javnih nameščenecv, kar pa ostane, je le majhen drobec. Skoro dve tretjini našega naroda tvori kmet, zato je kmetiško vprašanje slejkoprej osrednje vprašanje našega naroda. Položaj slovenskega kmeta je danes skrajno slab. Izmed 145.000 naših kmetijskih gospodarstev je 74% ali tri četrtine takih, ki imajo zemlje le od 0—10 ha, torej bajlarjev, kajzarjev in malih kmetov. Nadaljnja četrtina je srednjih in trdnih kmetov z 10—50 ha zemlje in le komaj dober odstotek je velikih kmetov z več nego 50 ha zemlje. Zemlja je pri nas slaba in kmetovanje jako zastarelo, zato ne more preživeti naš kmet niti samega sebe in več kot tretjino krušnega žita moramo uvažati. Slaba gospodarska politika in razne druge okoliščine povzročajo, da je začel kmet lesti zopet v vedno večje dolgovce. Tudi z živinorejo in gozdarstvom pokriva svoje deficite le srednji in večji kmet, a ogromna večina malih kmetov hiti v prepad in skrajni čas je, da mu pomagamo. Se slabše je z delavstvom. Po vojni smo se seznanili z brezposelnostjo in prav pereči meri, za služek delavstva znaša pa povprečno komaj dobro polovico predvojne. Naravnost sramotno je izrabljanje delovnih moči zlasti v tekstilni in oblačilni stroki, kar povzroča fizično in moralno propadanje delavnega ljudstva. Položaj dveh tretjin obrtnikov ni mnogo boljši nego delavcev in komaj eno tretjino lahko primerjamo s trdnjimi kmeti. Ti se trenutno še vzdržujejo nad vodo, a vsaka večja nesreča ali gospodarska depresija jih gospodarsko omaje. Socialni položaj nameščenecv je znan. Akademski polklici imajo dohodkov za skromno mesečansko preživljanje, masa ostalih je pa docela proletarizirana. Število onih, ki se jim ni treba boriti za vsakdanji kosček kruha, je torej vprav neznamno, kajti takozvana »naša« industrija je po ogromni večini v tujih rokah. To je posledica velikega pomanjkanja domačega kapitala, ki je za ves gospodarski in socialni položaj naravnost usodno, kajti tuji kapital ne izrablja do krvi le delavstva, temveč ves narod.

Splošna slika bi bila tedaj naslednja: ogromno večino slovenskega naroda tvorijo mali ljudje in proletarci v kmetijski, delavski in uradniški obleki. Ta gospodarski in gnotni položaj se še od leta do leta slabša. Teh dejstev ne smemo prezreti, če nečemo, da se bo naša lahkomišelnost še kruto maščevala nad vsem narodom.

Po veleznim predavanju so mnogi izražali željo, naj bi ga g. Erjavc še bolj izdelal ter objavil tudi v kaki reviji, ker je skrajni čas, da začnemo resneje razmišljati o teh perečih problemih, sicer se zna dosedanja brezbržnost nad nami še kruto maščevati.

Drobiž iz Kostanjevice

Kostanjevica, 4. decembra 1929.

Letošnja letina je bila prav zadovoljiva; posebno trta se je bogato obnesla na sladkosti svojega sadu. Zaradi tega je pa tudi kapljica tako izborna, da je ne pomnijo najstarejši ljudje. Pa tudi kvantitativno se je dobro odrezala; in marsikateremu kmetiču je dala skrb in pomislek glede posode, kajti več kakor polovico vinogradnikov ima še lanski pridelek. Vsled tega je pa naš človek v hudi denarni krizi. Za prodajo ima edino to božjo kapljico, pa še to revež ne more prodati. Da pa bode možnost rešiti naše vinogradnike pred gospodarskim polomom, se je ustanovila vinarska zadruza za ves okoliš občin: Kostanjevica, Sv. Križ, St. Jernej in Raka. Vinarska zadruza je za prve razmere živa potreba in pričakovati je, da bo pri agilitnosti odbora, ki se gotovo ne bo ustrašil truda in dela, v polni meri uspeša plemeniti misel pomagati našemu ljudstvu h gospodarskem podvigu.

Taj svrhi služi tudi pred kratkim ustanovljeno društvo za tujski promet, ki se prizadeva privabiti v naš divni kraj čimveč tujcev. Društvo že marljivo deluje in želeli je le, da bo ljudstvo razumelo požrtvovalnost odbora ter se zavedalo svoje dolžnosti, da tudi gnotno podpre plemenito stremeljenje ter da samo okraši svoje domove in pripravi lične vzvišne izbice proti primerni odškodnini tujcem. Tako delajo vsevprek naši Gorenjci. Društvo bo v kratkem poskrbelo za razsvetljavo mesta s svetilkami »Petroline«. Postavilo bo na Krki kopalne kabine, zasadijo na primernih krajih nasade in postavilo klopi tako, da dobi okolica vabljivo lice.

Z lepim zgledom predajši tudi naš g. župnik Franc Golob. V župni cerkvi so se montirale lepe

„Kadar pridem domov, slečem najprej nogavice. - Z malo LUX-a v mlačni vodi so jutri zopet kakor nove.“

Tako govori vsako moderno dekle

LUX

svetiljke na petrolejski plin in stene lično obile z deskami, da se očuvajo ljudje prehlada.

Tudi Kat. izobr. društvo marljivo deluje. Dne 15. t. m. se vprizori igra »Mož je glavac, ki se zda z vso vmeno pripravljiva.

V rimskih kamnih ni turškega zlata

Na dvorišču vsakega muzeja obiskovalec ponavadi opazi kako veliko kamenje ali staro opeko in ne zmeni se zanj preveč. Le strokovnjaki in poučeni morda vedo, kaj pomeni to kamenje in zakaj stoji ravno na muzejskem dvorišču. Odkopali so ga iz starih razvalin, morda iz rimske ali kake druge dobe. Kamenje ne zna govoriti in tudi pozornosti ne vzbuja. Ljudje so se navajeni, da je na muzejskih dvoriščih tako kamenje. Na dvorišču poslopja jugoslovanske akademije v Zagrebu leže ravno taki kupi in veliki kvadri kamenja. Le malo kateri Zagrebčan je vedel zanje. Izmed sto obiskovalcev akademije je morda eden ozrl na to kamenje do — predvečerajšnjim! Predvečerajšnjim pa so ti kamni postali na mah senzacija dneva.

Odkopali so Slavicini se je pojavil v Zagrebu tršat kmet energičnega obraza. Za njim sta dva delavca z ročnim vozličkom. Vsi trije so se ustavili pred enim kamnom. Kamen je bil nekoč velik sarkofag, je težak več tisoč kil in so ga izkopali v Sisku, kjer je bil v 3. stoletju po Kr. vzdani v neko rimsko zgradbo. Kmet je ukazal delavcem:

»Položite ta kamen na vozček in odpeljite ga!«

Delavca sta ga debelo pogledala, nato pa je eden znil:

»Že, gospod, ampak to ne bo šlo kar tako. Kamen ima svojih 50 centov!«

»Kaj ne bo šlo,« se je razjezil kmet, »mora iti. Dobro vaju bom plačal za to.« Delavca sta se uprla v kamen in ga poskušala dvigniti. Ali vse skupaj ni pomagalo nič. Kamen se ni premaknil z mesta. Stražnik je trojico spočetka smatral za muzejske delavce. Potem pa se je vmešal vmes:

»Kaj delate tukaj?«

Slavonec je odgovoril: »Ta kamen bom odpeljal, zakaj v njem je zlato.« Tudi stražnik ga je debelo pogledal, če se mu morda meša, nato pa ga je odvedel na policijo.

Možakar je povedal svoje pravo ime in priznan, da je hotel kamen odpeljati, ker je v njem zlato.

»Kakšno zlato, Bog z vami,« se je začudil uradnik, komaj zadržajoč smeh.

»Da, gospod, zlato. Ravno 50 ok (75 kg) ga je notri.«

Slavonec je razložil uradniku, da je bil ta kamen izkopen na njegovem vrtu v Sremskem Petrovcu. Njegov ded je imel knjigo, kjer je bilo pisano, da je v tem kamnu zaprtih za 50 ok zlata, lastnina turškega paše Asim age. Ko je kmet tako razlagal uradniku vsu stvar, se je nekaj spomnil in nagnil k njemu ter mu šepnil:

»Pa, gospod, dajva si deliti zlato, 25 ok meni, 25 ok vam.« Uradnik se je razjezil:

»Smo že končali. Če boste še enkrat poskušali ta kamen odpeljati, boste morali v zapor. V tem kamnu ni niti trohice zlata.« In kmet je moral iti, še srečen, da ni prišel v ječo.

O dogodku je muzejsko ravnateljstvo informiralo tudi časnikarje. Ta sarkofag na dvorišču je bil izkopen l. 1890. v Sisku in je bil l. 1910. prepeljan v Zagreb. Kamen je žrtvenik, posvečen Jupitru ter vsem bogovom in boginjam. Tudi v Sremskem Petrovcu so bili izkopani neki kamni, toda kamen, ki ga je hotel brumni Slavonec odpeljati, ni ta. Med sremskim in slavonskim prebivalstvom kroži legenda, da so Rimljani in Turki v take kamne skrivali zlato. Tedaj, ko so v Sremskem Petrovcu odkopali one kamne, so jih kmetje takoj razbili, misleč, da je v njih res zlato. Toda, ker so bili kamni iz enega kosa, je bil njihov trud že tako in tako zaman ter zlata seveda v njih niso našli. Doživeli so isto razočaranje, kakor sedaj ta Slavonec, ki je moral prazni rok iz Zagreba in ki še vedno veruje, da je v starih rimskih kamnih res skrito turško zlato.

Pogreb ciganskega glavarja

M. Sobota, 6. decembra.

Cigani ob vsaki priliki pokažejo, da so nekaj posebnega. To se je videlo tudi danes opoldne v ciganski vasi Crmelavci. Umrl je njihov starosta — 80 letni Matija Horvat. Krog preproste črne krste se je zbrala cela ciganska vas. Nemo so strme zagoreli obrazi v krsto, v kateri je ležal najstarejši član njihovega občestva. Krčevit jok ga je spremljal v grob. Jokale so žene, dekleta in otroci. Solze so brisali celo možje in fantje. Človeku se je doždevalo, da jim je bil vsem oče.

Stari Matija je bil poseben mož. Včasih je jedel samo dva do trikrat na teden. Vkljub temu je nosil osem križev na hrbtu. Boril se je z gladom in mrazom, naposled ga je premagala starost.

Pozor ljubitelji lepe godbe!

„Tehnik“ Josip Banjai, Ljubljana, Miklošičeva 20. v palači Okrožnega urada, nasproti sodišča, Vam nudi po najnižjih cenah vsakovrstne gramofone in plošče.

Kolosalna zaloga v znamkah: „Columbia“, „Odeon“, „His Master's Voice“, „Polydor“ itd.

Zapomnite si naslov in nas prav kmalu obiščite!

OB DEZJU, VETRU IN SNEGU NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrazota in vlažnost odvezajo Vaši koži trajno za kožo važne hranilne sestavine in pospešujejo s tem prerano nagubanost obraza. Vaša koža pa potrebuje svojega zrak. To Vas varuje NIVEA-CREME pred neugodnimi vremenskimi vplivi. — Samo NIVEA-CREME vsebuje EUCERIT. — Ta obvaruje našo kožo stanišče osušenja in prepreči nastajanje gub in rug. Doze po 3"-, 5"-, 10"- in 22"- D. Tube po 5"- in 14"- D. NIVEA-CREME prosihne v kožo in ne ostavlja bleśa.

Odpr. skladišče: Maribor, Meljske c. 56.

Osebnosti

— Odvetniški izpit je napravil dne 6. t. m. pri tukajšnjem viš. sodišču g. dr. Terčič Fran, rod. iz Biljane pri Gorici. Naše najiskrenejše čestitke!

— Upokojen je g. Miloš Štibler, inšpektor v ministrstvu za kmetijstvo.

— Iz vojaške službe. Nj. Vel. kralj je imenoval za svoje pobočnike: peh. polkovnika Dušana Krstiča; topn. polkovnika Cedomila Petroviča in peh. majorja Branka Pogačnika ter za svoja ordonančna častnika: topn. majorja Petra Kilerja in poročnika bojnega broda I. razr. Hiacinta Munderferja. — Za vršilca dolžnosti poveljnika zetske topniške brigade je imenovan topniški polkovnik Cedimir Jovanovič, do sedaj poveljnik 16. topniškega polka v Ljubljani.

Novi grobovi

† Umrli so v Ljubljani v času od 29. novembra do 7. decembra: Avgusta Wagner zasebnica, 74 let, Miklošičeva 36, Oton Drešle, tovarnar in posestnik, 52 let, Trnovski pristan 26; Ivana Logar, vdova fin. nadpaznika, 68 let, Poljanska c. 5; Anton Podraž, mesarski pomočnik, 24 let, Kralja Petra trg 1; Viktorija Jeretina, zasebnica, 77 let, Sv. Jakob trg 8; Neža Novak, tobačna delavka v p. 74 let, Japljeva ul. 2; Marija Lah, žena vp. delovodje, 75 let, Medvedova c. 20; Otokar Sistič, sin bančnega uradnika, 5 mesecev Franciskanska 10; Alfred Drašček, duhovnik, 26 let, Tabor 12; Marija Matkovič, zasebnica, 64 let, Pred Skofijo 10; Marija Kovačič, žena vpok. paznika, 62 let, Svabičeva 15; Lovro Kucler, zasebnik, 51 let, Sv. Petra 42; Marija Dežman, zasebnica, 89 let, Hrenova ul. 3. — V bolnišnici so v istem času umrli: Terezija Deutschman, žena žel. inšpektorja, 60 let, Domžale, Stefanija Bukovec, žena mizar. mojstra, 36 let, Jerala 14; Anton Vogrinec, železniški vlakovodja, 48 let, Zelena jama 10; Franja Kovač, šivilja, 48 let, Sv. Jur ob Taboru; Franc Marín, sin postrežnice, 11 mesecev; Jakob Vilfan, železniški kurjač v p. 56 let, baraka za Kolinsko tovarno; Marija Koproš, žena delavca, 61 let, Lepi pot 3; Anton Korosec, zidar, 45 let, Zg. Kašelj 10; Ivan Požleb, sin delavca, 5 let, Zador pri Hrušici; Andrej Kobal, učitelj, 73 let, Gabrijela pri Tržiču; Karol Spindler, mestni revež, 74 let; Josip Serbec, sin žel. čuvaja, 13 let, Blanca; Ivana Anderluh, žena sluga, 47 let, Dunajska c. 4; Nada Berce, hči krojača, 3 mesecev, Tržaška c. 27; Peter Camernik, železniški skladiščnik, 34 let, Zidani most; Janez Lunder, posestnik, 38 let, Zadnike pri Ortnoku; Urša Peklar, delavka, 64 let, Komenskega 5; Boris Jeršek, sin knjigoveza, 3 mesecev, Florjanska 13; Marijeta Orazem, kočarica, 60 let, Pristava pri Mengšu.

† Rudolf Tónies, ljublj. arhitekt in stavbni svetnik je umrl po kratki bolezni dne 6. decembra v Monakovem v 60. letu starosti. Pogreb se bo vršil v Ljubljani. Dan pogreba se bo naknadno objavil.

† V Kosianjčevici ob Krki so umrli: Marija Jalovec in Jera Recelj iz Kosianjevice ter Urša Penca iz Vodenice. N. p. v m!

Tvrdba Franc Kovač

trgovina s čajem in dišavami, in zaloga »Čajanke« čajnih mešaníc, se je preselila na Poljansko c. 29.

Mala kronika

★ Neprijetno nam je ustavljati list tistim, kateri so z naročnino zaostali. Tudi naročniki sami imajo radi red v pošiljanju lista. Zato najljubše prosimo, da se nam zaostala naročnina čimprej doloži.

★ Voščila za novo leto! Prosimo vse p. n. tvrde in posameznike, ki smo jih povabili za naročbo voščil v novoletni števec. »Slovenca«, pa se doslej vsled prezaposlenosti še niso odzvali, da nam čim prej pošljejo svoja cenjena naročila, ker bi jim sicer ne mogli postreči tako, kakor bi bilo želeli. Isto velja za vse druge p. n. inserente.

★ Sv. pismo Novega Zakona. Naročil na novo izdajo (II. del) je bilo toliko, da se je takoj v prvih dneh razprodalo vse, kar je knjigovoznica pripravila. Prosimo naročnike, naj nekoliko potrpe; v najkrajšem času se bodo dobile zopet vse vrste vezave. Vezava v pegamoid, ki je zaradi trpežljivosti posebno priporočljiva, se utegne nekoliko bolj zakasnit, kakor druge vezave. V redu, v katerem naročila prejemamo, jih bomo tudi izvrševali. — Bogoslovna akademija.

★ Ali poznate »ilustracije«, najboljše ilustrirani list v naši državi? Če je še ne poznate, naročite si jo brž! Drugo leto bo izhajala »ilustracija« v krasni novi opremi in v vsebino, ki bo zadovoljevala vsakogar. Celoletna naročnina 100 Ljn, posamezne številke po 10 Din. Zahtevajte številko na ogled! Uprava revije »ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.

Najboljše kvalitete letošnjih vin belo in rdeče

Vsako soboto in nedeljo domače klobase.
Vsako nedeljo štajerske purane.
priporoča

P. Košak, Krekov trg

★ Rudarsko glavarstvo v Ljubljani se seli v turek, dne 10. t. m. v nove uradne prostore na Turjaškem trgu št. 3 (poslopje Kmetijske družbe), vsled česar se dne 9. do 12. t. m. s strankami, izvemši nujne slučaje, ne bo uradovalo.

★ Vojni invalidi in trafikar. Skoraj dnevno se čita v časopisih o kaki tragediji vojnih invalidov, vdov in sirot, ki so vsled vojnih grozel po nelastni krivdi prišli ob zdravje, imetje in redninske reditelje. Vzrok je pač ta, ker je premalo preskrbljeno za eksistenco teh revežev. Ni čudno, če se spričo nepreskrbljenih vojnih sirot množi kader počestnih postopavcev, kateri iščejo le prilike, da žive na račun splošnosti. Z novim invalidskim zakonom je sicer deloma olajšano gorje teh vojnih žrtev, vendar je ta sicer že itak mala pomoč iluzorna, če bomo pustili, da bo šlo tako naprej, kakor gre. V § 25. invalidskega zakona je zagotovljeno vojnim žrtvam pravo na 50% vseh tobačnih trafik, bufetov in sličnih naprav. Sedaj pa pogledajmo, kako je stvar v resnici. Trafike se podeljujejo vsakomur brez ozira na to, da li je imenovani vojna žrtev, veleposestnik, trgovec, vojni dobivkar ali celo večkrat milijonar ter ali je podana lokalna potreba ali ne. Zelo pogosti so slučaji in to posebno v zadnjem času v Ljubljani, da dobe prodajo tobačnih izdelkov prav premožne in nepotrebne osebe, katerih lokali se nahajajo v bližini trafik vojne invalida, ne da bi v istem okolju bila podana lokalna potreba. S tem se ni povečal konsum tobaka, pač pa se je uničila eksistenca vojne žrtve, ker z eno zemljo pač ni mogoče nasiti pet lačnih. Vse tiste bogataše, ki nam vojnim žrtvam na opisani način odjedajo grenko zasluženi kosček kruha, prosimo, če že nimajo z nami sočutja, da bi nas gmotno podprli, naj nam vsaj ne odjedajo tega borge zaslužka in uničujejo edinega vira naših skromnih dohodkov. Monopolsko upravo pa naprošamo, naj se ozira na nas bedne, naj v polni meri upošteva določila invalidskega zakona ter brezpozorno odkloni vse prošnje za podelitev trafik takim, pri katerih ni potrebe ter dovoljuje osobito v Ljubljani prodajo tobačnih izdelkov le vojnim žrtvam, katerih številko gre samo v Ljubljani v tisoče. — Prezirani vojni pohabljenec.

Splošna kritika

za dr. Cernaetov Poslovni K. ledar 1930 s poslovnim adresarjem Jugoslavije je bil »izvrednoto, najboljšo delo za pisarne, trgovine, urade«, »trgovci, obrtniki« lahko rabijo vsled trpežne vezave kot pomožno knjigo. Nekaj ga je še v zalogi Din 33'50 s pošto no. DR. CERNE Miklošičeva cesta št. 6, LJUBLJANA

★ Razpisana je pogodbeno pošta Sveti Marlin na Muri (IV-2). Jamčevina 600 Din. Letni prejemiki: redna plača 4800 Din, Jeklada 2400 Din. Prošnje s prilogi naj se pošljejo na oblastno pošto upravo v Ljubljani do 15. decembra 1929.

★ Izpremembe poštnih dostavnih okolišev. Pomožna pošta Skomarje se je izločila iz področja pošte v Vitanju in se je spojila z okolišem pošte v Zrečah. Obenem so se izločili iz okoliša vitanjske pošte vasi: Zg. in Sp. Skomarje, Komislija, Rakovec, Luža, Hudinja in Ločnik ter se spojile z okolišem zreške pošte.

★ Uradne ure za stranke pri kalasirskih upravah. Finančna direkcija v Ljubljani razglašala, da poslujejo katastrske uprave njenega področja, ki so preobložene s terminiranim pisarniškim delom, od 9. decembra t. l. dalje za stranke dnevno izvemši nedelje in praznike, samo od 9. do 12.

★ Prepovedan inozemski fisk. V Prizburgu (Sev. Amerika) je izšla v našem jeziku knjiga »Barjak Slobode«, ki je v naši kraljevini prepovedana, ker je njena vsebina v nasprotju z interesi naše države.

★ Dve ladji se potopili na Donavi. V bližini mestnega gozdička pri Osijeku sta se v četrtek potopili dve z lesom natovoreni ladji. Obe ladji, ki sta bili namenjeni s tovorom v Apatin, sta pluli brez vlačilcev po reki navzdol. Pri gozdičku sta se z vsi silo zadeli na pesek, nasledil ter se potopili. Moštvo se je rešilo s plavanjem. Škoda znaša okrog 200.000 dinarjev. Ladji sta bili last osiješke tvrdke Schreiber in Hiller.

★ Ognjišče ljubezni. Osem pesmi, na čast presv. Sct. Jezusa za soli, zbor in orgle, zložil p. Hugolin Sattner. Sattner je ljubljene naših korov, njegove skladbe niso nikdar dolgočasne, vedno sveže, polne ognja in miline, zelo melodiozne in brez nepremagljivih težkoč. Večina skladb je enokitičnih, zato pa so daljše. Za zboro, ki streme za napredkom in res dobrim podajanjem čustev, ki so izražena v besedi, bodo te skladbe izvršna šola. Partitura, ki šteje 19 strani v velikem formatu in finem litografičnem tisku, stane Din 30, glasovi so po Din 5, dobi pa se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ Mislite že sedaj, katero vredno darilo poklonite za božič in novo leto svojim prijateljem. Najdragocenejše darilo bodo Ivana Cankarja Zbrani spisi v 9 zvezkih in prekrasni opremi. Široki svet spoznava v njem enega največjih umetnikov — velik del Slovencev pa ne ve, da izhajajo njegova zbrana dela, opremljena z uvodi in opombami. Naročite jih že sedaj pri Novi založbi, ki vam bo naročilo kulantno olajšala.

★ V nobeni hiši ne bi smelo manjkati okusnih Anacot pastilj, ki nam najbolj koristijo v vseh slučajih event. prehlajenja in bolečin v grlu.

★ »Nad sadne zajedavce« je naslov brošure, ki jo je izdala tvrdka »Chemotechnica«, Ljubljana. Mestni trg 10 in v kateri so podana nekatera najvažnejša navodila pri zatiranju sadnih škodljivcev z »Arborinom«. Interesenti dobro brošuro brezplačno pri omenjeni tvrdki.

★ Vse bralce Slovence opozarjamo na današnjo reklamno prilogo za prodajo srečk državne razredne loterije iz najbolj srečne kolektorske prodajalnice A. Arnuš Antonijević, Beograd, Knez Mihajlova 46.

★ Minula je nevarnost nalezljivih bolezni. Posamezni slučaj škrlatice in tifusa se vsled naglih

in skrbnih odredb od strani oblasti niso razširili. K temu je mnogo pripomogla tudi okolnost, da občinstvo ni izgubilo prisotnosti duha, marveč je s higijenskim načinom življenja in pogostim umivanjem preprečilo nevarnost infekcije. — V takih slučajih se more z uspehom rabiti Albus-milo za umivanje, ki tudi pri večkratni uporabi ne napade kože, daje naglo obilno peno in se dobi po nizki ceni v vsaki trgovini.

★ Oltarno sliko ali eno cerkev poslikaj in popravi strokovno, umetniški in poceni v letu 1930 na Slovenskem »Ars sacra«, katol. atelier za propagando cerkvene umetnosti. Prijazne ponudbe naj se pošljejo na »Ars sacra«, Praga XII., Američka ul. 10. Češkoslovaška. Znamko za odgovor poslati.

★ Gospodnje. Vaše perilo pere, posuši, munga ali lika tovarna Jos. Reich.

★ Volnene nogavice, pletenice in rokavice po nizkih cenah pri tvrdki KARL PRELOG, Ljubljana.

★ Opozorjamo na oglaš Spodnještajerske Ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega »Slovenca«.

★ Pisalni stroji, veliki in mali, novi in rabljeni, najboljših sistemov, so poceni na prodaj v specialni trgovini za pisarniške stroje Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 2161.

Za časopisom dve uri samo
amerikavi »hofrate« pije vodo.
Ko pa bi je pet, se pa razvedri,
pred njim se »Budha«-čaj iskri!

Tea-Import, Ljubljana, Aškerčeva 3.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Union: Ob 5. uri »Oratorij Materi Bogorodici Prečisti«.

Drama: Ob 3 popoldne »Življenje je lepo«, ob 8 zvečer »Velika abeceda«.

Opera: Ob 3 popoldne »Grafica Marica«, ob pol 8 zvečer »Carmen«.

Kino Ljubljanski dvor: »Hudičeva metresa«, Univerzitetna zbornica: Predavanje g. Ant. Ocvirka: »O sodobni slovenski literari«.

Česko-slovaška obec: Ob 4 popoldne v Narodnem domu češka marionetna predstava: »Vrag na gradu«.

Igrišče Ilirije: Ob tri četrt na tri: Ilirija-Zelencičari.

Lekarne. Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marjini trg, in Mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Današnja dijaška proslava v Unionu

Na svoj način se proslavi danes popoldne dijaški praznik. Dijaški praznik ni samo dan iskrenega veselja, ampak tudi dan notranje zbranosti. Dopoldanski proslavi velja postaviti ob stran primerno dopoldansko prireditve.

V našem oratoriju Bogorodici prepletajo govoreče zbor cerkvenoslovske pesmi v enoglasnih in četverglasnih moških in mešanih zborih. Jedro oratorija tvorijo stari in slavni akatisti Bogorodici, slavospev v posebni vzhodni pesniški obliki. Pri nas je prirejen za trojen govorci zbor, močno krajsan, a kljub temu ohranjen v značilni obliki. Objektivnemu kodaku sledi vedno subjektivni, slaveči ikos. Okvir pa mu tvori v oratoriju ideja spričo propadanja Zapada.

Ne bomo šli danes gledat in poslušat igranja. Če je molitev — dviganje duha k Bogu, gremo danes popoldne — pomoliti v unionsko dvorano in se z našo mladino pokloniti Brezmadežni, ki je skupna mati Vzhoda in Zapada! Spectator.

Novi križev pot na Gradu

Grajska kapelica sv. Jurija, ki slovi radi svoje lepe notranjosti, je s svojo največjo pridobitvijo, novim križevim potom, ki ga je naslikal naš domači slikar g. Milan Klemenčič, zopet pridobila na svoji lepoti.

Ta križev pot bo danes ob 5 popoldne slovesno blagoslovljen. Ob tej priliki bomo praznovali v lepi kapelici pristočno cerkveno slavnost, h kateri vabimo tudi vernike iz mesta. Vsaka postaja križevega pota stane 150 Din, posamezne družine na Gradu so prevzele stroške za sedem postaj. Imamo neko upanje, da bo tudi morda kdo iz mesta se oglasil in nam prevzel stroške za kako postajo, saj sv. Jurij še vedno štiti Ljubljano in ne bo pozabil onih, ki njega ne pozabijo. Grajski prebivalci sami pa ne zmorejo vsega, saj po svojih skromnih močeh itak blagodarno prispevajo k lepoti božje službe. Pri tej priliki se obračamo tudi na občinski svet z udano prošnjo, naj ne pozabi lepe grajske kapelice, treba jo bo namreč popleskati, potreben je nov oltar in še marsikaj drugega.

Za vernike na Gradu:

Vinko Klančar. Prof. Lambert Ehrlich.

70letnico rojstva je včeraj praznoval v domačem krogu g. Ivan Nagode, železniški zvanik v pokoj. Služboval je pri železnici vestno in požrtvovalno nad 40 let. Še sedaj čil in zdrav ter vedno veselo razpoložen uživa zasluženi pokoj. Bog ga živi še mnogo let!

Letošnja Božičnica za revne otroke. Mestna občina se bo tudi letos spomnila onih najbednejših, ki jim Miklavž po navadi ne prinese nič in bi jim drugače tudi Božič ne bi mogel prinesiti, to je revnih otrok. Božičnica mestne občine za revne, v Ljubljano pristojne otroke se bo letos vršila v nedeljo, dne 22. t. m. popoldne. Obdarovanih bo 320 otrok: z oblekami, obutvijo, slaščicami in s sladkarijami. Na programu pa ne bo samo obdarovanje, ampak tudi otroška igrice, deklamacije, petje, koncertne točke, pod okrašenim

MARIJA DULAR roj. STELE

naznanjam častilec poštene
kapljice in dobre domače ku-
hinje, da otvorim

V NEDELJO DNE 8. DECEMBRA
V KAPITELJSKI ULICI ŠT. 3

z vso domačnostjo novo urejeno

gostilno pri Pavletu

katero cenjenemu občinstvu tem
potom priporočam

božičnim drevescem pa bo ležalo Božje Dete. — Za majhen strošek — vse skupaj bo veljalo le kakih 65.000 Din — bo mestna občina napravila revnim otrokom mnogo veselja.

○ Otvoritev mestne ogrevalnice. Mestna občina ljubljanska je zgradila za domobransko vojašnico pritlično poslopje, ki služi za ogrevalnico in za prenočišče vsem onim, ki nimajo sredstev in ki so brez stalnega bivališča. S tem je občina stvorila veliko socialno delo, da bo varovala pred mrazom najbednejše. Ogrevalnica se odpre v ponedeljek 9. decembra ter bo dovoljen vstop vsakomur, ki se zglaši z nakaznico mestnega socialno-političnega urada. Brez nakaznice vstop ne bo dovoljen. Ogrevalnica bo odprta vsak dan od 6 zjutraj do 20 zvečer. Poskrbljeno je, da bo v ogrevalnici vlada nopoln mir in red. Kdor se ne bi pokoraval hišnemu redu, se mu nadaljno posejanje zabrani. Ženskam je vstop v ogrevalnico prepovedan. O vseh obiskovalcih se bo vodila točna evidenca, da bo mogoče kontrolirati vse poklice brezposelne, posebno one, ki niso pristojni v Ljubljano, in one, ki tekom leta niso hoteli prevzeti nobenega dela. Ogrevalnica je urejena primitivno, vendar pa toliko udobno, da bo mogoče v njej prenočevati. S tem bo onemogočilo raznim brezposelnim pohajkovanju po mestu, kar se je v zadnjem času zelo razpaslo in kar ni bilo v čast ljubljanskemu mestu.

M. U. Dr. Schweiger

zobozdravnik

ne ordinira od nedelje 8. do nedelje 15. dec.

○ Promenadni koncert godbe Dravske div. oblasti bo ob ugodnem vremenu danes v Zvezdi ob 11.15 uri.

○ Javno predavanje o slovenski sodobni literari. Se enkrat opozarjamo slovensko inteligenco, da bo danes dopoldne ob desetih v univerzitetni zbornici predaval g. Anton Ocvirk o slovenski sodobni literari. Njegova izvajanja bodo gotovo zanimiva; zato slovensko inteligenco k udeležbi vabimo. Po predavanju bo debata. Vstop vsem prost.

○ Českoslovaška Obec v Lublani. Umelce, dudacke trio mistra dudaka Maudra z Prahy zavita k nam s bogatim repertoarjem starih čeških pesni in modernim programem, který přednese ve středu, dne 11. prosince o půl osmé ve Zvezdě. Jsme přesvědčeni, že tato řídka příležitost seznámiti se s tradičním českým hudebním nástrojem bude dostavěnkem všech našich krajanů i přátel. Úspěšné tourné Maudrova tria po četných městech Jugoslaviie, Polska, Švýcarska a. t. d. svědčí o tom, že dudy vedou dosud stále nadchnouti posluchače.

Znižane cene! Primerna darila za Božič

Blago za moške in damske obleke. Pliši za damske plašče. Francoska flanela v različnih vzorih. Svila in pol svila, ter različne druge stvari. — Priporoča se manufakturna tvrdka

JOS. SNOJ — LJUBLJANA

v palači »Mesne hranilnice« — Prešernova ulica. Ostanke različnega blaga po zelo znižanih cenah.

○ Vprežen pes na ljubljanskih ulicah. V včerajšnjih popoldanskih urah je bilo na ljubljanskih ulicah opaziti nenavaden prizor: vpreženega psa. Bil je okomatan kot konj za dirko. Vlekel je majhen voziček, ki je bil naložen s steklenicami, zelnatimi glavami in drugo zelenjavo. V svojo novo službo se še očitno ni bil zvil, ker ga je moral voditi mlad deček. Pa tudi drugače je težko občutil bridkosti odvzete svobode in krutost jarma. Če se je namreč v bližini pojavil kak svobodni pripadnik njegovega pasjega rodu, je nategnil vajeti ter bil takoj pripravljen zapustiti začrtano življenjsko pot in se vrniti med druge svobodne tovariše. Žal njegov vodnik ni imel pravega smisla za notranje pasje boje med dolžnostjo in prostostjo. Krepek je držal pasji bič, ki je nadomestoval vajeti, in vozil pravilno na desni. Vpreženec je bil kajpada deležen velike dobrohotne pozornosti mimoidočih. Zlasti iz ust naših najmlajših se je vslo priznanja, kako neizmerno moko in ponosno stopa. Bog ve, če ne bodo ti najmlajši zdaj pometali vseh dvokolesnih vozil v kot in hoteli imeti pravi voziček na štiri kolesa s prav takim resničnim in živim psom, ki bi mesto zelja raje nje prevažal.

○ Tramvaj povozil starico. Pred Jugoslovansko knjigarno se je včeraj dopoldne med 9 in 10 pripetila težka nesreča. Neka približno 70letna ženska, katere ime še ni znano, je hotela pre-

ČASU PRIMEREN

nakup za božič, god ali drugo slavljenje je

MODERNO, LEPO IN KORISTNO

darilo, prenosljivi, kvalitetni mali pisalni stroj »ERIKA«

V 17 KRASNIH BARVNIH NIJANSAH

Oglejte si izložbo špecialne trgovine pisarniških potrebščin

THE REX CO, Ljubljana

Gradišče št. 10, (za dramskim gledališčem)

Ugodno in najceneje nakupite vsakovrstno manufakturno blago za

Božič

in

novo leto

samo pri

Oblačilnici za Slovenijo

LJUBLJANA :: Miklošičeva c. 7.

koračiti ceste, toda tedaj je privozil od magistrata tramvaj, kateremu se ženska ni mogla več umakniti. Tramvaj je pahnil starico na tla. Padla je s čelom na trdi tlak ter se poškodovala in pobila. Nezvestni se je vtila kri iz ušes in nosa. Tramvaj se je takoj ustavil, okrog starice pa se je nabralo kup ljudi. Poklican je bil reševalni avto, ki je nezvestno starico prepeljal v bolnišnico. Do večera je starica ležala v globoki nezvesti in niso mogli v bolnišnici izvedeti niti njenega imena.

○ **Nesreča na Celovski cesti.** Včeraj zgodaj zjutraj je peljal po Celovski cesti pekovski pomočnik, 20letni Josip Vencelj, voziček peciva. Nasproti mu je pripeljal avto, ki je podril voziček in pahnil Vencelja na trotoar. Vencelj se je pri padcu resno poškodoval ter ga je reševalni avto prepeljal v bolnišnico, kjer so ga obvezali in odpustili.

○ **Resen ter vsega priporočila vreden akademik** bi si v svojem težkem gmočnem položaju rad pomagal z instrukcijami iz realnih predmetov. Naslov v uradni listi.

○ **»Naša Slova«,** prodaja cerkvenih potrebščin, se je preselila na Kongresni trg št. 12. Več glej med oglasi.

○ **Unionska klet** je dobila letošnjo bizeljsko rdečo »kupice«, ki je sijajne kakovosti.

○ **Gospodje bodo zadovoljne** le, ako pošljejo svoje ovratnike v pralnico, svetlokalnico Simenc, Kolodvorska 8.

5.500 000 ljudi »kne na Remington«.

Uporabljajte ga tudi vi!

A. PRELOG

Ljubljana — Marjina trga

telefon 3 - 4 - 5 - 6

Zahtevajte prospekte

Maribor

□ **Zadoščenje po enem letu.** Kakor znano, je kmalu po novem letu završalo po nekaterih časopisih o neki »muhovinski« afera, v katero naj bi bil zapleten znani mesarski podjetnik Rudolf Welle. Pred prvoinštančnem sodiščem je bil Rud. Welle v svoji odsotnosti obsojen na pet mesecev zapora. Naj ob tej priliki poudarimo, da smo se mi pri vsej stvari držali bolj skeptično ob strani in da smo se zadovoljili s suhoparno registracijo. Te dni se je razpravljala ta zadeva pred senatom tukajšnjega okrožnega sodišča; predsednik vss. Posega, vss. Dev ter ss. dr. Senjor in dr. Kovča prisodnik. Ob poteku razprave, tekem katere so podali svoja strokovna mnenja v prid g. Welleja dr. Levičnik, dr. Rajer ter vojaški veterinarski zdravnik dr. Keluc, se je mogla ugotoviti obtožbenega nedolžnost. V oprostilni razsodbi se ugotavlja, da se je Rudolf Welle opustil radi popolne nekrievde in ne morda radi pomankljivih dokazov. Kakor smo doznali, bo gospod Rudolf Welle vložil tožbo proti vsem svoječasnim obtoževalcem. Obrtna zadruga mariborskih mesarjev in prekajevalcev pa je pisмено čestitila ugodnemu članu ob ugotovitvi dobrega slovesa njegove trdnosti. Saj se je zadeva tikala vseh mariborskih mesarjev, ki so tudi z omenjeno razsodbo dobili popolno satisfakcijo.

□ **V objemu Dravinih valov...** Včeraj proti četrti uri zjutraj je koračil po Državnem mostu nekajkrat gori in doli 52-letni vrtnarski pomočnik I. L. Razgovarjal se je nekaj časa s pometlačem, ki sta ob tem času čistila Drž. most, ter jima tožil, da ima na »puklino« dolg petih jurijev, da nima niti službe in niti stanovanja ter da mu preostaja edino še skok v — Dravo. Nemalo nato je šel vzdolj mostu; nagnilo se je nekaj preko ograje, krič smrtne groze je razlegnil proti Glavnemu trgu, nato pa je štrbunknilo v vodovje. Na Državni most so pritislile ob kriku branjeve, ki so ob tem času že bile na Glavnem trgu, med njimi mariborski vseznalec in novicelec V. Kovac. Službojoči stražnik na desnem bregu Drave je takoj v družbi s čevljarskim mojstrom Antonom Pavšičem vzdolj desnega brega Drave in z lučjo sledil potapljačemu se neznancu, ki se je jel bližati nasprotnemu bregu. Oba sta takoj preletela Drž. most, stekla k levemu bregu in prispela do železniškega mostu. O utopljenju ni bilo več sledu; pogotitno ga je valovje že preje. O dogodku je bil tako obveščen tudi neustrašni reševalec Dravinih žrtev, meljski brodar I. Merdavs, ki je v rani uri tudi že prevažal potnike. Vendar ni bilo treba reševati, ker je neznavec medtem že utonil.

Odhodnice prirede splošno priljubljenemu poveljniku 45. pešpolka polkovniku Čedomilu Stanjovčiču mariborski častniki skupno s slov. lovskim društvom ter tukajšnje strelsko družino, ki ji je bil g. polkovnik požrtvovalni predsednik. Poslovljeni večer bo v sredo ob 21 v mali dvorani Narodnega doma.

□ **Včerajšnji trg** je valoval v običajni sobotno-tržni živahnosti. Na slaninarskem trgu je bila majhna tržna senzacija. Nadsvetnik dr. Hinterlechner je zaplenil pet svinj, ki so bile skrite pod slamo. Meso se je oddalo v mestno klavnico in se bo prodalo na prosti stojnici. Skupno so pripeljali včeraj slaninarji na trg 189 zaklanih svinj. Na živilski trg

Ne pozabi na Burgit

če te kurje oko zaboli, skoči v lekarno, drogerijo ali parfumerijo in kupi že nad 21 let najzanesljivejši in preizkušen BURGIT oblači za kurja očesa v skatljicah po 4 in po 7 Din. BURGIT, močnejši za kurja očesa in trdo kožo na podplatih, pa po 5 Din. Ako bi se kje BURGITA ne dobilo, pošlje istega direktno

Glavno zastopstvo »Burgita«, Novo mesto. »BURGIT« G. m. b. H. — FREILASING.

so pripeljali kmetje 26 vozov krompirja, 8 vozov čebule ter 12 vozov zelja. Cene so se gibale: krompir 80 par do 1.25 Din, čebula 2.50—3; zelje 50 par do 3 Din; fižol 3—4 Din; proso 3; ajda 1.75—2; pšenica 2.50; rž in ječmen 2 Din. Jabolkom so poskočile cene od 4.50 do 8 Din, hruškam pa od 6 do 10 Din. Povpraševanje od strani mariborskih gospodinj je bilo kakor običajno zelo živahno.

□ **V Ljudski univerzi** predava jutri ob 20 prof. dr. Breznik iz Ljubljane o ameriški metropoli New-York. Predavanje pojasnjujejo skioptične slike.

□ **Za pravico dolžnostnih izvodov** je zaprosila tukajšnja študijska knjižnica. Izrekamo upravičeno upanje, da bo ta največja mariborska knjižnica s pridobitvijo omenjene pravice mogla v stopnjivani meri vršiti v Mariboru svoje kulturno poslanstvo.

□ **Za uslužbenice** bivše tukajšnje oblasti samouprave so že prispeli dekreti za prevzem v bano vo službi; prevzeti so vsi uslužbenci razen pogodbenih (37), ki so odpuščeni.

□ **Iz čevljarske zadruge.** V slučaju previsokega predpisa pridobinskega davka kakor tudi davka na poslovni promet naj se člani zadruge zgledajo v pisarni zadruge in Orožnovi ulici 6, kjer dobe tozadevna pojasnila.

□ **Promenadni koncert** bo danes od 11 do 12 v slučaju lepega vremena v mestnem parku. Svira vojaška godba. Na sporedu so: Goldmark (Marš iz »Kraljica iz Sabes«); Delibes (Suita iz baleta »Silvija«); Smetana (uvertura iz opere »Libuša«); Parma (Fantazija iz opere »Ksenija«); Donizeti (Romanca iz opere »Lukrecija Borgia«) ter Pehlikov svečani marš »Unikum«.

□ **Iz tukajšnje meteorološke postaje.** Padavin je bilo v mesecu novembru 116.1 mm; največ jih je bilo dne 1. novembra (29.5); toplota povprečno 6 stopinj Celzija; maksimum 14.8 (9. nov.), minimum —1 (20. novembra). Oblačnost 7.5; solnčnost 607.5 ur. Povprečno je sijalo sonce dnevno 2.25 ur.

□ **Soglasna sodba** vseh obiskovalcev edinstvenega filma »Zena na mescu« je bila: diven film. Navala občinstva na blagajno je bil takšen, kakor se je tudi pričakovalo in kakor takšen film zasluži. Filmskemu odseku Prosvetne zveze moremo le čestitati. Danes bodo predstave ob pol 15, 16, pol 19 in tričetrt na 21. Film se predvaja vključno do torka.

□ **Premijera Klabundovega »Kroga se kredo«** bo v torek v tukajšnjem Narodnem gledališču. Sodeluje nad 40 oseb.

□ **Po neizglednih bukvah.** 41-letni Jurij Lesjak, delavec v rušni tovarni za dušik, je včeraj zjutraj, ko je šel na delo, v temi spodrsnil na cesti ter si pri padcu zlomil desno nogo. Leči se v tukajšnji bolnici.

□ **Opozarjamo na današnji oglas** v inseratnem delu trdnice F. Mihelič, Maribor, Gosposka ulica.

□ **Došlo! Čaj nove žetve.** Posebno se opozarja tudi na bogato zalogo obeskov za božično drevo. Prvo vrstno blago, solidne cene. Jaš in Lesjak, Maribor.

»ADRIA« čevlji

CELJE * NARODNI DOM

Celje

□ **Danes popoldne** ob pol 5 vsi k našim mladim v telovadno dvorano Orlovskega doma v Slastanski ulici. Prav posebno opozarjamo na predavanje o Materi krščanske edinstvi in aktualnih problemih naše dobe. Predava priznani strokovnjak iz Maribora. Predavanje pojasnjuje skioptične slike. Vstopnice k tej prireditvi ni, pač pa se hvaležno sprejemajo darila za dijaško kongregacijo.

□ **Poslednjič opozarjamo** na filmsko predavanje »Svetovlavlaski dnevi Orlovstva v Pragi«, ki bo jutri ob 8 zvečer v dvorani mestnega kina. Vstopnice se dobijo jutri ves dan v Prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti, zvečer pa pri blagajni mestnega kina.

□ **Pri sv. Ulriku** pri Lipnici je te dni umrla v visoki starosti 79 let gospa Antonija Gualitzer, mati tamošnje župnika Alojzija Gualitzerja ter Marijane Kotnikove, soproge dvornega svetnika dr. Josipa Kotnika v Celju. Blaga pokojnica, ki je bivala več let v Celju, je bila plemenita gospa ter vzorna mati.

□ **»Danes homo tiče, ki lo je pred tedni** prvičkrat uprizarila v celjskem Narodnem domu celjska Krekova mladina, se ponavlja danes ob 4 popoldne istotam. Vstopnice se dobijo popoldne in popoldne v Narodnem domu.

□ **500 Din** je izgubil trgovski vajenec J. K. v sredo dne 4. decembra okrog tri četrti na 4 popoldne na poti od trgovine Loibner do oddelka finančne kontrole na Cankarjevi cesti. Denar je obstojal iz 5 bankovcev po 100 Din. Pošten najditelj naj bi jih vrnil v trgovino Loibner ali na policijo.

□ **Čebelarstva podružnica** za Celje in okolico ima v nedeljo dne 15. decembra ob pol 15 v posvetovalnici okoliške občine na Bregu pri Celju svoj redni občni zbor s predavanjem o čebelnih kužnih boleznih in njih zatiranju. Ker je snov za vsakega čebelarja važna, bi bilo želeli, da se predavanja udeležijo vsi okoliški čebelarji, pa čeprav kdo ni član podružnice. — Kost.

□ **Zganja se je napil in se obesil.** V četrtek, dne 5. t. m., ob pol 7 so našli v njegovem stanovanju obešenega 40 letnega tovarniškega delavca Josipa Zupanca, zaposlenega pri Westernu in stanujočega v hiši št. 22 v Prešernovi ulici. Mož je bil strasten alkoholik in nekaj časa sem sploh ni več hodil na delo. Ponovno je že preje grozil, da si bo končal življenje in v torek 4. decembra si je res že hotel prerezati z britvijo vrat, a mu je žena britev iztrgala. Naslednji dan je preko dneva spil okoli 1 l žganja in tik pred samoumornom se četrtinko žganja. Popolnoma pijanega je njegova žena po večerji spravila v posteljo, sama pa šla v cerkev. Med tem je mož legel na neko odejo na tleh, obesil zanjko na nizki zaboj vtaknil glavo vanjo in je tako ležal z glavo komaj kakih 30 cm od tal v zanki zaspal za vedno. Poklicani policijski uradnik g. Škof ter mestni fizik g. dr. Dereani sta mogla ugotoviti le smrt.

□ **Krasne store, pregrinjala, zaves, damsko perilo, elegantno** proti naročilu in po meri izdeluje M. Stribar. Celje. Aleksandrova ulica 2 (poleg Zlatoparut) Pri naročilu perila, zaves itd. predcrtanje zastoj.

Samo še danes!

Ob 1/2 11, 3, 1/2 5, 6, 1/2 8, in 9 uri

Kino Ljubljanski door

Telefon 2730

Tempo!

Luciano

Albertini!

Preskrbite si pravočasno vstopnice!

Pišejo nam

Z JESENIC.

Praznik naših malčkov, t. j. Miklavžev večer, je zopet do zadnjega kotička napolnil društveno dvorano. Toliko živ-žava ni moglo nikjer slišati, kakor ob taki priliki, ki se ponavlja le vsako leto enkrat. Zvečer, Miklavžev večer za odrasle, pa je moralo mnogo parkljevsko razpoloženih jeseničanov oditi, ker niso dobili vstopnic. Sploh so jeseniški trgovci letos lahko prav zadovoljni s Sv Miklavžem, kajti nekateri niso mogli postreči, posebno zadnje dni, z vsem, kar bi bil Miklavž rad imel.

V jeseniški občini, kakor tudi okolici je precej razširjena influenza, skoraj v vsaki družini je po več kašljevec. Vendar je influenza bolj lahkega značaja ter v par dneh preide.

V torek in sredo nastopi v našem društvu Madame Elionora z dresiranimi psi in drugimi atrakcijami.

IZ CERKELJ OB KRKI.

V nedeljo, 1. t. m. smo pričeli kmetijski tečaj, v katerega se je vpisalo nad 70 mladih gospodarjev. Iz treh občin so se priglasili (Catež, Sv. Krž in Cerklje) in bi se radi še, a ni prostora. Predavatelji prihajajo iz Krškega in Brežic (oba kmetijska strokovnjaka, zdravnik, ozdni strokovnjak, juristi in živinozdravnik). Stroške bodo krili: ministrstvo za kmetijstvo, banska uprava, okrajna blagajna in cerkljanska občina. V take namene izdan denar se bo bogato obrestuje! Bil bi že o malenkosten in nezaveden, kdor bi mislil drugače! — V torek, 3. t. m. smo pričeli pa kmetijsko-nadaljevalno šolo, katera je namenjena pred vsem mlajšemu rodu. Obiskuje jo nad 30 fantov, ki prihajajo dvakrat tedensko v šolo.

IZ DOBOVE.

Naša šola šestrazrednica dobi zopet eno vzporednico in sicer za II. razred. Šolsko poslopje je precej obširno, vendar bo treba tudi pri nas kmalu misliti na novo moderno, vsem higijskim predpisom primerno veliko šolo in isto razširiti v osemrazrednico.

Mohorjeve knjige smo dobili. Lepe so. Samo žalostno je, da je letos par članov manj, kakor lansko leto. Premalo je zanimanja za lepo čtivo. V vsako hišo morajo prodrati Mohorjeve knjige. Podvojiti se mora število Mohorjanov v naši fari, saj za borih 20 Din dobite 5 lepih knjig. Podpirajte staro Mohorjevo družbo.

Elektriko si je vzel podjetni in pridni naš posestnik in mlinar g. Miha Hotko v Rigonah ob Sotli. Mesto koles pri mlinu je vpostavil turbino za 35 HP in postavil dinamo za elektriko. Pri vsaki spremembi vode že mlin ni deloval. Pogajal se je z raznimi tvrdkami in končno se pogodil s tvrdko Fr. Schneider iz Škofje Loke. Tako je pri najmanjši in pri največji vodi podjetje vedno enako v obratu. Lahko pa bi cela fara dobila razsvetljavo od g. Hotka, pa ni pravega zanimanja pri ljudeh, a jim bo pozneje žal. Ali, bolj odkrito rečeno: »ni novaca«.

SV. JURIJ OB JUŽNI JELEZNICI.

Dolgoletna želja vseh prebivalcev Sv. Jurija je bila, da bi tudi oni stopili v krog drugih naprednih krajev, kjer jim že dalje časa razsvetljevala temne poti elektrika. Vendar radi oddaljenosti od glavnega voda se elektrifikacija ni dala lahko izvesti. Šele po dolgotrajnem vsestranskem razmisletjuvanju se je odločila trška občina, da prevzame elektrifikacijo trga v svoje roke in jo sama izvede. Dela, ki jih je prevzela tvrdka Siemens iz Zagreba, so končana in tako bo v Sv. Juriju v splošno zadovoljstvo vseh tržanov v nedeljo, 8. t. m. zvečer prvič zasvetila težko pričakovana električna luč. Ob tej priliki se vrši slovesna otvoritev, na katero so vabljene zastopniki podjetja in raznih korporacij. Ker leži trg na prometnem križišču Voglajanske doline, bo ta vest gotovo prijeto iznenadila vse, ki imajo v trgu pogosto svoje opravke. Vsem onim, ki so v tej lepi ideji pripomogli do realizacije, vse priznanje in zahvala!

Orel

»Dijaški Orel-Ljubljana«. Letos obhaja »Dijaški Orel« 10-letnico svojega obstoja. Zato hoče ta jubilej dostojno praznovati s telovadno akademijo, ki jo priredi dne 14. dec. ob 8 zvečer v Ljudskem domu s sledečim sporedom: 1. člani: Proste vaje za leto 1930-31; 2. članice: Proste vaje za leto 1930-31; 3. mladci: Gimnastične vaje; 4. mladenke: Jutranjica; 5. Orliči: Naraščajka ura; 6. Mariborski Orli: Pohod; 7. člani: Talna telovadba; 8. članice: Dekrešendo; 9. člani: Duma. — Vsi prijatelji dijaštva in orlovstva iskreno vabljani! — Bog živi! — Odbor.

Ježica. Danes pridite vsi od blizu in daleč na telovadno akademijo, ki jo priredi ježenski Orel v proslavo 20-letnice svojega obstoja. Na sporedu so sledeče točke: 1. Himna. Proste vaje članov; 2. Članice: Nebo žari; 3. Člani: Bradlja; 4. Člani: Odsekovne lastne vaje; 5. Člani: Z vlakom. Odmor. 6. Vaje br. vojakov; 7. Govor; 8. Člani: Oj, Doberdob; 9. Članice: Valček; 10. Člani: Duma; 11. Ziva slika. — Vsi, ki se zanimajo za prosep Orla, pohitite na Ježico in napolnite dvorano, kajti s tem boste pokazali, da znate ceniti Orlovsko delo. Pričetek akademije je ob 3 popoldne.

Cerkveni vestnik

II. vnanja kongregacija pri č. uršulinkah ima danes popoldne ob 2. Pridite vse!

Cerkvena glasba v stolnici. Danes na praznik Brezmadežne in hkrati na dan slovesnega obhajanja patrona stolne cerkve sv. Nikolaja se bo pri pontikalnih skofovih maši ob desetih izvajala Jos. Rhenbergerjeva maša v C-duru za mešani zbor, orkester in orgle.

Dekliška Marijina kongregacija v Sp. Šiški priredi danes ob pol 8 zvečer v samostanski dvorani igro »Marija rešiteljica«.

V Križankah ima danes zvečer ob 6 ondota Moška in mladeniška kongregacija slovesen shod. Pri shodu običajno darovanje za družbene namene.

Zobni zdravnik

dr. France Pavločič

Specijalist za zobne in ustne bolezni — se je preselil v Pražakovo ulico 15 III, v palačo Pokojninskega zavoda in sprejema od 8—10 in od 15—18. Dvigalo na razpelo.

Iz društvenega življenja

Krakovno-Trnovo. Film o Orlovskem izletu v Pragi bo predvajan na letošnjem prvem prosvetnem večeru Slov. kat. prosvetnega društva Krakovo-Trnovo v Ljubljani in sicer v sredo, dne 11. decembra t. l. točno ob 8 zvečer v društveni dvorani (Karunova ulica 14). Sodeluje društveni orkester. Ker vzbuja ta krasni vefelilim na splošno veliko zanimanje, Vas vse prijatelje prosvete in Orla na ta večer najvjudneje vabimo. — Odbor.

Predavanje v Rokodelskem domu. V ponedeljek 9. t. m. bo predaval v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12, g. profesor dr. Val. Rožič o svojem potovanju na Grško. Predavanje bodo pojasnjevale številne skioptične slike. Pričetek je ob 8 zvečer.

Društvo »Dom slepih« v Ljubljani (prej Kuratorji slepeev) vabi svoje člane v četrtek 12. decembra ob 17 v magistratno posvetovalnico na izredni občni zbor z edino točko dnevnega reda: volitev odbora po novih društvenih pravilih.

Podoficirski plesni venček priredi podoficirsko podporno društvo na dan 4. januarja 1930 pod pokroviteljstvom Komandanta Dravske divizije divizijskega generala g. Tripkovića Save v vseh prostorih na Taboru. Cenjeno občinstvo se naproša, da si na omenjeni dan ne išče in ne želi druge zabave. Naj bo 4. januar 1930 posvečen našim podoficirjem, dokazimo z našo prisotnostjo, da znamo ceniti njih trud in požrtvovanje. Nihče naj ne izostane od te, ene najlepših prireditev. Vabila se že razpošiljajo.

Izredni občni zbor »Krožka mestnega uradništva« se vrši jutri, v ponedeljek, dne 9. t. m. ob 17 v mestni dvorani.

Ježica. V soboto 14. decembra ob 8 zvečer priredi Prosvetno društvo skioptično predavanje pod naslovom Iz Ljubljane v Rim, iz Rima v Prago, iz Prage v Ljubljano. Predaval bo g. dr. Aleš Stanovnik o lepoti krajev, skozi katere je potoval. Povedal vam bo mnogo zanimivosti iz 4000 km dolge poti. — Silvestrov večer, to bo veselost za Ježico. Priprave so v polnem teku. Prireditel se vrši pri pogrnjenih mizah. Kuhale in peklo bodo naše nove kuharice. Jakinovih štrukljij pridejo zopet v veljavo, zaliti bodo z Aleševim vinom. Pridite vsi in ne bo Vam žal. — Bog živi!

Kmetijska podružnica v Konjicah priredi v nedeljo dne 15. dec. 1929 ob pol 9 po osmi sv. maši strokovna predavanja v prostorih doma kmetke posojilnice v Konjicah. Predavajo kmetijski strokovnjaki iz Sv. Jurija. V ožigled važnemu predavanju za naše kmetovalce se vabijo vsi brez razlike k polni udeležbi. Izostati ne smejo tudi naše gospodinje, ker bo tudi za nje predavanje zanimivo in koristno. Torej vsi k predavanju.

Šmarnice za 1930

MARIJA IN PRESV. SRCE JEZUSOVO

je naslov Šmarnicam za leto 1930. Dobile se bodo takoj po novem letu. Opozarjamo vse prečastite župne urade in vse, ki se za to knjigo zanimajo, da stane knjiga v prednaročilu, če isto dobimo vsaj do 1. jan. 1930, 20 Din s poštnino vred. Pozneje bo knjiga na knjižnem trgu stala brez poštnine 26 Din. Poslužite se te predkupne ugodnosti! Knjigo se naroča na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta št. 5.

Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani opozarja svoje članstvo kakor tudi vse ostale posestnike in ljubitelje živali, da daje društvo svojim članom brezplačno, samo proti povrnitvi fakičnih (poštulih) stroškov, vsa potrebna pojasnila in strokovne nasvete, za katere se člani lahko vedno obračajo pisмено ali ustmeno na odbor društva. Zato je v interesu vsakega ljubitelja živali, da je član navedenega društva. V ta namen bo pozneje, ko bodo izvršene vse organizacijske priprave, izborna služila društveno glasilo »Prijatelj živali«. Da pospešite ustanovitev tega mesečnika, prijavite tudi Vi svoj pristop društvu z dopisnico, ki jo naslovite na »Slovensko društvo za varstvo živali« v Ljubljani, Poljanska cesta 59. Člarnina znaša letno Din 12, enkratna pristopnina 5 dinarjev.

Ljutomer. Naše Glasbeno društvo vzdržuje razen godbe na pihala (18 mož) in orkestra (14 mož) tudi glasbeno šolo, ki šteje že nad 100 gojencev. Za pouk si je društvo nabavilo klavir. V svrhu odplačevanja priredi v nedeljo, 8. t. m. v hotelu g. Zavrtnika tomobolo z lepimi dobitki. Karta stane 2 Din. Začetek ob 4 popoldne. Vmes svira društveni orkester. K mnogobrojni udeležbi vabil odbor.

Novo mesto. Francoski krožek v Novem mestu je za tekočo sezono zasnoval obširen program dela. — Ze pred štirinajstimi dnevi je Krožek nastopil javno, ko je z drugimi kulturnimi društvi sodeloval na novomeški ilirski proslavi, ki je bila od kraja do konca, v celoti kot v posameznih delih navdušen izraz hvaležnosti za Napoleonovo delo pri nas, pa tudi izraz simpatij do sedanje Francije. — Toda pravo delo Krožka, ki mu letos vprašanje lokalna dela velike neprimlik in je tudi vzrok zakasnitve, se šele pričinja. Da se dá vsakomur prikazati, naučiti se za nas tako važnega svetovnega jezika in se usposobiti za čitanje francoskih listov in francoskih knjig, ki zavzemajo prvo mesto v svetovni literaturi, krožek s prihodnjim tednom odpravlja svoje učne tečaje: konverzacijski, nadaljevalni in začetniški tečaj. Ako se za začetniški tečaj prijavi dovolj udeležencev, se bo delil v dva oddelka: za odrasle in za mladoletne. V mladoletniški tečaj se morejo vpisati tudi učenci višjih razredov osnovne šole. Poučevali bodo učitelji francosčine tukajšnje gimnazije. Prijave se sprejemajo v lekarni Andrijančič in pri šolskem slugi na gimnaziji. Pri skupni sestanku v svrhu določitve dni, ur in drugega bo v petek, dne 6. dec. ob 7 zvečer na stari osnovni šoli, II. nadstropje; sestanek za one, ki bi bili v petek zadržani, bo pa v nedeljo, dne 8. dec. ob 11 dopoldne istotam. — Poleg tečajev ima Krožek na programu še serijo predavanj o Franciji: njeni zgodovini in njenih velikih pisateljih. Prve predavanje bo imel še pred božičem g. prof. V. z Ljubljanskega vseučilišča; druga predavanja, ki jih bodo opravili profesorji tuk. gimnazije, sledijo po božiču. — Članom Krožka je na razpolago bogat knjižnica, ki šteje čez 500 zvezkov in se nahaja sedaj v gimnaziji. Od novega leta dalje bo Krožek dobival poleg drugih listov tri modne revije iz Pariza, tako da se bodo mogli njegovi člani iz prvih virov informirati o vsem, kar jih bo zanimalo v širokem svetu. — Prijave novih članov sprejema prof. Kranjec na gimnaziji.

Šah

OTVORITVENE IGRE.

B. Zaprtje partije.

K tej skupini otvoritvenih iger spadajo vse one partije, ki se ne prične obojesiransko s kraljevim pešcem za dve polji naprej, kakor smo to opazili pri vseh odprtih otvoritvenih igrah. Pripomniti je treba, da se označbe »odprte« in »zaprte« zelo iluzorično in ne karaktrizirajo bistva načina igre. Doga se večkrat, da se uvodoma »zaprta« partija pozneje spremeni v »odprto« ali obratno. V splošnem pa mehanizem pri zaprtih partijah počasneje deluje kakor pri odprtih. Direktnih mat-napadov je zelo malo in prevladuje takozvana »pozicijska igra«. Igralci iščeta prednosti, ki jih lahko uporabita pri končni igri. Naravno je, da je treba torej zaprtim partijam posvečati več pozornosti kakor odprtim.

1. Francoska igra.

1. e2—e4 e7—e6
Črni pešec je šel torej samo za eno polje dalje.
2. d2—d4 d7—d5
3. Sb1—c3 Sg8—f6
t. d.

2. Sicilijanska partija.

1. e2—e4 c7—c5
(popolnoma korektna poteza, ki onemogoča nasprotniku pozneje postavitev centra)
t. d.

3. Sg1—f3

c) Igre z damskimi pešci.

1.) d2—d4

1. Damski gambit.

a) sprejeti:

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 d5:c4

b) odklonjeni:

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 e7—e6 ali
2. c7—c6

2. Holandska partija.

1. d2—d4 f7—f5

3. Otvoritev z damskim pešcem.

1. d2—d4 d7—d5
2. e2—e3 ali
2. Sg1—f3 ali
2. Sb1—c3

Prihodnjič končamo s poglavjem otvoritvenih iger z nepravimi otvoritvenimi, ki tvorijo v šahovski teoriji posebni oddelek.

(Nadaljevanje sledi.)

25 partija.

(Igrana v avgustu 1929 na mednarodnem delavskem šahovskem kongresu v Leningradu.)

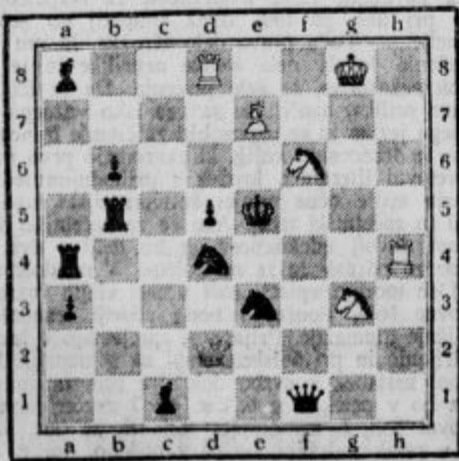
Beli: Romanovsky Črni: Ragosin

1. Sg1—f3 Sg8—f6
2. e2—c4 c7—c6
3. g2—g3 d7—d5
4. d1—c2 g7—g6
5. b2—b3 Lh8—g7
6. Lc1—b2 0—0
7. Lf1—g2 Lc8—g4
8. 0—0 Sb8—d7
9. d2—d3 Lg4—f3

Ta predčasna zamenjava ima za posledico to, da postanejo različna bela polja v črnem taborju nezashitena. Črna črna v Retjevi otvoritvi ne leže v centru niti na kraljevem krilu, ampak na damskem krilu v predpotenzi a7—a5.

10. Lg2—f3 e7—e5
11. Sb1—d2 d5—d4
12. Ta1—e1 Th8—e8
13. Lf3—g2 Dd8—b6
14. Kg1—h1 c6—c5
15. e2—e4 h7—h6
16. Sd2—f3 Kg8—h7
17. Lb2—c1 Sf6—h5
18. Dc2—d1 Db6—e6
19. Sf3—g1 Lg7—f6
20. Lg2—h3 Dd6—d6
21. Dd1—g4 Te8—e7
22. f2—f4 Sh5—g7
23. Ta8—e2 Ta8—h8
24. Te2—f2 Kh7—g8
25. Dg4—e2 h6—h5
26. f4—e5 Lf6—e5
27. Sg1—f3 h5—h4
28. g3—h4 f7—f5
29. Sf3—e5 Sd7—e5
30. Lc1—g5 Te7—e8
31. e4—f5 Se5—c4
32. Dc2—f3 Sc4—e5
33. Df3—b7 Se5—d3
34. f5—f6 Sd3—f2 +
35. Tf1—f2 Te8—e1 +
36. Kh1—g2 Sg7—h5
37. f6—f7 + in črni se vda.

Problem št. 22.
od M. Kalina.

Mat v 2 potezah.

Rešitev problema v naslednji šahovski rubriki.

IZ MEDNARODNEGA DELAVSKEGA ŠAHOV-SKEGA KONGRESA V LENINGRADU.

V avgustu 1929 se je vršil v Leningradu eden največjih povojnih šahovskih kongresov, ki je imel v oficijelnem naslovu označbo »delavski« kongres. Rus poleg samovarja tudi šaha ne more pogrešati. Zato tudi ni hiše v Rusiji, da ne bi našli v njej šaha. Ob priliki kongresa se je odigral tudi velik šahov-

Letošnji uspehi v tekih na srednjih in dolgih progah

Zelo zanimiv pregled, ki ga je podal Hans Borowik, nemški športni delavec, bo gotovo prišel prav vsakomur, ki se zanima za razvoj lahke atletike. Iz omenjenega pregleda razvidimo 10 najboljših rezultatov iz l. 1929, ki so bili doseženi v tekih na srednje in dolge proge. Statistika je vsekakor pravilna, seveda ni izključena kakšna pomota, kajti izredno težavno je zbirati tozadeven seznam pri ogromnem materijalu.

400 m: 1. Bower (Amerika) 47,6 sek.; 2. Baird (Amerika) 47,7 sek.; 3. Morrison (Amerika) 47,8 sek.; 4. Walter (Amerika) 47,9 sek.; 5. Alderman (Amerika) 48,1 sek.; 6. Biehn (Nemčija) 48,1 sek.; 7. Moulins (Francija) 48,2 sek.; 8. Leigh-Wood (Anglija) 48,2 sek.; 9. Jenkins (Južna Afrika) 48,4 sek.; 10. Bell (Kanada) 48,4 sek.

Znameniti tekači kakor Emerson Spencer in Barbutti letos niso nastopili v tem toku. Pod 40 sekundami so tekli še 8 nadaljnjih Amerikancev, Barsi (Ovrska), Italijan Tavernari, Sved Hammergren in Nemec Storz in Danz.

800 m: 1. Edwards (Kanada) 1:52,2 min.; 2. Tavernari (Italija) 1:52,2 min.; 3. Ladoumègue (Francija) 1:53,0 min.; 4. Ellis (Anglija) 1:53,1 min.; 5. Thomas (Anglija) 1:53,4 min.; 6. Johansson (Norveška) 1:53,6 min.; 7. Keller (Francija) 1:53,8 min.; 8. Dr. Peltzer (Nemčija) 1:53,8 min.; 9. Frey Müller (Nemčija) 1:53,8 min.; 10. Burton (Amerika) 1:54,0 min.

Očividno peša in Amerika. Ljovč Hahn je opustil aktivni šport in Couger, ki je Amerikancem toliko obetal, se ni izkazal.

1500 m: 1. Ladoumègue (Francija) 3:55,4 min.; 2. Helgas (Finska) 3:56,1 min.; 3. Lermond (Amerika) 3:56,2 min.; 4. Larva (Finska) 3:56,2 min.; 5. Jørgensen (Norveška) 3:56,5 min.; 6. Purje (Finska) 3:57,2 min.; 7. Kraft (Svedska) 3:57,2 min.; 8. Oehrn (Svedska) 3:57,7 min.; 9. Wichmann (Nemčija) 3:57,8 min.; 10. Böcher (Nemčija) 3:58,0 min. Manj od 4 minut so tekli še Italijan Beccali in Fince Loukela.

5000 m: 1. Virtanen (Finska) 14:47,2 min.; 2. Loukela (Finska) 14:48,7 min.; 3. Mattilainen (Finska) 14:51,4 min.; 4. Nurmi (Finska) 14:55,4 min.; 5. Magnusson (Svedska) 14:57,0 min.; 6. Toivonen (Finska) 14:58,5 min.; 7. Klip (Nemčija) 15 min.; 8. Jso-Hollo (Finska) 15:00,9 min.; 9. Potila (Finska) 15:01,1 min.; 10. Pelkiewicz (Poljska) 15:02,4 min.

Amerikaneec Lermond, ki bi menda prišel na prvo mesto, ni letos tekkel na 5000 m. Praviako Ritola.

10.000 m: 1. Loukela (Finska) 31:12,9 min.; 2. Magnusson (Svedska) 31:14,4 min.; 3. Toivonen (Finska) 31:23,4 min.; 4. Lindgren (Svedska) 31:27,3 min.; 5. Lipilä (Finska) 31:30,2 min.; 6. Mattilainen (Finska) 31:45,8 min.; 7. Ribos (Argentinija) 31:47,6 min.; 8. Petri (Nemčija) 31:57,4 min.; 9. Chapuis (Francija) 32:01,0 min.; 10. Suoknuutti (Finska) 32:04,5 min.

Iz pregleda vidimo, da so dolge proge še vedno v rokah sev. evropskih narodov. Razvidno je, da Nurmi doma ni več prvi in da je v teku na 5000 m zasedel komaj četrto mesto.

NOGOMET.

Božični program Slavije (Praga). Slavija bo 22 in 23. decembra igrala v Parizu, kjer bo zaslužila 40.000 frankov. Nato bo 26. decembra nastopila v Strassbourgu proti Red Star za 15.000 frankov. Ker pa bo Slavija polovico svojega moštva dala za reprezentančno tekmo Češkoslovaška-Spanija, bo nato odšla na Špansko. Omenjena mednarodna tekma se vrši 1. januarja. Dne 6. januarja pa bo Slavija že zopet igrala proti F. C. Barceloni za 15.000 peset. Za konec tega potovanja pa nastopi Slavija s kompletnim svojim moštvom 12. januarja v Lisaboni proti Portugalski. Slavija zastopa v tej tekmi češkoslovaški nogomet. Za 4 igre svojega moštva bo Slavija dobila 145.000 Kč, poleg tega ji bo še nekaj padlo od reprezentančne tekme v Barceloni — tako, da bo od celoga božičnega potovanja odnesla kar celo premoženje domov.

30.000.000 frankov je predvideno v francoskem proračunu za l. 1930. v svrhu postavitve novih športnih prostorov.

TENIS

Indijski igralci preslabi za Francoze! V Kalkuti se je vršil velik teniški turnir na čast potujočim francoskim reprezentančnim igralcem. Indijo so zastopali njeni najboljši igralci, toda izkazali so se preslabe za Francoze, ki so vsi premagali svoje protivnike. Cochet je zmagal proti Bob-u 6:4, 7:5; Brugnon proti Natan Mohan 0:6, 6:4, 6:4; Landry proti Mehata 1:6, 6:0, 6:0, 6:4 in Rodel proti Copecu 6:4, 1:6, 6:6, 3:8.

PLAVANJE.

Derichs (Köln) je dosegel v plavanju na 100 m (prosti stil) čas 0:59,5 minut. Poleg Borge in Barany-a je on tretji Evropejec, ki je dosegel čas pod 1 minuto.

Iz naših klubov

SK Ilirija (nogometna sekcija). — Danes ob 13.30. Rezerva: Grafika (v garderobo ob 13) in ob 14.30 l. moštvo: Železničar (v garderobo ob 14). Sestava moštev v članski knjigi. Ob deževnem vremenu predtekma odpade.

Smučarski klub Ljubljana. Opazujemo vse žlane, ki hočejo imeti ugodnost polovične vožnje, da dajo sliko in predpisano pristojbino le g. Kurnerju pri trdnici Gorec, in jih istotam tudi dvignejo.

ski turnir, iz katerega prinašamo v naslednjem eno najlepših partij.

RAZNE SAHOVSKE VESTI.

Dne 15. januarja 1930 se prične v San-Remu veliki mednarodni šahovski turnir, katerega se med drugimi udeležijo Aljehin (svetovni prvak), Nimcovič, Bogojubov, Rubinstein, dr. Vidmar in drugi. To bo največja šahovska senzacija v prihodnjem letu.

Ljubljanski šahovski klub se je reorganiziral. V klub so se povrnili zopet nekdanji prvostanji ljubljanski šahovski amaterji, medtem ko se je mlada, predvsem dijašvo odcepilo in se včlanilo v razne šahovske sekcije akademskih društev.

Ker je letošnja šahovska sezija v največjem razmahu, bo »Slovenec« prinašal redno vsako drugo soboto šahovsko rubriko. Do sedaj je zlasti v polletni seziji izhajala samo po potrebi. Toliko v ravnanje našim šahovskim prijateljem.

Rešitev problema štev. 21.

1. Dg2—h3

Od Soče in Jadrana

Na poti v 30 letno ječo, Karabinerji, so odvedli iz zaporov v Puli štiri obsojence, Gorlanske tovaršice, ki jih je izredno sodišče obsodilo na 30 let težke ječe. Obsojenci so bili odpeljani globoko v Italijo v znane trdnjavske ječe. Kakor vsi »nevarni elementi« so potovali v vagonih, ki so izpremenjeni v prave kletke. Najprej sta bila odvedena Živko Gortan in Dušan Ladavac v Toskano, in sicer prvi v Portolongone, drugi v Volterra. Rimski »Tribuna« že poroča o njihovem prihodu v Firence. Nekaj dni kasneje sta bila odpeljana Viktor Bačac v S. Stefano na otoku pred Napoljem in Alojzij Ladavac v Fossombrone zapadno od Ancone.

Poitalijancevanje imen. Šolski nadzornik za vse Primorsko v Trstu je razposlal vsem podrejenim krajevnim nadzornikom novo okrožnico glede izpremenb imen učiteljev. V okrožnici se nadzorniki opozarjajo na okrožnico od aprila 1929, ki ni prinesla zaželenega uspeha. Šolski nadzorniki morajo v tekočem šolskem letu z vso vneto nadeljati zaprižeto akcijo, da vsi učitelji čimprej izpremenijo svoje priimke. Primorski šolski nadzornik bo o akciji poročal prosvetnemu ministru in generalnemu tajniku fašistične stranke. V ta namen morajo krajevni nadzorniki v najkrajšem času poslati nadzorniku v Trstu seznam učiteljev, ki so že izpremenili ime.

Zopet konfinciacija istrskih tatov. Pulska konfinciacijska komisija je odredila konfinciacijo 10 živinskih tatov. Izdana poročila ne navaja bivališča konfinciranih, radi tega se moramo omejiti na objavo imen. Konfincirani so: Martin Šorič na 5 let; Peter Petrovič 2 leti; Anton Jugoec 1 leto; Anton Bergulac 1 leto; Anton Legović 5 let; Ivan Celih 4 let; Ivan Poropat 3 let; Božo Karič tri leta; Giuseppe Ritossa 4 let; Andrej Veljko iz Bale, Anton Matošević in Pavle Segon iz Kanfanara so prejeli od policije »svarilo« Dobro je, da se iz istrske odprave prava nadloga živinskih tatov. Vprašanje je le, ali je izbrana pot prava. Ali ne zajde lahko recimo po nesreči med konfincirane živinske tatove tudi nedolžen človek kot žrtev podlega ovadništva, ki danes jako cvete v Istri?

Italijani v Bosni. »Corriere dela Sera« od 2. decembra prinaša zanimivo poročilo o italijanski naselbini v Mahovljanah v Bosni. Pravi Mahovljanah, nadalje blizu Siska in Banjaluke so nedavno odkrili rimske ostanke. Italijani v Mahovljanah, ki so do današnjega dne ohranili italijanski jezik in trentinski naglas, so ponosni, da so se prav na njihovi zemlji našli sledovi mogočnega rimskega cesarstva. Italijanska naselbina šteje okoli 800 duš; ima lastno šolo, ki jo obiskuje 90 učencev. Iz Mahovljanov je odšlo to poletje v Italijo 20 otrok na morskotelevišče, ki ga pripravi vsako leto fašistična mladinska organizacija »Balilla«. Po svojem povratku v Bosno so otroci sprejeli italijanskega konzula v Sarajevu g. Zuccolina s prepevanjem »Giovinezze«. Tej naselbini ni potrebna bitka za pomožitev rojstev; tu najdes družine tudi s 15 otroci. In fašistični duh je med naseljenici naravnost goreč: 12 mladenčev je že vložilo prošnjo za vpis v milico. List poroča ob zaključku, da je gospodarski položaj naselencev slab. Zato je naselbina z veseljem pozdravila pomoč neke rimske banke, ki je nakazala naseljenecem posojilo po 7 odstotkov, medtem ko jugoslovanske banke zahtevajo tudi 24 odstotkov. — Bolj izvrženje priznanja nacionalne stopenosti v naši državi ni treba. Naselbina 80 Italijanov v sru Bosne uživa vse svobode: lastno šolo ima, svojega konzula lahko sprejme v »Giovinezze« in »italijanske banke« lahko prosto sipljejo denar med njo. In kaj je fašistična Italija dala 600.000 Slovonom, ki so tvorili sestaven del našega naroda in bili odrezani od živega narodnega telesa? Dopisnik milanškega lista ne omenja slučajno v zvezi s poročilom o italijanski naselbini v Bosni rimljanški izkopnin. Zadoščenjem ugotavlja tudi veliko rodovitnost naselbine. Ne smemo namreč pozabiti, da opirajo fašistični imperialisti svojo zahtevo po Dalmaciji prav na razbite rimske stebre, ki jih dalmatinska burja še ni pometala v morje.

»Split« Fašiste je močno razburila vest o prihodu francoske mornarice v dalmatinske luke. Razburjenje je doseglo vrh, ko je po pomoti prišla vest, da bodo francoske ladje spremljale jugoslovanske podmornice na poti domov. Poleg drugih člankov je značilen komentar glasila italijanskih prostovoljcev »Volonta d'Italia« pod naslovom »Split«. List pripoveduje, kako bo francoski velikan pripeljal v Split jugoslovanskega potredneža. »O Split mesto mučenikov in junakov, zate bo to dan zalovanja in trpljenja. Dvigni čelo in pripravi orožje za bodočnost. Kmalu pride za Jadran vstajenje. Čakaj in upaj! Današnji Italiji stoji na čelu prostovoljec in vojni pohabljenec, ki ne obljublja zama«. (To klepetanje je značilno, čeprav je samo prazno klepetanje. — Opomba uredn.)

Prosvetna zveza

Novosti Ljudske knjižnice Prosvetne zveze.

Neumann Alfred: Rebellen. Roman. 385 S.: 2499 a. 1. — Neumann Alfred: Guerra. Roman. 374 S.: 2499 a. 2. — Neumann Alfred: Der Teufel. Roman. 2499 a. 3. — Sarfatti: Mussolini. Lebensgeschichte. 342 S.: 392 b. — Bruun Laurids: Der Ring. Kriminalroman. 286 S.: 2500 a. 1. — Cankar Ivan: Der Knecht Jernej. 287 S.: 2501 a. — Deledda Grazia: Das Geheimnis. Roman. 185 S.: 2502 a. — Renn Ludwig: Krieg. 414 S.: 2504 a. — Dostojevski: Selo Stepančikovo in njegovi prebivalci. 243 str.: 2356 a. — Dörlter Peter: Abenteurer des Peter Farde. Roman. 414 S.: 2506 a. — Allers Rudolf: Das Werden der sittlichen Person. 316 S.: 393 b. — Galsworthy John: Der Menschenfischer. Novellen. 332 S.: 2158 a. 10. — Gorki Maxim: Der Spitzel. Roman. 314 S.: 2176 a. 7. — Panferow F.: Die Genossenschaft der Habenichtse. Roman. 436 S.: 2507 a. — Wassermann Jakob: Christoph Columbus. Ein Porträt. 265 S.: 2166 a. 6. — Das neue Universum. 50 Jhr. 480 S.: 164 b. 50. — Bürgel Bruno H.: Aus fernem Welten. Eine volkstümliche Himmelskunde. — Dominik Hans: Über und unter Erde. Technische Rekorte. 346 S.: 2509 a. — Lovrič Božo: Neodoljiva mladost. Roman iz splitskog života. 175 str. 1499 a. 5. — Dixel Grete: — Dixel dr. W.: Das Wohnhaus von heute. 190 S.: 2510 a. — Hichens Roberts: Der Garten Allahs. Roman. I.—II. 588 — 404 S.: 2477 a. 2. — Grey Zane: Zeleznica cesta. Roman. 219 str. 2357 a. — Ljudska knjižnica Prosvetne zveze posluje na Miklošičevi cesti št. 5. (v Akademskem domu poleg hotela Union) in je odprta vsak dan od 8—12 in od 2—7, razen nedelj in praznikov. Član more postati vsakdo, da se le zadostno legitimira. Pristopnina znaša 5 dinarjev.

Glasbene novosti

Stanko Premrl: Duo Gradualia in Nativitate Domini (dva božična graduala). Za mešani zbor in orgle. Ljubljana, 1929. Samozaložba. — Ravnokar sta izšla ta dva božična graduala: eden za svetločno maso, drugi za veliko maso na sveti božični dan. Sta sicer že starejšega datuma. A ker te vrste skladb Slovenci nimamo ravno preveč in smo večkrat prisiljeni segati po tujih avtorjih, sem dal gorenja dva graduala natiskati, da se ne bosta izvajala le v ljubljanski stolnici, temveč se kje drugje po naših cerkvah. Oba združujeta božično slovesnost in radost; izrazito božičen je zlasti drugi, po katerem sem svojčas priredil tudi zadnje izmed mojih desetih božičnih pesmi. Vrhun slovenske organiste oziroma pevovodje, da si ta dva graduala nabavijo in jih po možnosti v cerkvi izvajajo. Cena partituri v jugoslovanski knjižarni je 5 Din. Glasov m. Če bi hotel kdo naročiti večje število teh dveh gradualov, jih pri meni dobi po 4 Din izvod. Stanko Premrl.

Rajske strune zadenite. 20 starejših božičnih pesmi in 3 božični odpevi za mešani zbor. Zbral Viktor Čadež, župnik. Mokinje pri Kamniku 1929. Z odobrenjem škof. ordinariata v Ljubljani. Samozaložba. Litografija Čemažar in drug, Ljubljana. — Med slovenskim narodom je razstresenih še jako mnogo božičnih napevov, od katerih se bodo nekateri prav gotovo poizgubili, ako se pravočasno ne natisejo. Tej škodi odpora je numeraval g. župnik Viktor Čadež brezdomno v prvi vrsti, ko si je zastavil nalogo zbrati in v tisku izdati vsaj nekaj izrazitih in priljubljenih starejših božičnih pesmi. In to se mu je lepo posrečilo. Pesmi so skrbno odbrane in dani preprosto, vendar okusno in dokaj spretno prirejane. Ena pesem je P. Angelik Hribarjeva, Josip Levčnikova ena, dr. Anton Hlondova (novejša), dve Josip Stolerjevi, dve Janko Skrbincevi, dve Leopold Belarjevi, ena Anton Vavkova ena Kamilo Maškova, ena zaznamovana s črko H. in štiri neznani skladatelji. Štiri je priredil Josip Sichek, pet Franc Kramar, eno Janez Pogačnik. Za šibkejšje pevske zore so te božične pesmi kot nalašč. Pač jih je nekaj tudi prav šibkih in imajne vrednosti; so pa tudi take vmes, ki jih bo vsak kor s pridom in užitkom izvajal. Vse pa bodo s toplim srcem in s primerno pripravo podane, ogrevale srea vseh vernikov in jim oslajala svete božične praznike. Cena zbirke: Partitura 20 Din, glasovi po 5 Din. Dobiva se v jugoslovanski knjižarni v Ljubljani, v knjižarni sv. Cirila v Mariboru, v Slomskovi prodajni zadrugi v Celju in pri založniku v Mekinjah pri Kamniku. — P.

Sedem let sovjetske filmske industrije

Zastopnik Sowkino d. d. Jefromov je pred kratkim podal evropskem časopisu poročilo o stanju kinematografije in o razvoju filmske industrije v sovjetski uniji.

Jefromov poroča, da je sovjetska filmska produkcija prav skromno pričela v letih 1922-23 z 12 filmi. Finančna podlaga nadaljnjemu razvoju industrije je bila uprava ta, da so se sovjeti trdovratno branili v deželo sprejeti inozemski filmi.

Skupna filmska produkcija je lansko leto znašala že 118 filmov. Povzdig produkcije je imel seveda za posledico, da se je znatno razširila mreža kinogledišč in sicer v toliki meri, da je število kinov od 1. jan. 1928 do 1. jan. 1929 zraslo za 43%. Po zadnji statistiki od aprila 1929 znaša število vseh kinogledišč 8883 in sicer 1674 na zgolj komercialni podlagi, 2622 klubskih gledišč, dalje 863 stalnih po-deželskih in 3724 potujočih.

Ta mreža kinogledišč omogoča vsakemu prebivalcu sovjetske unije trikrat na leto obiskati kinogledišče, medtem, ko n. pr. vsak državljani USA obišče lahko 46 krat letno kino.

Jefromov poroča dalje, da je v sovjetski Rusiji zelo veliko pomanjkanje surovega filma, potem oprem za ateljeje in filmskih aparatov.

Zanimivo je, da je izmed 95 sedanjih ruskih filmskih režiserjev 74 mlajših moči, izločanih po revoluciji, tako, da je njih delo sedaj merodajno za umetniško in tematično plat sovjetskega filma.

Končno se Jefromov izraža proti načrtu sovjetskega filmskega sindikata, češ da ni več ta način praktičen. Pač je pa zamisel, da bi se osnovala organizacija, ki bi združevala skupne interese producentov in filmskih izposojevalcev po vzgledu druge ruske industrije, ki tudi zavrača stare metode trustov in sindikatov.

Film »Tempo! Tempo!« v »Ljubljanskem dvoru« nudi eno uro prijetne zabave. Akrobatske umetnosti Luciana Albertinija človeka naravnost frapirajo. Podobe iz sanj filmske dive so originalne in prikupljive. Posrečena je persiflaža z opicami Ensemble provvrtst. Režija Max Obala prav skrbna.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20.

Nedelja, 8. decembra: ob 15 ZIVLJENJE JE LEPO.

Izven. Znižane cene.

VELIKA ABECEDA. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek 9. decembra: BREZ LJUBEZNI. Red A.

Torek, 10. decembra: Zaprt.

Sreda, 11. decembra: NEVESTA S KRONO. Red D.

Četrtek, 12. decembra: NAS GOSPOD ZUPNIK.

Red E.

Petek, 13. decembra: Zaprt.

Sobota, 14. decembra: DON CARLOS. Premijera.

Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20.

Nedelja, 8. decembra: ob 15 GROFICA MARICA.

Ljudska predstava pri znižani cenah. Izven.

ob 20 CARMEN. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek 9. decembra: Zaprt.

Torek, 10. decembra: BENEŠKA NOČ. Red E.

Sreda, 11. decembra: JONNY SVIRA. Red C.

Četrtek, 12. decembra: Zaprt.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Krilov:

Občni shod

Izumi red, kakršen bodi,
a če v rokah brezvestnih je ljudi,
zvižajo vedno najdejo le-ti,
da prikroje si ga, kakor jim godi.

Za starostjo pri ovcah prosi leva volk.
Po brigi kumice lisice
prišla besedica o tem je do levice.
A ker o volkih slab je v svetu golik
in da ne reki bi, da gleda lev na lice,
ukazano je bilo ves zverinji rod
poklicati na občni shod
in vprašati tega in tega,
kaj ve o volkih dobrega in zlega.
Ukaz se izvrši: zveri sezvane so.
Na shodu glasi čin po činu zbrani so,
a zoper volka ne besede. Torej njega
v ovčarnico postavili vele.
Pa kaj so ovce rekly?
Saj menda tudi so na shod priteklye?
O, ne! — So li zabili povabiti jih?
Predvsem bi bilo vprašati baš njih!

Prevel iz rusčine Georges.

Catherina Godwin:

Rdeči nagelj

Hotel bi biti diskreten sam proti sebi in
zamolčati mirno bridek dogodek. Toda že se
ga je žal polastila policija, ki mi očita krive
motive in ki trdi, da nisem postopal spontano,
temveč premišljeno. Kakor da bi bili čudni
doživljaji nemogoči, kakor da ne bi bilo tajin-
stvenih dogodkov, ki imajo na sebi pečat slu-
čajnosti.

Pa vedeti bi hoteli, kaj se je prav za prav
zgodilo: Proti večeru sem se sprehajal po
boulevardu. Zahajajoče sonce je sijalo in
mehko mi je bilo v duši. Imel sem rumen na-
gelj v gumbnici.

Ustavil sem se na križišču ceste. Obstal
sem s svojim rumenim nageljnóm in tudi mo-
ja dolga ovratnica je bila rumena. Moja oble-
ka je bila siva in ura je baš odbila sedem,
ko sem slačil svoje temnorumeno rokavice.

Morda nekaj sumite, morda mislite, da
sem na tem mestu dogovoril sestanek?

Nikakor ne! Brez vzroka sem obstal na
mestu, samo zato, ker sem imel čas in ker je
bil večer tako lep. Gledal sem, kako hodijo
ljudje mimo mene, potegnili mojo uro, jo na-
ravnaval na sedem in jo zopet vtaknil v svoj
rumeni telovnik. Ko tako brezbrizno gledam
na svoje podkolenke, se mi približa rdeč ko-
lesar, pogleda iskaje naokoli, položi obotav-
lja roko na ščit svoje čepice, pokaže na moj
nagelj in reče: »Ali ste vi tisti gospod?«

Seveda sem »gospod«. Sicer ne vem za
nikogar, ki bi mi sem poslal kako sporočilo,
vendar vzamem vseeno rumeno kuverto in
sel, vesel, da je tako hitro opravil, odhiti na
svojem kolesu.

Pismo brez naslova je v mojih rokah. Se-
daj še jaz pogledam iskaje naokoli, če ni
morda ta gospod, ki ga očitno nekdo tukaj
pričakuje. Toda tega gospoda ni.

Prižgem si cigareto, potem odprem le
lahno radoveden rumeno kuverto in čitam:

»Ljubljeni! Pričakujem te torej za
gotovo ob 7¼! Moj mož je ravnokar od-
šel v klub.«

Nikakor mi ni bilo prijetno pri sreči, ko
sem spoznal v pismu rokopis svoje žene.
Spomnil sem se pa tudi, da sem jo komaj
pred pol ure za slovo poljubil, in ji dejal, da
bom prebil današnji večer v klubu.

Pa danes je že tako, da imajo vse moder-
ne žene enak rokopis in enako frizuro in morda
tudi čisto enake pojme o morali.

Vemo pa tudi, da ljubi usoda dovtype in
včasih tudi najbolj tvegane.

Stojim torej s pismom v roki in jasno ču-
tim, da je moj že itak blede obraz še nekoliko
bolj pobledel in da je postal že skoraj čisto
enak rumenemu nageljnó v gumbnici.

Kaj mislite, kako mi je bilo pri sreči, ko
se v istem trenutku ustavi pred menoj avto in
ko iz elegantnega voza izstopi naglo gospod
s črnobelo ovratnico, belimi gamašami in be-
lim nageljnóm v gumbnici. Gledam vanj ko v
zrcalo, tudi on je velik, vitek in bled skratka
čisto tip moje žene, ker tudi jaz sem bil njen
tip, saj sva se poročila iz ljubezni. Kar neho-
te sem vtaknil roko s pismom v žep svoje sive
obleke.

Tedaj pogleda tudi gospod vprašujoče
okoli sebe, stopi potem naravnost k meni in
me vpraša: »Oprostite... ali niste videli tu
nekega rdečega kolesarja?«

»Da.«

»Ali vam ni morda izročil neko pismo?«

»Da... Obrnil se je name, pokazal na
moj rumeni nagelj in me vprašal, če sem jaz
»tisti gospod.«

»... Nesporazum?«, je odvrnil naglo go-
spod, se nasmešnil zaupljivo, kakor se na-
vadno lahkoživec smehljajo in potem je dejal:
»Kot znak spoznanja je bil določen rdeč na-
gelj... v naglici pa sem mogel dobiti le bel
nagelj... Fatalno!« Pogledal je okoli sebe ko
človek, ki si ne upa pomagati. »Ali morda ste,
kje je sedaj pismo?«

»O da... v mojem žepu.«

Gospod osupne, me pogleda vprašu-
joče, stopi korak nazaj in nato se nasmešne
uslužljivo in reče: »Ali bi smel prositi za
pismo, ker pismo je namenjeno meni.«

In vidite, to je bila tista usodna zmeta.
Mesto rumenega pisma sem potegnil iz žepa
svoj nabasan browning in gospoda z belim
nageljnóm čisto navadno ustrelil.

Ob zatonu carske Rusije Senca Rasputina

Carska rodbina med oficirji kozaskega polka.

Bilo je ko zakleto. Naj je imel car še tako
dobre namene, vedno je njegovo povelje prineslo
nasproten učinek in nesrečo. To je carja tako
zbežalo, da se sploh ni več upal izdajati ener-
gična povelja in da je vedno iskal le ovinko.
Toda ti ovinki so ga vedno pripeljali pred isto
umazano lužo ali pa pred mlako krvi. To so ču-
tili tudi drugi in tako je **Leo Tolstoj**, ko je čutil,
da se mu bliža smrt, napisal carju to-le pismo:

»Predno umrjem, Vam hočem še povedati,
kaj mislim o Vašem delovanju, kaj bi Vi po mo-
jem prepričanju morali biti, koliko dobrega bi
mogla Vaša vlada dati ljudem in koliko zla bo
rodila, če boste delali v sedanji smeri. Tretjina
Rusije se nahaja v takozvanem »prostenem ver-
stvu«, kar pomeni toliko, ko v popolni izvenza-
konitosti. Armada tajnih in javnih policistov na-
rašča vedno bolj; ječe, neštevilni kraji iz-
gnanstva in prisilne delavnice v Sibiriji so
so prenapolnjene od stotisočev ne samo navad-
nih zločincev, temveč tudi političnih kaznjencev,
h katerim se prištevajo sedaj tudi delavci. Cen-
zura prepoveduje vse z nasiljem, kakršno ni vla-
dalo niti v najbolj črnih časih štiridesetega leta.
Še nikdar niso bila verska preganjanja tako po-
gosta in tako kruta, ko sedaj. To stanje pa po-
staja vsak dan hujše. V mestih in velikih indu-
strijskih središčih so zbrane čete, ki naj z nabi-
timi puškami nastopijo proti narodu. Na mno-
gih krajih je že prišlo do prelivanja bratske krvi;
nova prelivanja pa se povsodi pripravljajo in so
že neizogibna. Posledica te krute uprave je, da
postaja onih 100 milijonov kmetov, na katerih
sloni sila Rusije, vsako leto bolj revnih in da je
postala lakota reden in normalen pojav...«

Ali tudi ta apel velikega ruskega misleca
ni pomagal. Usoda se je počasi, a sigurno iz-
polnjevala nad carsko Rusijo. Ena največjih
želj carja je bila, da bi ga zgodovina označila
kot apostola svetovnega miru. V ta namen je
tudi on sprožil misel o ustanovitvi svetovnega
razsodišča v Haag. Kljub temu pa je ravno
on pričel, ali vsaj ne preprečil dveh največjih
vojn stoletja. Vojno z Japonsko je pričel na
prigovarjanje svojih ministrov, ki so si želeli
»majhno ali zmagovito vojno«, da z njo pokri-
jejo notranje težave carstva. Ta »majhna in
zmagovita vojna« pa se je skoraj spremenila
v težak in velik poraz in tisoči in tisoči ru-
skih vojakov so izkpravili na krvavih polja-
nah v Mandžuriji. Obenem pa je bila uničena
pri Čurimi vsa ponosna ruska mornarica in
tisoče in tisoče krepkih ruskih mornarjev je
našlo smrt v valovih.

Zmagovita vojna bi ublažila notranja na-
sprotnja, izgubljena pa jih je morala samo še
povečati. Ni se še končala rusko-japonska
vojna, ko je že izbruhnila ponekod državljans-
ka vojna. In zopet je bil povod za to vojno
samo skrajna nerodnost. Pod vodstvom du-
hovnika Gapon, so prišli lačni in nezado-
voljni delavci pred carjev dvor, da izroče
carju v vsej udanosti svojo prošnjo. Carjeve
slike in svete podobe so nosili pred seboj, da
povdarijo, da pričakujejo le še od Boga in
carja rešitev. Pred dvorcem pa jih je pozdra-
vilo vojaštvo s salvo in skoraj pred očmi
carja je na stotine ljudi bilo ubitih. Na svojo
roko je sicer ukazal streljati vojaški povelj-
nik mesta, toda car ni nič ukrenil, da bi to
strašno nesrečo popravil in skoraj je ljudstvo
mislilo, da so vojaki streljali na povelje carja.
»Krvavi car« je postal pridevek carja.

Od tedaj so se po vsej Rusiji množili
atentati in upori. S kruto roko je skušala
oblast zatreti te upore, cele vasi so bile po-
žgane in razdejane, toda uporniška misel je
rastla. Tudi številne smrtné obsodbe in še
številnejše deportacije v Sibirijo niso po-
mogle, ker so te le še povečavale splošno neza-
dovoljstvo. Vedno bolj pogoste vesti o aten-

tatih in uporih so na zadnje tudi zmajale idilo
v Carskem selu. V stalnem strahu pred aten-
tati je živel carska rodbina in značilen je
izrek carice po nekem izletu v finska jezera.
»Krasna je bila vožnja na ladji — morda je
bila zadnja.«

Atentati pa so se vedno bolj množili.
Pleve, minister za notranje zadeve je bil sredi
številnega spremstva ubit na varšavskem ko-
lodvoru. Obenem z njim je bomba raztrgala
sedem ljudi. Kmalu nato je padel **Sergij Alek-
sandrovič**, carjev stric in svak carice. Bil je
generalni gubernator Moskve in vsled svoje
strogoosti in krutosti nad vse osvraženi. Nje-
gova lepa žena **Jelizaveta Feodorovna**, sestra
carice, ga je zaman opominjala, da preneha s
svojo strogoostjo. Tik pred njeno palačo ji je
raztrgala bomba moža na kose in ko je pla-
nila **Jelizaveta** na cesto, je videla čisto raz-
mesarjeno truplo svojega moža. Kljub nje-
govemu krutemu značaju pa ga je zelo ljubila
in po strašnem atentatu je odšla v samoto.
Samostanska obleka je še povečala njeno le-
poto in kadar je, sicer le silno redko, prišla
na petrograjski dvor, je povsodi vzbujala spo-
štovanje in občudovanje. Tako globoko je bilo
spoštovanje do nje, da so pričeli govoriti o
njej ko o dobrem duhu carske rodbine.

Kmalu nato je zletela v zrak hiša mini-
stra **Stolipina**. Več ko 40 ljudi je bilo tedaj
ubitih ali ranjenih in **Stolipinova** hiša je bila
za vedno pohabljená. Toda **Stolipin** sam je
ostal živ. Ni trajalo dolgo in tudi njega je za-
dela usoda. Na slavnostno predstavo v ki-
skem gledališču se je vtihotapil mlad revolu-
cijonarec in z revolverjskimi strelji pred očmi
carja ubil njegovega prvega ministra. Bil je
to silen udarec za carstvo, ker je bil **Stolipin**
edini mož, ki bi mogel še rešiti carsko Rusijo.
Njegove reforme so že pričele delovati, z nje-
govo smrtjo pa so propadle tudi te in kata-
strofa je postala nedvomljiva.

Car pa se je kljub vsem tem groznim do-
godkom udajal idiličnemu življenju v Carskem
selu. V tem oziru je zadnji ruski car mnogo
spominjal na francoskega kralja **Ludvika XVI.**
Ko so Parižani zavzeli bastijo in se je s tem
pričela francoska revolucija, je zapisal **Lud-
vik XVI.** v svoj dnevnik, da se ta dan ni
zgodilo nič. Kajti ta dan ni ustrelil **Ludvik**
nobenega jelena, nobene divjačine in zato je
bil zanj dan brez dogodka. Ko je bil umorjen
Pleve, ko je padel njegov stric, ko je bil pred
njegovimi očmi umorjen **Stolipin**, vedno je
ostal car ravnodušen, ko da se ni nič zgodilo.
Ko je nekoč igral car tenis, je prejel depešo,
da je bilo rusko brodovje pri Čurimi uničeno.
Car je prebral depešo in vzkliknil: »Kako
strašna nesreča!« in potem mirno nadaljeval
igro, ko da se ne bi nič zgodilo. V svoj dnev-
nik pa je zvečer zapisal to-le: »Neprestano
prihajajo uničujoče in nasprotujoče si vesti
o nesrečnem boju v Čurimskem zalivu. Po-
slušal sem tri referate, nato pa sva se šla v
dvojem sprehajati. Vreme je bilo prekrasno
in vroče. Pili smo čaj in kosili na balkonu.
Zvečer sem sprejel **Buligina** in **Trepova**, ki
sta ostala dolgo pri meni.« To je vse, kar je
zapisal car v svoj dnevnik na dan, ko je bilo
uničeno ponosno rusko brodovje... Tudi re-
volucija je zapustila le malo sledov v carje-

vem dnevniku in največ prostora so zavzela
poročila o lovih in izletih. Ko so pokale zu-
naj bombe, vrstile se nesreča za nesrečo, je
car mirno igral svoj tenis ali pa veslal, ko da
se ga vse to ne tiče.

Ta carjeva ravnodušnost je povzročila,
da so ga ljudje imeli vedno bolj za trdosrčnega
človeka, ki se za nesreče svojih državljanov
sploh ne meni. To mnenje pa je bilo v resnici
čisto napačno. Car je bil zelo mehak človek
in vsa njegova brezbriznost je izhajala samo
iz strahu pred svetom. Kakor hitro je zapustil
Carsko selo, že so ga zasule pritožbe kri-
vično preganjanj, poročila o nesrečah in
atentatih, vesti o uporih in nerednostih, da
je kakor vsi razvajeni ljudje, mislil tudi
car, da ubeži nesreči, če se ji skrjeje. Zato je
hitel, kadar je le mogel v Carsko selo, zato
je skrbno pazil, da pride čim manj ljudi v nje-
govo bližino, ker vsak je prinašal s seboj ne-
kaj onega strašnega in zato osvraženege tu-
jega sveta.

Na prestol je prišel car skoraj čez noč,
čisto nepripravljen na vladarski posel. Zato
so ga imeli v začetku ministri čisto v rokah,
zlasti močno pa je vplivala nanj njegova ener-
gična mati. Deloma je bilo to dobro, ker so
bili ti ministri preizkušeni državniki, ki so
bili globoko udani carski hiši. Toda polagoma
so ti eden za drugim umrli, deloma naravne,
deloma nasilne smrti. Car si je moral sam iz-
brati nove ministre, a car ni poznal ljudi.
Njegov ded **Aleksander II.** je mnogo hodil v
družbo in govoril z raznimi ljudmi. Čim je spo-
znal pri kom izredne sposobnosti, ga je po-
stavil na odgovorno mesto brez ozira na nje-
govo rojstvo. Car **Nikolaj II.** pa je živel vedno
zaprt v krogu svoje rodbine in zato je bil pri
izbori ministrov čisto navezan na nasvete
svoje najožje okolice.

Vrhu tega pa car tudi ni znal obče-
vati z ljudmi. Tako je car silno rad spremenil že
dana povelja. To so ministri znali in zato so
skušali na vse načine preprečiti, da bi mogel
car dano povelje preklcati. Tako je nekoč
ministrski predsednik **Goremkin** s težavo pre-
pričal carja o potrebnosti svojega predloga.
Ko se je vrnil z audienčne domov, je najstrožje
preprečal svojim slugam, da bi ga smel
kdorkoli zbuditi pred jutrajšnjim dnevom. **Go-
remkin** je čisto prav računal. Ponoči je prišlo
novo carjevo povelje, ki je bilo čisto na-
sprotno prvemu. Ker pa niso **Goremkina** zbu-
dili, je bilo prvo povelje izvršeno do konca
in drugo je prišlo prekasno. Car je neprijetne
ukrepe izdal silno rad pismeno. Tako se je
večkrat pripetilo, da je z ministrom zelo pri-
jateljsko razpravljaj, pritrdil njegovemu refe-
ratu, ko ga je pa zapustil minister v prepri-
čanju, da uživa polno carjevo zaupanje, pa
je car napisal ukaz o njegovi ostavki.

Podoben značaj je imela tudi carica. V
svojem jedru je bila dobra, toda bala se je
zunanjega sveta in bila zato srečna le v kro-
gu svoje rodbine. Imela je lepo postavbo in
lep obraz, toda dobri poznavalci ljudi so ta-
koj spoznali, da se v veliki družbi ne počuti
dobro, da jo vedno grize notranji strah. Ze od
nekdanj silno plašljiva, ni nikdar imela pravega
nastopa in ko je v prvih dneh poroke povsodi
naletela le na nezaupanje in celo odkrito na-
sprotnovanje, se je njena plašljivost še pove-
čala. Vedno je bila v zadregi in dvorjani, ki
so to hitro opažali, so jo med seboj imenovali
»nemško malomeščanko« in s prezirom govo-
rili o revnem hesenskem dvoru.

V začetku **Nikolajeva** vlade so imeli pre-
cejšen vpliv nanj njegovi najožji sorodniki,
zlasti veliki knez **Aleksander Mihajlovič**. Na-
to pa sta dobila poseben vpliv velika kneza
Nikolaj in **Peter Nikolajevič**, ki so jim na-
vadno rekli oba **Nikolajeviča**, ter njih so-
proge, obe »**Črnočorki**«, **Milica** in **Anastazija**.

Ti dve veliki kneginji sta znali zelo
spretno pridobiti si zaupanje carice. Spoznale
ste težaven položaj carice in njeno onemo-
glost ter jo obsipale z dokazi udanosti. Ko je
carica zbolela, sta obe negovali carico z
izredno vestnostjo in udanostjo. »**Črnočorki**«
sta tudi kot prvi spoznali mistična nagnenja
carice in oni sta bili, ki sta privedli pred ca-
rico celo vrsto »čudodelcev«, »svetnikov« in
sličnih ljudi. Carica je bila hvaležna obema
velikima kneginjama za vse te dokaze udano-
sti in bila nekaj časa zelo intimna z njima.
Ali dolgo to ni trajalo in baš vsled mističizma
je prišlo do razkola med carico in obema
»**Črnočorkama**«.

(Dalje prihodnjo nedeljo.)

Šivalni stroji „MINERVA“

so najboljši in najcenejši. — Dobite
tudi na obroke edino le pri trdkri

„**Tehnik**“ **Josip Banjai**, Ljubljana, **Miklošičeva 20**
v palači Okrožnega urada.

Ellen Warndorf:

Častna zadeva

»To je vendar grozno,« je zaklical Owen. »Toda general je vendar tudi v spanju imel okoli vratu verižico s ključi. Sam mi je to povedal.«

»O tem ni treba, da bi podrobneje razpravljali,« je dejal mrko Hurst. »Vemo vse. General naju je poslal sem, da uredimo zadevo brez vsakega javnega škandala.«

»O kaj pa vendar govoriš?«, ga je pogledal Owen, ne da bi kaj razumel.

»Ti veš to čisto dobro,« je dejal Hurst. »Igre je konec, Owen. Pusti komedijo. Imamo vse dokaze.«

Owen je zijal. »Vi imate vse dokaze? — Kakšne dokaze?«

»Več ko dovolj, da te lahko damo obsoditi pred vojnim sodiščem. Owen, umazana je ta zadeva. Zaradi časti armade, zaradi tvoje rodbine, pa nočemo napraviti nobenega škandala. Ponujamo ti izhod iz zagate. Zahtevamo lastnoročno napisano priznanje in dajem ti častno besedo, da ne bo razven generala nihče bral tega priznanja — in potem — položil je revolver na mizo, »te pustiva s tem tukaj samega. Lahko tako narediš, ko da si čistil revolver.«

Owen je odskočil in strmel v revolver, nato pa nenadoma čisto preplašen oba oficirja. »Vi le mislite...« je murmul.

Hurst je potisnil revolver bližje. »To, kar sem dejal. Njegove besede so bile jasne in razločne kljub vsej suhosti ust. In nihče, niti Kitty ne bo nič slutil.« Nehote je izgovoril njeno ime. »Vsa zadeva bo pokopana — obenem s teboj.«

Owen je divje porinil revolver od sebe in skočil pokonci. »Ali ste znoreli?« je kričal. »Saj ste čisto znoreli! Takoj moram govoriti z generalom.«

Hurst mu je zastavil pot. »Prišla sva na generalovo povelje. Pričakuje naju s tvojim priznanjem v pol uri. Deset minut je že minilo.« Nato je potegnil iz žepa uro.

Čisto zbežan je strmel vanj Owen in se pričel tresti. Bil je ravno tako blede, ko oba njegova tovariša. »Vidva sta ali znorela, ali pa je vse skupaj smrtna zarota proti meni. Zakaj bi eden od vaju tako delal, bi razumel, čeprav nisem smatral, da bi bil zmožen takšne podlosti.«

Hurst se je stresel, kakor da bi ga kdo z bičem udaril. »Ne govori o tem, ker baš vsled tega bi raje dal pol življenja, kakor pa da sem tu. Toda izpolnjujem samo povelje. In to mi ne otežuj! Ali boš napisal priznanje?«

»Niti ne mislim na to! Ne vem prav nič. Če misli kdo, da me sme obtožiti, naj pride sem in mi pove v obraz!«

Sullivan je tedaj prvič posegel v razgovor. »Owen,« je dejal, »ti veš, da pomeni to vojno sodišče in da nimaš nobenega upanja, da bi se pred njim za te stvar dobro končala.«

Owen je besnel. »Zadost!«, je zaklical. »Idita! Oba! In prosim vaju, da se srečamo v navzočnosti generala.«

Sullivan je skomignil z rameni in se obrnil na Hursta. »Če vztraja Owen na vojnem sodišču, potem sva pač brez moči. Stori la sva svojo dolžnost in vesel bom, če bova opravila vso stvar s poročilom generalu.« Hotel je oditi, toda Hurst ga je zadržal.

»Ne!« je dejal in stisnil pesti. »Tu ostanem, dokler nisva izvršila povelja. Owen, prepričati hočemo vsak škandal. Za voljo tvoje stare šole, za voljo armade in za voljo tvoje žene — bodi mož in priznaj. Pred vojnim sodiščem nimaš niti najmanjšega upanja. In če te tudi ne bi morali ustreliti vsled bogzna kakšnega slučajja, bi bila vendar sramota težja od smrti za tebe in tudi za — Kitty!«

Zvonek smeh je zadonel. Trije moške so se prestrašeno spogledali. »Dick, moj dragi, ušla sem. Ze sem tu.« Srečen smeh je sledil tem besedam in na pragu se je pokazala Kitty.

»Da, Joe, to je lepo od vas, da ste nas prišli obiskat.«

Hurst se je obrnil proč, ker je bil zanj pogled neznosen. Kitty je stúpila bližje in šele sedaj opazila Sullivan, ki se je obrnil in se delal, ko da opazuje neko sliko na steni. Nerodno se je priklonil. Mlada žena je začudeno pogledala po vrsti vse tri moške.

»Kaj se je zgodilo?« je zaklicala. »Naravnost strašno izgledate vsi trije.«

Nihče ni odgovoril.

»Joe, kaj se je zgodilo? Zakaj ste vi in major Sullivan tu?« In ker je molčal in se ogibal njenemu pogledu, je zagrabila svojega moža za roko in dejala:

»Dick, povej mi vendar til!«

Owen je skomignil z rameni in se pomenljivo nasmehnil Hurstu.

»Moja draga,« je dejal, »vse kaže, da je bil ukraden važen tajni načrt in kakor pravijo sem jaz — ne vem zakaj, sumljam, da sem to storil. Major Hurst in major Sullivan sta prišla sem z ljubeznivim predlogom, da napišem priznanje in se potem ustrelim.«

Hurst je škripal z zobmi. Ta neverjeten ligar!

Owen je nadaljeval: »Če tega ne storim, pridem pred vojno sodišče.«

Kitty je divjala in pogledala Hursta ogorčeno.

»Oh!« je vzklila, »in vi ste mogli to verjeti — vi ste mogli priti sem, da — da...«

Vsa se je tresla. »To ste mogli narediti vi — ste zmogli to?«

Hurst jo je pogledal in si želel, da bi bil na mestu mrtev.

»Nisem mogel drugače,« je s težavo zamrmral. »Nisem hotel priti. Ali moral sem se pokoriti generalovemu povelju.«

»Toda vi ste verjeli Verjeli ste, da je Dick zmožen take podlosti. Niste rekli generalu, da je popolnoma izključeno, da bi mogel Dick kdajkoli storiti kaj takšnega!«

»Vse bi dal, če bi mogel biti o tem prepričan!« je vzklila obupano. »Toda — če že moram reči — dokazi so bili uničujoči.«

»In kakšni so ti dokazi?«

Hurst se je obrnil na Owena. »Za božjo voljo, jaz tega ne vzdržim več. Ali naročiš svoji ženi, da nas zapusti, ali pa pustim, da gre vse naprej svojo pot.«

Owen ga je mirno pogledal. »Jaz sam bi že enkrat rad spoznal vaše dragocene dokaze. Povej nama jih!«

Besedo za besedo je nato ponovil Hurst vse, kar je govoril general pred eno uro. Niti enega dokaza ni zamolčal.

Kitty ga je pretrgala: »Nekdo je morda ukradel Dickov aparat in ga potem prinesel zopet nazaj.«

Hurst je odkimal in pričel pripovedovati o telegramu, o pismu, ki mu je sledilo in o neutajljivem dejstvu, da je bilo oboje napisano na Owenovem stroju.

Ko je končal Hurst svoje poročilo, se je vrgel Owen v stol, si pokrtil z rokami obraz in zdihoval: »Moj Bog! To je grozno!«

Kitty je napeto poslušala. »Ali so to vsi dokazi?« je vprašala.

Hurst je prikimal. »Vsi, in žalibog več ko dovolj, da prepričajo vojno sodišče. Mož, ki je kópiral načrt, je mogel biti le eden nas treh, jaz, Owen ali Sullivan, ker razven generala nihče ni vedel o tem načrtu. In lahko si mislite, da ne bi ne jaz, ne Sullivan prišla sem, da bi bila kriva.«

Owen je molčal nekaj časa, pa Kitty ga je prehitel. »Trenutek,« je dejala, »ako se je imenoval ta načrt, kako se je glasilo ime odpora?«

»Brzjavka je bila podpisana z »John Smith« in naslovljena na Northwestern banko v Londonu.«

»John Smith?« Njene oči so se zasvetile. »In kdo je oddal brzjavko?«

»Neki domačin, ki ga še niso mogli prijeti.«

Kitty je globoko zadihala. »Potem pa morem morda jaz dati dragocene podatke. Pred štirimi dnevi sem sedela zvečer na verandi, ko je prišel po cesti neki domačin in me v zelo slabi angleščini vprašal po nekem oficirju, čegar ime pa nisem razumela. Ker je imel v roki neki kos papirja, sem vzela ta papir, ker sem mislila, da je na njem zapisano ime oficirja. Bilo pa je potrdilo neke brzjavke na Northwestern Bank v Londonu, oddano od Johna Smitha. Tega imena nisem poznala in zato sem vprašala črnca, če išče gospoda Smitha. »O ne,« je dejal ta, »iščem majorja Sullivan.« In zato sem ga poslala na stanovanje majorja Sullivan.«

»To je laž,« je kričal Sullivan besen. »Zabita in navadna laž.«

»Mirno, Sullivan,« je dejal Hurst. »Ne pozabi, da govoriš z damo.«

»Isti večer,« je nadaljevala Kitty brez obotavljanja, »smo zvedeli, da je major Sullivan ustrelil nekega domačina, ki je baje skušal pri njem vlomiti.«

»To je res,« je dejal Sullivan osorno, »zalogil sem ga ravno v hipu, ko se je hotel zmuzniti skozi okno. Vse drugo pa je domišljija. Hurst, ne ostanem več tu, ker ne trpim, da bi gospa Owen na moj račun pripovedovala bajke, da reši svojega moža. Grem k generalu, da mu poročam, da se Owen brani napisati priznanje.«

»Ne,« je dejala Kitty in se postavila pred vrata. »Malo boste morali že še počakati.« Potem se je obrnila na Hursta. »Recimo, prosim, samo recimo, da je bil major Sullivan od vas treh tisti, ki je dal odposlati brzjavko, potem je vendar verjetno, da ima recept še pri sebi. Ali ga naj pustimo oditi in mu dati s tem možnost, da recept uniči, s čemur je izgubljen morda edini dokaz Dickove nedolžnosti?«

»Nesmisel,« je dejal Sullivan. »To je vendar blazna trditev. Prosim, da me že pustite oditi.«

Kitty se za njegove besede sploh ni zmečila, temveč je pogledala ostro Hursta.

»Joe,« je dejala mirno. »Joe, prosim vas, preiščite majorja Sullivan, predno zapusti sobo.«

Hurst se je obotavljal. Bilo je nemogoče. Niti misliti si ni mogel. Nihče, ki se je čutil krivega, ne bi mogel prevzeti takšne naloge. Hurst se je zaničeval, da je sploh trenutek mogel misliti na takšno možnost.

»Gospa Owen, kar zahtevate, je nezasišano. Sullivan in jaz sva bila leta dolgo na isti šoli. Čisto nemogoče si je tudi samo misliti, da bi mogel narediti kaj takšnega. Vi se motite.«

»Ne motim se,« je odgovorila odločno. »Joe, dokazi proti Dicku so tudi nezadostni. Potrebujemo prijatelja — nujno. Danes ste mi to obljubili, ali ne mislite obljube držati?«

Hurst je težko sopel. Pogledal je Sullivan — veselega, radostnega Sullivan, ki je stal besen pred Kitty. Ali ga naj tako razžali zaradi moža, ki je bil brez dvoma kriv? Ta mož, ki bi ga moral le sovražiti? Ki je bil Kittyin mož? Kittyin mož? Da, ravno zato. Misli je, da je našel še en izhod in z vso resnostjo se je obrnil na Owena.

»Owen, predno razžalim Sullivan, vprašam te pred Bogom, ali si vzel načrte?«

»Prisegam pri Bogu, da nisem tega storil.« Hurst se je obrnil.

»Sullivan, grozno mi je, da sem mogel podvomiti o tebi, toda prosim te, da se pustiš preiskati.«

»Niti ne mislim na to,« je vzklila Sullivan strastno. »Prav tisto pravico bi imel i to zahtevati od tebe. Gospa Owen lahko predloži svoje smešne trditve vojnemu sodišču in to naj odloči, če je njen mož kriv ali ne.« Bled je bil od jeze in sovražno je premeril vse.

Hurst se je postavil pred Kitty in zaprl tako izhod. Prvič je sedaj tudi on zasumil.

»Sullivan,« je dejal resno, »tvoje žebe bom prav gotovo preiskal, tudi če bi te moral ubiti.«

»Samo poskusi,« se je rogal Sullivan. »Sedaj grem h generalu in svetujem ti, da odstopiš od vrat.«

Hurst je stal nepremično. V naslednjem trenutku je planil nanj Sullivan, toda dobro namerjen udarec ga je vrgel na tla. Predno je prišel k sebi, je klečal Hurst na njem in mu z mrzlično naglico preiskoval žepa. Potegnil je listnico iz žepa in jo dal Kitty. Zagrabila jo je in zletela k oknu. S tresočimi prsti je pregledala listnico in nakrat zakričala:

»Tu — tu je!«

Hurst je vstal, vzel samokres, ki je še vedno ležal na mizi in ga nameril na Sullivan. »Owen, primi, prosim revolver in glej, da ta človek ne pobegne.«

Vzel je oba papirja, ki mu jih je izročila Kitty.

Eno je bil receptis telegrama na Northwestern Bank, drugo je imelo podpis »John Smith.«

Obrnil se je k Sullivanu, ki je med tem vstal in težko sopeč stal čisto obupan.

»Ali mi moreš dati kakšno pojasnilo?« Kletev je bila edin odgovor.

Hurst se je obrnil h Kitty. »Prosim vas, da nas pustite same,« je dejal zopet čisto miren in z izbrano uljudnostjo. »Dick in jaz bova poskrbela za konec.«

Ko so bili sami, so kratek čas molčali vsi trije moške. Končno je Hurst pretrgal molk.

»Sullivan, imel sem čast, da sem služil pod tvojim očetom. Zaradi njega ti dajem isto možnost, ki jo je hotel dati general Owen.« Pokazal je na pisalno mizo. »Vsedi se in napiši. Potem te bova z Owenom spremila domov.«

Sullivan je vanj zijal, ko da ne bi razumel smisla besedi. Njegov obraz je bil prepaden, peno je imel okoli ust. Ko pa je videl nezlomljivo resnost v sivih Hurstovih očeh in ko je pričel polagoma razumevati, je šel z opotekajočimi se koraki k pisalni mizi in padel v stol.

General je še sedel za svojo pisalno mizo in spuščal goste oblake iz pipe, ko je vstopil Hurst.

»In Sullivan?« je vprašal general.

Hurst je položil popisan papir na mizo in pokazal s tresočimi prsti na podpis.

General je gledal papir in dal pipo v drug konec ust. Nato je dejal:

»Bil sem skoraj prepričan, da je bil on krivec, toda vse je kazalo na Owena. In menda smo se naučili na francoskih bojiščih, da ni mogoče nezavzemljivih kritij osvojiti s čelnim napadom.«

Hurst ga je gledal ko v sanjah: »Mislili ste, da je bil on?«

General je skomignil z rameni:

»Eden od obeh je bil. Vedel sem, da Owen ne bo podpisal, če ni bil kriv in zato sem poslal še vas, da bi se vse v redu končalo. Umetnost vojne je v tem, dragi moj Hurst, da se povzroči presenetljive krize, ki jih je potem dobro izkoristiti. Nikdar ni mogoče naprej povedati, kako se bo katera stvar končala. Toda skoraj vedno se doseže to, kar se namerava, če se uporabi pravi mož. In baš v današnjem slučaju,« general se je pri tem pomenljivo nasmehnil, »ste bili vi pravi mož.«

(Konec.)

Ljudska samopomoč v Mariboru sprejme za služaj smrti in doživlja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ 53.000 Din na podporah. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo.

Najstarejša tvrdka na svetu ustanovlj. l. 1712.

za zobe

za nego kože

za britje

Sovjetske smešnice

Živila.

Ko so vpeljali letos zopet izkaznice za živila, so takoj planile vse zverine na mestni urad. Plazili so bili seveda prvi. Dali so jim takoj III. razred (izkaznice za socialno brezposelnostne: upokojence, trgovce in slične — najmanjša količina živil). Seveda se niso upali plaziti ugovarjati. Potem je prišlo kljuje in je hotelo več. »Mar nisem jaz zdaj namesto železnice, ker so te tako pošvedrane? Tudi vse klobase so iz konjskega mesa!« To je bilo res. Konja so vpisali v II. razred (delavci in uradniki). Isto je zahtevala krava: »Mar ne sanjajo o meni zaman dnevno po vseh mešnicah? Tudi brozga po mlekarah se imenuje »krajve mleko!« Dobila je tudi II. razred. Nato je prikrakal osel in zahteval naravnost I. razred (največjo količino živil za visoke osebe, odlične voditelje, znanstvenike in dr.). — Preveč zahtevate, tovariši!« so mu rekli. — Kako pa to? se je razburil osel. — Če ne bi bilo oslov, ne bi nikoli prišli sovjeti na vlado! Imel je prav in dobil, kar je zahteval!

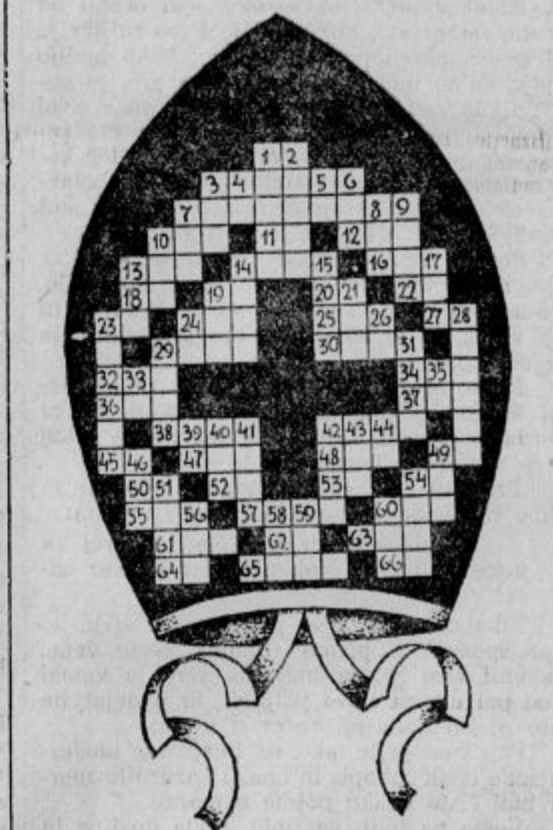
Davki.

Vpeljali so tako visoke davke, da jih nihče ni mogel plačati. Samo Ivanov je takoj šel na davkario in vrgel denar na mizo. Davkar jetakoj razumel, da je podcenjeval njegove dohodke. »Čujte, državljani Ivanov, zmotil sem se. Namesto 10 červoncev morate plačati 20!«

Ivanov je šel in drugi dan prinesel 20 červoncev. Davkar je bil v zadregi: »Veste kaj, Ivanov, zopet sem se zmotil. Plačati morate 40 červoncev.« Drugi dan je prinesel Ivanov denar. Davkar je izbulil oči in dejal: »Državljan Ivanov, včeraj smo sklenili, da plačate vi 100 červoncev.« Zdal je Ivanov pobesnel. Privlekel je iz žepa litografski kamen, s katerim je ponarejal bankovce in ga vrgel na mizo. »Veste kaj?! Kar sami si tiskajte denar, d abi vas vrag.«

Slavospevi vinu.

V »Dvorani stotice« barcelonskega magistrata je zboroval konec prejšnjega meseca II. mednarodni kongres vinogradnikov. Zastopniki vseh dežel so tu z najslavesnejšimi besedicami proslavljali »božjo kapljico«. Kakor je že pri takih hvalitvah v navadi, so se nekateri tudi pošteno zaleteli. Tako je hvalil Francoz Emilehon vino ne samo kot užito kapljico, temveč tudi kot zelo hranilno sredstvo. Nato pa se je spomnil Amerike in krepko udaril proti prohibiciji, ki ni dosegla nič drugega ko silen dvig tihotapstva in pa zastrupitve v masah. Namesto da bi ljudje pili dobro vino, pijejo najslabšo brozgo in potem umirajo od zastrupljenja. — Zastopnik Italije pa je kot borben fašist takoj predlagal ustvaritev enotne fronte proti vsem, ki zametujejo dobro vince. Nazadnje je proslavljal vino zastopnik Španije in slovesno izjavil, da so vsi zdravniki, ki prepovedujejo vino, na napačni poti in — osli. Ko so vsi vinski prijatelji tako lepo proslavili vino, so odšli na banket, ki ga jim je priredilo mesto. Tu so še bolj krepko udarili na vse nasprotnike vina, ko jim je vino razvezalo, a pozneje tudi zavezalo jezike.

BESEDE H KRIZAJKI »MIKLAVŽEVA KAPA.«

Vodoravno: 1. kratica pri podpisih, 3. mora vsak človek, 7. ima danes god, 10. svetopisemska oseba, 11. nikalnica, 12. osebni zaimek, 13. znak na igralni karti, 14. slovenska znamka tovarnice za čevlje, 16. oče, 18. slovenski izraz za: kap, 19. oziiralni zaimek, 20. oblika pomožnega glagola, 22. kljuka, 23. grška črka, 24. je vsako telo, z ozirom na zunanjo obliko, 25. žensko ime, 27. osebni zaimek, 29. sorodnica, 30. trgovski izraz, 32. število, 34. trenutek, 36. drag, 37. reka na Tirolskem, 38. redovniški predstojnik, 42. neumna žival, 45. prislov kraja, 47. ž. ime, 48. čut, 49. veznik, 50. izraz pri kartanju, 52. nota, 53. števnik, 54. časovni prislov, 55. sin staroslovenskega naroda, 57. čreda, 60. gozdno drevo, 61. predplačilo, 62. osebni zaimek, 63. vas v bližini šmarji, 64. oziiralni zaimek, 65. je panoga lahke atletike, 66. italijanska členica.

Navpično: 1. požira vsak, če je lačen, 2. meja na postaja proti Italiji, 3. število, 4. števnik, 5. kazalni zaimek, 6. zemlja, ki jo rabijo lončarji, 7. kmečka jed, 8. žensko ime, 9. skupina ptic, 10. se rabi pri šivanju, 13. krajevni prislov, 14. je nad i, 15. bodeča rastlina, 17. pogojna členica, 19. morska riba, ki diha s pljuči, 21. oblika pesmi, 23. slovnično ime za neko vrsto besed, 23. francoska členica, 31. junak, znan iz trojanske vojne, 33. osebni zaimek, 35. veznik, 39. Ludolfovo število, 40. latinski pozdrav, 41. sorodnik, 42. svezjen slame, 43. sorodnik, 44. pesniška oblika, 46. časomer, 49. rastlina, ki služi za začimbo, 51. prav tak, 54. v njej kuhamo oglje, 56. število, 58. časovna doba, 59. osebni zaimek, 60. plesna prireditev.

Za pravilno rešitev križaljke »Miklavževa kapa« razpisujemo ti dve nagradi:

Bevk France: Faraon.

Bourget Pavel: Smisel smrti.

Pravilnih rešitev križaljke »Naša zastava« smo prejeli 107. Zreb je prisodil 1. nagrado: Jerneju Kladenškemu Celje (Alešovec: Petelinov Janez), 2. nagrado pa Strupiju Alojziju, cand. phil. v Ljubljani. (Bazina: Gruda umira.)

Radio in nova civilizacija

Razmerje med radio oddajno postajo in radio naročnikom nikoli ne sme biti le trgovsko in izključno le pravno pogodbeno. Mnogo tesnejše vezi morajo biti med obema, čut solidarnosti mora vezati oba in medsebojne simpatije.

Radio naročnik mora imeti živo zavest, da je član velike skupnosti, član ogromnega svetovnega organizma radioamaterjev ter mora biti na to pozoren.

Krivično bi bilo mnenje radio naročnika, da je edina vez in edina oblika obveščanja med njim in oddajno postajo le naročnina, ki jo mora plačevati. Ko sedi zvečer pri aparatu in lovi valove domače postaje, se mora spomniti, v kako tesen stik stopa tedaj, ne samo s postajo, temveč preko nje s tisoči in tisoči drugih amaterjev. Zavest skupnosti mora tedaj vsati v njem. Brezlični valovi, ki oživljajo njegove slušalke ali zvočnik, in izvajajo iz nje zvok in besedo, ga vežejo tedaj tudi z drugimi ljubitelji radia. Ni samo on, ki posluša na tem valu in ni samo zanj ta program; duševni proces, ki nastane v njem, kadar čuje napovedovalca ali uživa koncert, istočasno doživljajo tudi mnogi drugi. Ta zavest, to spoznanje, ki ga je doživel že vsakdo, kdor je kdaj poslušal radio, je obenem tudi že izhodišče etike radioamaterja.

Radioamater se mora zavedati, da je tudi on, pa naj bo njegov pomen še tako skromen, graditelj nove, višje kulture in torej nove civilizacije. Armada radioamaterjev je človeška elita in predhodnica civilizacije. Zato je radioamater tip novega človeka.

Danes, ko znajo množice pisati in čitati, smatramo one neznane ljudi, ki so v prvih zgodovinskih dobah pričeli s pisanimi znaki izražati svoje misli ter jih na ta način sporočati drugim, za pričetke sodobne civilizacije.

Zgodovina se ni pričela s tako veliko bitko, ne tedaj, ko je prvo nomadsko plemo pomorilo sosedno plemo in zasedlo njegove pašnike, temveč tedaj, ko je prvi človek ušel iz kamen prvo besedo. Tedaj se je pričela omika človeštva.

Po etapah se je dvigalo človeštvo. Mejniki med etapami pa niso velike vojne, ne odkritje Amerike in ne francoska revolucija — moderna zgodovinska znanost itak opušča le raznejše, mejniki so revolucionarne izpremembe v besedi, kot občili človeštva. Srednji vek se je zaključil tedaj, ko je Gutenberg prvi dotiskal Sv. pismo. Slovenci smo iz neorganiziranega barbarskega ljudstva tedaj vstopili v krog civiliziranih narodov, ko je bila dotiskana prva slovenska knjiga.

Res je — in to ni le slučaj — da so te zgodovinske izpremembe v obliki besede kot občila človeštva, nastale vedno in skoraj istočasno z velikimi političnimi izpremembami. Gutenberg — odkritje Amerike; francoska revolucija — prvo časopisje in da pridemo kar na sedanjost: svetovna vojna in radio — zgodovinske vzporednice se usiljujo same ob sebi.

Sodobna generacija človeštva je priča velikemu zgodovinskemu dogodku: človeška beseda je našla nov način izražanja, človeštvo je v radio dobilo nov način medsebojnega obveščanja in izražanja. Umijava je torej trditve, da se je z radijem pričela tudi nova, popolnejša in višja civilizacija. Ne vemo še, kako bo ta civilizacija, ko bo dograjena v celoti ali prvi njeni znaki so že tu. Hitro, kakor hitro se razvija radio, tako hitro se poraja ta nova civilizacija; morda bomo že mi, sodobniki in priče prvih začetkov radia, tudi deležni sadov nove civilizacije. To je, na kar naj bo radio naročnik ponosen in česar naj se zaveda! Zato so milijoni radioamaterjev elita in predhodniki novih dob.

Civilizacija, taka, kakor jo pripravljajo radio, bo plemenitejša, bolj humana in višja od sedanje. Imela bo več predpogojev za svetovni mir, kar bo njena prva odlika.

Od pričetkov radia pa do danes ni znan niti en slučaj, da bi kdaj le ena sama radio postaja na svetu hujškala en narod proti drugemu. Vojna propaganda se zdi, kakor da je nezdružljiva z bistvom radia. Nasprotno pa čujemo dan za dnem, koliko uslug je že radio storil svetovnemu miru. Ali je zgolj slučaj, če se sestane dva moža, ki sta se borila v svetovni vojni proti drugemu, sedaj pa po radiu skupno propagirata svetovni mir? To se je dosedaj že drugič pripetilo v Londonu. Le v dobi radia je to mogoče.

Vsak sprejemni aparat, vsaka oddajna postaja in vsak član radio gibanja je nehoti borec

za idejo miru. Valovi v etru so nad narodi, oni se ne ustavijo nikjer, zato so najprimernejši posredovalci med narodi. Še nikdar v zgodovini se niso narodi med seboj tako poznali, kakor sedaj — dasi se tudi sedaj še vedno ne dovolj — v dobi in po zaslugi radia. Kjer je spoznavanje, tam je razumevanje in kjer je to, ni sovraštva, zato tudi tam vojne ne more biti.

Ne bo samo splošen mir znak nove civilizacije, še druge oblike bo imela. Radio je v gotovem pomenu odpravil prostor, to je daljavo in premagal čas. Olajšal je torej znatno obveščanje med ljudmi in jim prihranil mnogo truda in časa, ki ga lahko uporabljajo drugod v produktivne svrhe. Z naglim obveščanjem in z vsem drugim, kar nudi njegov program, pomaga radio posredno tudi dvigati splošno blaginjo.

In še en znak bo imela nova civilizacija: ublažila če ne že odpravila bo znatno veličansko prepad med socialnimi plastmi. Zopet s pomočjo radia, kot kulture činitelj je radio dostopen prav vsem. Radio pristojbina in pa cena radio aparatov sta tako nizki, da ju zmore vsak in če ju kdo ne, najde na ta ali oni način še vedno priliko, da radio posluša. Radio kot vzgojitelj odpravlja mnogo nevednosti ter s tem tudi enega glavnih vzrokov revščine in prepadov med družabnimi plastmi. Radio dviga človeštvo duhovno: ne samo posameznikov, temveč cele množice. Zato pripravljajo novi civilizaciji, ki ne bo samo boljša, temveč univerzalnejša od sedanje, obsegala bo vse ljudi in ne samo izbrancev.

Vse to daje radioamaterju popolno moralno pravico, da je ponosen na svoje pripadništvo svetovnemu radio pokretu. Sme in mora se zavedati, da je neznanji vojak v borbi za novo civilizacijo, višjo, boljšo, popolnejšo od naše. C. K.

Proti radio-motnjam

Med ovirami, ki zadeva nanje radio pri svojem razvoju, so gotovo najbolj znane radio-motnje. Te motnje so že marsikateri človeka, ki bi bil sicer navdušen pristaša radia, odbile za trajno, tako, da je svoj novi, komaj napeljan aparat demontiral in noče nič več slišati kaj o radia. Seveda je treba za vsako stvar nekoliko potrpljenja in neprecenljivi užitek, ki ga nudi radio, je dovoljno plačilo za ono malo jeze, ki jo amater doživi radi motenj. Kdor dnevno posluša radio, je že tako navajen teh motenj, da jih vobče niti ne opazi in jih presliči. Zde se mu same ob sebi umevne in bi se kar začudil, če ne bi v prvih večernih urah slišal bučati tramvaja, pozneje pa renčati kak električni masazni aparat. Kakor rečeno, so to le malenkosti, ki razburjajo samo živčno zelo razvrane ljudi. Kljub temu pa stremi radio-gibanje za tem, da odstrani še te neznatne ovire in omogoči popoln radijsprejem brez vsakih motenj.

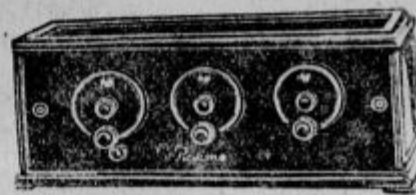
Dvoje poti sta za to. Prvič, naj bi se zakonodaja izpopolnila v toliko, da bi bile že z zakonom onemogočene motnje. To je, naj bi oblasti preganjale vse motilce radio sprejemov in prepovedale uporabo visokofrekvenčnih aparatov v urah, ko oddaja radio, dalje naj bi zakonodaja pri takih aparatih kot samo ob sebi umevno predpisovala zaščitne priprave, da bi bili radioamaterji na ta način obvarovani. Zadnje je posebno važno za motnje, ki jih povzroča električna železnica.

Druga pot za odpravo radio-motenj je, da se izpopolni industrija radio-potrebščin. Te naj bi se izdelovale v taki popolnosti, da bi dnevno gočale sprejem motenj.

Nemško radio-gibanje se trudi v obeh smereh in sicer prav sistematično. Nemški radio-komisar dr. Bredow je naročil pripravljalnemu odboru za svetovno radio-konferenco, ki se bo vršila leta 1930 v Berlinu, naj izdela poročilo o tem. To poročilo bi predvsem obravnavalo, kakšne naloge čakajo elektrotehnično industrijo in elektrotehnična podjetja pri pobijanju radio-motenj. Dr. Bredow predlaga, naj se prizna nujnost temeljitega varovanja radio-sprejema. Zato naj bi se pregledovale vse električne naprave in naj bi se ugotovili vsi predpisi za te naprave in podjetja, tako da bi se jim onemogočilo motenje radio-sprejema. Dalje naj bi se nadzorovala tudi vsa podjetja, ki izdelujejo radio-potrebščine. Svetovna radio-konferenca bo končno obravnavala tudi vprašanje splošne zakonodaje proti radio-motnjam.

Najboljši Vaš prijatelj

je dober radijski aparat. Dan za dnevom Vas zabava: poje Vam in igra, poučuje Vas, pripoveduje novice ter daje nasvete za Vaš dom.

Povabite ga v Vašo hišo ter se obrnite pri tem na prodajni oddelek

RADIO LJUBLJANA

Miklošičeva 5 - Telef. 3190

MARIBOR, Gosposka 37

Zahtevajte naš cenik, ki je v tisku!

Prenosi Ljubljana-Praga.

Na posredovanje konzulata čsl. republike in na prošnjo naše postaje je dovolil g. minister pošte Radio-Ljubljani počenši s 1. decembrom t. l. šestkrat na mesec brezplačni telefonski vod za prenose iz Ljubljane v Prago in obratno. Ta ugodnost bo le še nova prilika za poglobitev prijateljstva med mlado slovansko državo na severu ter med Slovenci in vso našo državo. TRL.

Naše delavske organizacije in radio.

Ko smo na tem, da bo tudi naše delavstvo po svojem zastopstvu, Delavski zbornici, deležno sodelovanja v radiu, postaja vprašanje naših delavskih organizacij in radia še aktualnejše nego doslej. Brez dvoma bo trajalo še nekaj časa, da prodre radio v vse naše delavske družine. Dolžnost naših delavskih organizacij je, da si nabavijo aparate, h katerim bodo v svojih lokalnih moglo zbirati svoje članstvo na domače večere. Delavska ura pa bi se sprejemala stalno kot obvezen sestanek za članstvo. Smisel za radiofonijo bi na ta način med delavstvom znatno narastel. TRL.

Zopet nova kukavica.

Lani je iz naše oddajne postaje prvič zadonel klic kukavice v eter. Podobno kukavico je nekako v istem času uvedla poljska oddajna postaja v Vilni. In sedaj je uvedla, kakor nam poročajo, kukavico še lokaina oddajna postaja radio kluba v Parizu. Seveda te kukavice ne bomo slišali, ker je prešlaba. Oddaja namreč z energijo 0,25 kW na valu 260 m. TRL.

Radio — razširjen najbolj na Švedskem.

Vobče mislimo, da je Anglija dežela, ki ima največ naročnikov radia. In v resnici jih ima okrog 3.000.000. Nekako toliko jih ima tudi Nemčija. In v teh dveh državah pride na tisoč prebivalcev v približno 45 naročnikov. Švedska, ki je po prebivalstvu seveda mnogo manjša, nima absolutno tako ogromnega števila naročnikov in ga tudi ne more imeti. In vendar prvači v Evropi. Zakaj na tisoč prebivalcev pride na Švedskem 68 naročnikov, torej za tretjino več kot v Angliji ali Nemčiji. Vseh naročnikov ima Švedska 417 tisoč. Razumljivo je seveda, da Švedi pri svoji visoki kulturi in sprčo dolgih in pustih zimskih večerov na severu pravilno cenijo in radi poslušajo radio. Naj nam bodo za vzgled in zavedajmo se, da pride pri nas na 2000 prebivalcev šele 5 naročnikov, torej 27 krat manj kot na Švedskem... TRL.

IDEAL radio slušala BARIJEVE cevi TUNGSRAM

Podelitev častne kolajne po radiu.

Kakor je znano, se mudi Byrd, znani polarni raziskovalec, s svojo ekspedicijo na južnem tečaju. Popolnoma odrezan od vsega sveta, ima na razpolago kot edino zvezo s svetom — radio. Vzel je s seboj oddajno in sprejemno radijsko postajo, ki jo upravlja z veliko vestnostjo in požrtvovalnostjo telegrafist Malcolm Hansen. V Ameriki so se vedno zelo veselili dobre zveze z Byrdovo ekspedicijo in končno je to navdušenje našlo izraza v svečani prireditvi v studiu oddajne postaje na kratke valove v Shenectady. Ob tej priliki je predsednik ameriške radijske družbe Radio Corporation of America, David Sarnoff, v daljšem nagovoru, ki ga je oddajala postaja Byrdovi ekspediciji na južnem tečaju, podelil telegrafistu ekspedicije radio kolajno za leto 1929. Ta govor kakor tudi Hanzenov odgovor in zahvalo je prenašalo nad 50 ameriških oddajnih postaj. Tako slave američani svoje junake na znanstvenem polju. TRL.

Navodila po radiu.

Na sporedu oddajne postaje sta bili dve predavanji: o modnem krojenju in o izsuševanju Zaiderskega jezera. Gospa Klobovseva se je zmotila v uri in ujela drugo predavanje. V kakli zadregi je bila, ko si je hotela skrojiti modno obleko, pa je slišala: »Levi rokav (= prekopa) je dolg 305 kilometrov, desni 112. Delo bo trajalo pet let in bo moralo biti pri njem zaposlenih 60.000 delavcev.« Gospa Klobovseva se je onesvestila... TRL.

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 8. decembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10. Versko predavanje, p. dr. Roman Tominec. — 10.20 O lutkovem gledališču predava g. Orel. — 11. Koncert radio-orkestra. — 15. Kmetijska ura: O vinarstvu predava g. Kurel. — 15.30 Finžgar: »Divji lovec«, drama v 4 dej. (čl. ljudskega odra. — 16.30 Koncert radio-orkestra. — 17.30 Humoriščno čtivo, pisatelj Milčinski. — 20. Bizet: Carmen, opera (na ploščah). 22. Časovna napoved in poročila.

Jesenice! — Radio aparate prodaja in montira solidno in z garancijo: Radio — Jože Markez.

Ponedeljek, 9. dec.: 12.30 Reproduc. glasba. 13. Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio orkestra. 18.30 Francoščina, pouč. dr. Lehen. 19. Higijensko predavanje: O podedovanju, dr. Petrič. 19.30 Angleščina, poučuje ga. Orthaber. 20. Večer radio orkestra: Zimski sprehoji v naravi. 22. Časovna napoved in poročila.

Torek, 10. dec.: 12.30 Reproducirana glasba. 13. Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio orkestra. 18.30 Biografija svetovnega gospodarstva: Svetovna živinoreja, dr. Valter Bohinec. 19. Kratke pregled slovenskega jezika, dr. R. Kolarič. 19.30 Ruščina, poučuje dr. Preobraženski. 20. Orgelski koncert stol. kap. Stanka Premrla. 21. Volaričev večer. 22. Časovna napoved in poročila; nadaljevanje koncerta.

Drugi programi:

Ponedeljek, 9. decembra:

Belgrad: 18. Koncert na citre. 20. Prenos iz Varšave. 21.30 Dnevne vesti in čas. 22. Koncert radio kvarteta. — Varšava: 16.15 Mladinska ura. 17.45 Zabavna glasba. 20.30 Internacionalni koncert. 23. Plesna glasba. — Budapest: 12.05 Reproducirana glasba. 17.40 Ciganski orkester. 20.30 Prenos iz Varšave. 22.20 Jazz. — Dunaj: 17. Glasbena ura za mladino. 19.10 Skice iz Poljske. 20.30 Prenos iz Varšave, nato več. koncert. — Milan: 11.25 Reproducirana glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 13.30 Koncert radio orkestra. 17. Koncert kvinteta. 20.30 Zabavna glasba. — Laugenberg: 17.30 Popoldanski koncert. 18.30 Evropski roman. 20.30 Pester večer. 21. Večerna glasba, nato komedija »Pimpinone in Vespette«, nato plesna glasba. Rim: 13.15 Koncert radio kvinteta. 17.30 Prenos iz rimske filharmonije. 21.02 Veliki koncert napolitanskih pesmi. — Berlin: 19.30 Nemške in ruske narodne pesmi. 21. Izbor iz »Grofa Luksemburget, opereta. — Katovice: 17.45 Zabavna glasba. 20.30 Internacionalni koncert iz Varšave. 23.20 Plesna glasba. — Toulouse: 18. Zabavna gl. 19.30 Plesna glasba. 20.15 Simfonični koncert. 21. Pester koncert. — Stuttgart: 16. Popoldanski koncert. 19.30 Zabavni koncert radio orkestra. 20.30 Divertimento za mali orkester, op. 42. W. Braunsfels. 21. »Jud Süß«, dramatisacija po romanu. 22.40 Koncert na violoncello. — Torino: 17. Koncert radio kvinteta. 19.15 Večerni koncert. 20.30 Simfonični jazz, nato zabavna glasba. — M. Ostrava: 11.30 Reproducirana glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 16.30 Godba na pihala. 17.30 Pol ure moderne glasbe. 19. Zabavna glasba. 20.30 Prenos iz Varšave. 22.15 Zabavna glasba.

Radio-Bar cenik 1930

je izšel in se pošlje na zahtevo vsakomur brezplačno. Opozarjamo na zadevni oglas na zadnji strani.

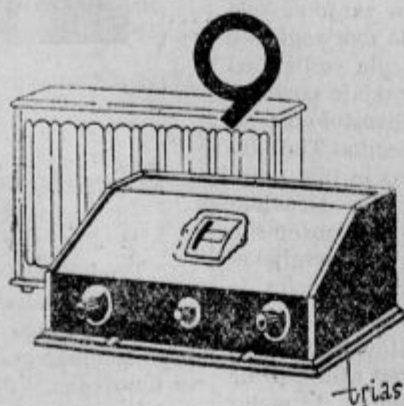
Torek, 10. decembra:

Belgrad: 18. Popoldanski koncert. 20. Večerni koncert. 21. »Kralj ostane«, dram. prizor. 21.30 Dnevne vesti in čas. 21.49 Koncert radio kvarteta. Varšava: 12.05 Šolska matineja. 16.15 Reproducirana glasba. 17.45 Ljudski koncert. 19.20 Prenos opere iz Katovic. — Budapest: 12.05 Koncert tria. 15.30 Mladinska ura. 17. Popoldanski koncert. 20. Pesta ura. 21.40 Koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 19.30 Verdijev »Othello«, opera, sp. Boito; nato večerni koncert. — Milan: 11.25 Reproducirana glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 13.30 Koncert radio orkestra. 16.30 Mladinska ura. 17. Koncert kvinteta. 20.30 Zabavna glasba. 21.15 Koncert sodobne glasbe, nato zabavna glasba. — Praga: 20. Pevska ura. 20.30 Klavirski koncert. — Laugenberg: 20.05 Večerna glasba. 21. Bach. — Rim: 13.15 Koncert radio kvinteta. 17.30 Popoldanski koncert. — 21.02 Puccinijeva opera »Turandot«. — Katovice: 16.20 Reproducirana glasba. 17.45 Ljudski koncert. 19.20 Prenos Puccinijeve opere »Madame Butterfly« iz gledališča. — Toulouse: 13. Opoldanski koncert. 18. Plesna glasba. 19. Španske pesmi. 19.30 Plesna glasba. 20.15 Odlomki iz oper. Stuttgart: 16. Popoldanski koncert. 19.30 Pesta ura. 20. »Don Pasquale«, komična opera. 22.30 Hrebjske pesmi. 23.15 Jazz na dveh klavirjih. — Torino: 19.15 Večerni koncert. 20.30 Zabavna glasba. 21.15 Koncert sodobne glasbe, nato zabav. glasba. M. Ostrava: 11.30 Reproduc. glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 16.30 Popoldanski koncert. 19. Pesmi. 21.30 Orkestralni koncert. 22. Plesna glasba.

Omrežni priključek — velika moderna pridobitev.

TELEFUNKEN 9

5 cevni aparat razvajanjenih

Povprašajte po novih TELEFUNKEN-ovih elektronkah in zahtevajte ilustrirane prospekte.

Vsa Evropa v zvočniku. Stalno pripravljen za obrat. Neodvisno od baterij. Direktna priključitev na izmenični tok.

TELEFUNKEN

Nastarejša izkustva — najmodernejšše konstrukcije

Kot mleko in kri bo Vaš obraz v

3 minutah!

Poskusite to metodo! Videli boste, kako naglo in enostavno se polepša Vaš obraz. Ne rabite kreme. Nepotrebna je pol ure trajajoča masaža in kosmetičko zdravljenje.

Razkladite enostavno par kapljic pasterizirane Leton-mleka za obraz na obrazni koži. Nato rabite navadno šminko in takoj postane Vaš obraz gladek in svež kot kake 16 letne deklice. Ovela obrazna koža dobi novo življenje, svitilo čelo in nos ostane temneje, vse napake obraza izginejo. Leton-mleko za obraz je ekstrakt najbolj plemenitih izdelkov za nego obraza. Ne pomašobiti in ne posušiti kože na obrazu. Je popolnoma neškodljivo. Primerno za vsako obrazno kožo. Disi prijetno, prikupljivo. Njega učinek je trajen, ker na Leton natreseno lepoto ostane cel dan ali celo več. Tudi če mnogo pišete ali telovadite, na Leton natreseno lepoto je popolnoma nevidno. Celot Vaša najboljša prijateljica ne bo zapazila, da imate na obrazu lepoto, tako naravno postane z Letonom barva na obrazu.

Poskusite z Leton-mlekom za obraz in videli boste, kako se v reka sekundah polepša Vaš obraz. Letona ne boste mogli nikdar več pogrešati. Steklenica Leton-mleka za obraz, ki zadošča za daljšo dobo, velja 30 din. Pošiljajte na deželo no povzelo.

Dobivate v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Če bi kje ne bilo dobiti, obrnite se na drogerijo »Nada« Kolar in Gabrijel Subotica, Strossmayerjeva ul. ali na drogerijo Gregorič, Ljubljana.

Univerza v Innsbrucku, kjer so se 2. t. m. vršili težki izgrebi, ker so svobodnomisljeni dijaki napadli katoliško organizirane dijake.

Bogati pionirji na severu

Predno so prišli na Alasko iskalci zlata in kožuharji lovci — tako pripoveduje bivši misijonar Paul Zucher — življenski pogoji za tamkajšnje eskimske domačine nikakor niso bili tako slabi. Kajti poleg ribolova jih je preživljali tudi lov na druge živali. Bilo je obilo severnih jelenov in morskih psov, vrhu tega mnogo živali kožuharic, tako da so imeli Eskimi poleg rib vedno dovolj drugega mesa.

Drugeče pa so postale razmere šele tedaj, ko so začeli prihajati v deželo iskalci zlata. Mnogi izmed njih, ki jim sreča ni bila mila, so ostali v deželi in se začeli preživljati z lovom na kožuharice: lisice, močvirske vidre itd. Bili so opremljeni z modernim strelnim orožjem, s katerim se Eskimi s svojimi priprostimi lovskimi pripravami seveda niso mogli kosati. Tako so tuji lovci postrelili vse živali, ki so prišle na plan, a domačinom je preostalo polagoma samo še ribolov. Preživljali so se samo še z ribami in revščina je postala nepopisna. Izumiranje se je začelo.

Tedaj se je zavzel za Eskime — bilo je to v devetdesetih letih minolega stoletja — dr. Jackson. Na njegovo pobudo je uvedla ameriška vlada na Alaski na lastne stroške rejo severnih jelenov. Plemenske živali in učitelje za njih vzrejo so dobili iz Sibirijske in Laponije. Podjetje je sijajno uspelo in danes je na Alaski okroglo en milijon severnih jelenov, ki domačinom ne zagotavljajo samo golega obstanka, marveč jim omogočujejo tudi precejšnje blagostanje.

S prvimi čredami jelenov so prišli kot učitelji na Alasko Laponci, ki so imeli nalogo, da izobrazijo v reji jelenov domače Eskime. Ti Laponci so privedli s seboj tudi svoje lastne pastirske pse, ker eskimski volčjaki niso bili primerni, da bi čuvali črede. Kot učence za pastirsko službo so izbrali med Eskimi večinoma mlade fante, stare po 18 let. Uk je trajal pet let. Ob sprejemu so se morali pastirji zavezati, da se bodo še dvajset let po dovršeni učni dobi natančno držali vladnih živinorejskih predpisov. Nadzorstvo so izvrševale misijonske postaje in drugi belopolti naseljenci.

O vsaki čredi se je vodil natančen rodovnik. Zapisovali so vse živali, ki so prišle na svet, dalje vse, ki so jih prodali ali zaklali. Košute se sploh niso smele klati, razen v slučaju bolezni ali nezgode. V medsebojnem boju si jeleni večkrat tako zapletejo rogovje drugo v drugo, da se tej ali oni živali odlomi s črepinjo vred; take živali je potem seveda treba zaklati.

Vsak pastir je moral vse živali svoje črede na svoj poseben način zaznamovati. Ta znamenja so se sprejela v rodovnik in so morala ostati neizpremenjena. Na ta način je bilo lahko najti ali razpoznati živali, ki so se zatele v kako drugo čredo in jih spraviti nazaj. Večinoma so zaznamovali živali z zarekami ali luknjicami v uhljih.

Službeni pogoji za pastirje so bili tako

dobro izbrani, da se je vsak pastir iz lastne koristi kar najbolj vneto briga za svojo čredo. Ves čas svoje učne dobe je dobival polno oskrbo, razen tega pa še vsako leto sedem jelenov, ki jih je takoj mlade zaznamoval s svojim lastnim znakom. Po preteku petih let je bil pastir lastnik približno 50 živali, ker je bila tudi prireja njegova to se pravi, da je bil samostojen gospodar s prav lepo čredo. Menda se ni pripetil niti en slučaj, da bi se bil tak Eskimski pastir, čim je spoznal ugodnosti svoje službe, izneveril jelenoreji in se vdal prejšnjemu lenemu in vncemarnemu življenju. Saj mu je čreda leto za letom narasčala ter

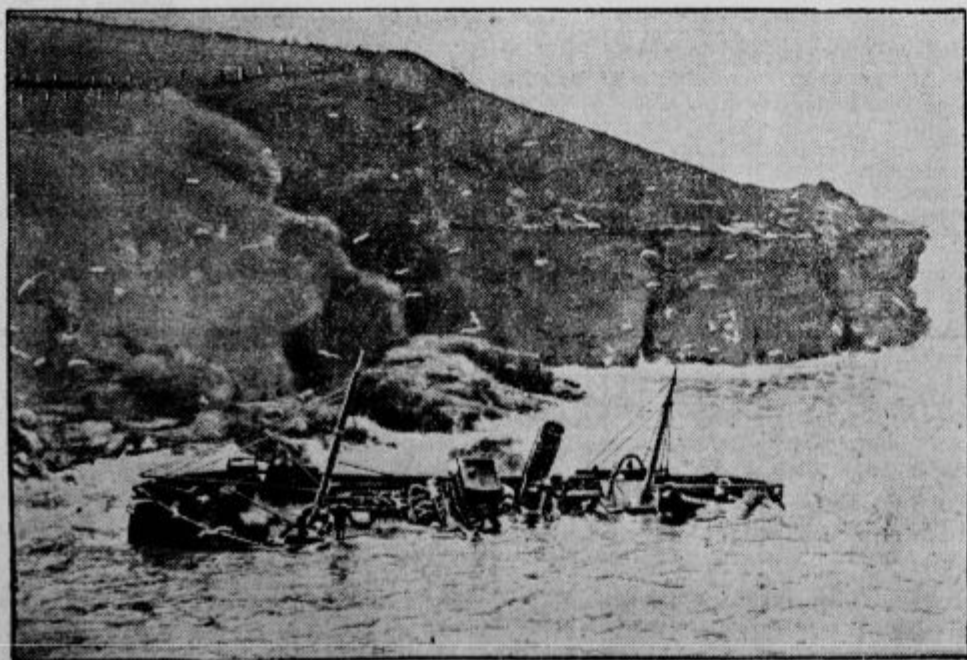

William C. Gough, eden najuglednejših angleških detektivov, bivši generalni nadzornik na Scotland Yardu, ki je dospel v Düsseldorf, da osebno sodeluje pri iskanju skrivnostnega morilca.

je mogel vnaprej vedeti, da postane sčasoma dosti imovit mož.

Pastirski poklic je pa tudi v zdravstvenem pogledu prava sreča za Eskime. Ko se v poletju napotijo črede iz močvirne tundre na suhe visoke planote, da se tako rešijo neznosnih komarjev, morajo tudi pastirji za njimi. To ne dela veliko neprimlik, saj se da pastirski šotor z lahkoto prenesti drugam. Tako se tudi pastirji umaknejo iz nezdravih močvirskih ozemelj v zdravije kraje, kjer morejo poleg pastirovanja hoditi na lov za kožuharicami in po rekah loviti ribe. Se le ko zopet nastopi zima in tundre trdno zamrznejo, se vrnejo črede v nižave, da iz trdih tal kopljejo mahovje.

Mnogo laponskih družin, ki so prišle s prvimi čredami v deželo, se ni več vrnilo v prejšnjo domovino, ker so našle na Alaski in njenih neizmernih pašnikih vse pogoje za lepo bodočnost. Iz dobronarjega dela stradalajočih in oslabilih eskimskih ribičev pa se je v teku pičlih tridesetih let razvil zdrav in odporen pastirski rod, ki ima svoje blagostanje zahvaliti severnim jelenom, rogamim pionirjem človeških silišč na visokem severu.

Parnik »White Rose«, ki se je ob zadnjih viharjih razbil pri Aberdeenu ob škotski obali. Posadka se je s težko muko rešila.

Clemenceaujeva skrinjica

V svoji oporoki je pred kratkim umrl francoski državnik Georges Clemenceau dolečil, da mu položi v krsto palico iz mladosti z železnim držajem, potem majhno skrinjico, prevlečeno s kozjo kožo, s knjigo vred, ki se je nahajala v njej, in slednjič dva šopka posušenih cvetk, ki stojita na kaminu v granati.

Skrinjico, ki jo omenja Clemenceau v svoji oporoki, mu je dala njegova mati, ko je bil še majhen. Potem mu je skrinjico vzela in mu jo ob vsakem rojstnem dnevu zopet podarila s par franki ali kakim spominkom. Tako mu je za neki rojstni dan podarila »Figarovo ženitev«. To skrinjico in to knjigo so morali torej Clemenceauju položiti v krsto.

Pretrsljiva je zgodba o cvetlicah, ki jih je hotel Clemenceau ponesti s seboj v grob. Bilo je par dni pred veliko nemško ofenzivo v Campagnei v dneh 15. do 17. avgusta 1918. General Pétain je tedaj napravil načrt, da se bo prva bojna črta le slabo zasedla in navidezno branila, da se premoti sovražnik, katerega naval se ima razbiti ob drugi bojni črti. Moštvo v prvih postojankah je bilo toliko kot posvečeno smrti. Clemenceau, ki je poznal ta bojni načrt, je hotel na vsak način obiskati moštvo prve bojne linije. Na tem tragičnem potu je prišel med drugim mimo skupine podčastnikov, ki jih je naslednji dan čakala gotova smrt. Eden izmed podčastnikov je stegnil roko in ponudil Clemenceauju šopek priprostitih cvetlic. S solzami v očeh je Clemenceau sprejel šopek in rekel: »Otroci moji, te cvetlice pojdejo z menoj v grob!« Besedo je držal.

Kako se bodo letos ženili princi

Pravkar je izšel dvorni koledar »Gotha« za l. 1930. Iz njega je razvidno, koliko princev in princezinj je tačas, ki se morejo poženiti med seboj — ako seveda ne uskočijo raje v meščanstvo.

Na čelu vseh je treba imenovati ljubezni-vega, slajnega prestolonaslednika najmočnejše države na svetu — prince Valeskega. Star je že 35 let, a je vendar še vedno samec, Anglija še danes ne ve, katera bo njena bodoča kraljica. Enako je še neoženjen prestolonaslednikov mlajši brat, vojvoda Gloucesterski, star 29 let. Tudi najmlajši sin sedanjega angleškega kralja, princ Jurij, je kljub svojim 27 letom še samec, Samo drugi sin kralja Jurija, vojvoda Yorkski, je oženjen in ima doslej edino hčerko, ki bi prišla vpoštev kot angleška prestolonaslednica. Tako so tedaj samo na sijajnem angleškem dvoru na razpolago kar trije princi kot ženini, eden bolj ljubezniv nego drugi. Seveda je to grozdje za marsikatero izmed princezinj — prekislilo.

Med vladajočimi knezi je tačas še neoženjen bolgarski kralj Boris. Poizkusil je svojo srečo že tod in tam med kraljevimi princezinjami, a povsodi naletel na ovire. Gotovo je, da je splavala po vodi ženitev na italijanskem dvoru — z lepo princezinjo Giovanno; enako iz verskih razlogov ne bo nič z 20-letno špansko princezinjo Beatriz. Vpoštev prihaja le še romunska princezinja Ileana, ki je pravoslavne vere. A spričo nepovoljnih odnošajev Bolgarije z našo državo, nastajajo tudi za to zvezo znatne ovire.

Te dni dovrši svoje 18. leto španska infan- tinja Marija Kristina. Morda se ni zgodilo zgolj slučajno, da je španska kraljica Ena, rojena Angležinja, v spremstvu svojih dveh hčera obiskala svojo domačijo, kjer je poleg treh kraljevih princev tudi cela vrsta mladih mož najvišjega plemstva, ki bi mogli priti vpoštev kot ženini za mladi španski princezinji.

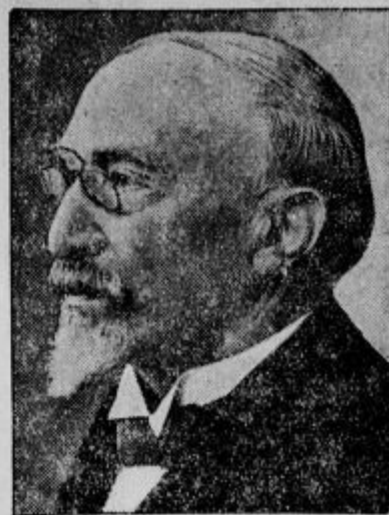
Na Angleškem se je mudila v minolem poletju tudi holandska kraljica Viljemina s svojo edinko Julijano, holandsko prestolona- slednico. 20-letna princezinja študira tačas na univerzi v Leydenu, a je seveda čas misliti na primerne soproga zanjo — saj ima zasesti nizozemski prestol. Valeski princ zanjo seveda ne prihaja vpoštev, pač pa ostala dva angleška kraljeva sina. Razen tega bi mogla voliti med nemškimi princji, pri čemer opozarjajo posebno na najstarejšega sina nemškega prestolonasled- nika — 23-letnega Viljama Friderika. Tudi Ju- lijanina mati, kraljica Viljemina, je bila poro- čila nemškega princea — Henrika Mecklen- burškega. — Dalje bi prišel za nizozemsko prestolonaslednico vpoštev drugi sin belgijske- ga kralja — grof flandrijski, čegar sestra je nevesta italijanskega prestolonaslednika.

Slednjič so dorasli za ženitev tudi vnuki švedskega kralja. Najstarejši med njimi, princ Gustav Adolf, vojvoda Västerbotten, je sedaj star 23 let; njegova sestra, princezinja Ingrid, doživi prih. marca svojo 20. pomlad. Zelo je verjetno, da jo zasnuje sedaj 30-letni danski prestolonaslednik Frederik ali pa njegov mlajši brat Knud.

Po snegu diši

Smučarji ne odlašajte, naročite si takoj dres iz prima švedskega modnega loda. Kompletni dres Din 550 — naprej. Turistovski jopiči (Windjake) po Din 520 — samo pri

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

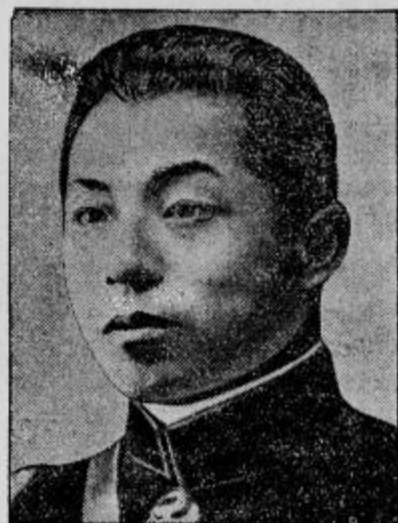
Prof. Louis Lewin, slavní raziskovalec strupov, je umrl v Berlinu, star 79 let.

Tudi v Berlinu je nekaj gnilega

Poseben odsek berlinskega drž. zbora za preiskavo v Sklarekovi aferi zaslišuje te dni berlinskega nadžupana Bössa, ki je tudi osum- ljen, da je sprejemal podkupnino. Böss je od- kril mnogo zanimivosti, kako se brez vseh sklepov plačujejo razne visoke doklade, odda- jajo naročila itd. Pri tej priliki je omenil, da znašajo izdatki mestne občine 1.1 milijarde mark na leto. Mestnih uradnikov je 23.432, mestnih učiteljev 18.264, uslužbencev 21.700, delavcev pri mestni upravi 32.000, delavcev pri mestnih podjetjih 42.000 in razen tega zapo- sluje mesto 24.000 oseb v častni službi.

Pustolovec kot knez

Pred približno dvema mesecema se je zglasil pri nekem berlinskem zdravniku mož, ki se mu je predstavil kot izgnan ruski knez, ki toži sedaj sovjetsko vlado za 50 milijonov zlatih rubljev odškodnine za odvzeta posestva. Rekel je, da se sedaj nudi lepa prilika za spekulacijo z zemljišči. Bil bi pripravljen usta- noviti »Nemško nepremičninsko banko«, ako bi mu hotel iti pri tem kdo na roko. Zdravniku se je zdel mož vsega zaupanja vreden; ni mu dal na razpolago samo znanega zneska, mar- več ga je seznanil tudi z raznimi vplivnimi in imovitimi ljudmi. V teku enega meseca je imel ruski knez lepo urejene bančne prostore in vrsto nameščenecv z bivšim občinskim svet- nikom kot voditeljem in prokuristom na čelu. Vse je šlo gladko do 1. t. m., ko bi bil imel knez izplačati prve plače in poravnati račune raznih dobaviteljev. Tedaj je kneza zmanjkalo kakor kafe, policija je pa dognala, da je bil ta ruski knez že davno znani pustolovec »knez Sapieha«, bivši gozdni čuvaj poljske narod- nosti — Stanislav Woy. — Woy ima že nešteto sleparij na vesti — med drugim se je bil oženil z neko visoko poljsko plemkinjo kot navidezen madžarski grof — oblasti so ga imele že več- krat v pesteh, toda začudo je bil vselej obsojen le na čisto brezpomembne kazni. Woy se nam- reč med drugim peča tudi z volunštvom in ima vedno za seboj mogočne zaščitnike.

Maršal Cangsuliang, kitajski vrhovni poveljnik v Mandžuriji, ki je Rusom naznanil, da Kitajska spre- jema ruske zahteve.

Kleptomanija ne velja več

Pred sodiščem v Schönebergu je stala te dni zaradi ponovne tatvine ločena žena nekega zdravnika in hči bogatega tovarnarja. Gospa je bila že opetovano v norišnicah in sanatorijih za umobolne. Vendar ni zdravnikom nikoli po- vedala, da ima nagnenje do kraje — klepto- manijo. Krade po trgovinah, in to vedno le svi- lene nogavice. Zadržali so jo zopet zasačili in našli pri hišni preiskavi 250 parov nakradenih svilenih nogavic. Sodišče se ni hotelo ozirati na izjave zdravnikov, da je gospa bolešno nagnjena h kraji — kleptomanka — ter jo je obsodilo na 6 mesecev ječe, ki jo mora takoj nastopiti.

»Gospod šef, ali bi mogel dobiti danes po- loidne prosto; zaradi mojega starega očeta namreč.«

»Kako? Saj ste že lani imeli cel dan do- pusta, ker ste pokopali starega očeta?«

»Seveda, ampak danes bi se rad sestal z njim na spiritistični seji.«

Mirko Kunčič:

Peterčkova tožba

Jojmene, jojmene — vse je pri kraju: sveti Miklavž spet pri Bogu je v raju.

Vsega prinesel je pridnim fantičkom, meni le parkeljna z rdečim jezičkom.

»Prav ti je, prav — šlek, šlek — razposajencek! dedek z zapčka mi strže korenček.

»Nič ne pomaga po toči zvoni; prej moral Peterček priden bi biti!«

Oh, zdaj pa res ne bom žalil več mame. — Pridi, Božiček in spomni se name!

V šumi bede

Noč je razgrnila svoje črne peroti nad zemljo. V tej pozni uri se je vračal siromašen mladenič skozi samotno šumo domov. Široka debela starih bukev in smrek so ga obkrožala in gosto grmičevje. Poti so se križale na vse strani. Mladenič je korakal ves tih in zamišljen in niti zapazil ni, da je krenil s prave poti. Šele, ko se je spotaknil ob debelo smrekovo korenino in padel na tla, se je predramil iz svoje zamišljenosti. Pogledal je okoli sebe in v soju mesečine, ki je lila skozi veje, prestrašen spoznal, da je zašel. Vstal je in začel iskati prave poti. Taval je zdaj po tej, zdaj po oni strani — a vse je bilo kot zakleto: vedno iznova se je znašel na mestu, kjer se je bil spotaknil ob korenino.

Ves utrujen in potni je sedel pod košato bukev in ni vedel ne kaj ne kako bi. In se je eni bridkosti pridružil še druga: glad ga je pričel moriti, strašen glad. Ubogi mladenič si je zakril z rokami obraz in glasno zaplakal.

Tedaj so kakor iz tal zrastle pred njim trije neznanji, skrivnostni možje. Nepremično in srepo so strmeli vanj, ko da bi ga hoteli prebosti z očmi. Prvi mož je bil odet v plašč, ki se je lesketal v mesečini kot čisto zlato, in nosil je pas, ki je bil ves z demanti in biseri posut. Drugi mož je imel črn plašč in črn pas. Tretji mož je bil brez plašča; imel je srajco iz modrega platna in navaden usnjen pas, v rokah pa je držal veliko, težko sekiro.

»Kaj delaš tu?« so vprašali mladeniča vsi trije možje hkratu.

»Umiram,« je vzdihnil mladenič, »usmilite se me!«

»Kaj želiš?«

»Da pridem čimprej iz te šume.«

»Izberi enega izmed nas, ki ti pokaže pot.«

Mladenič jih je začel pozorno motriti. In se mu je zdel mož v zlatem plašču in z dragulji posutim pasom prikupen najbolj. Dejal je:

»Tebe sem izbral.«

Mož v zlatem plašču se je skrivnostno nasmehnil in mu podal belo roko. Med tem sta ostala dva moža izginila, ko da sta se pogroznila v zemljo.

Mladenič je zaupno stopal za svojim vodnikom.

Ure in ure so minile — a šume ni hotelo biti konec.

»Truden sem,« je zaječal mladenič; »ne morem več naprej.«

»Pot je dolga, a tvoje noge so slabotne,« mu je dejal mož v zlatem plašču; »peš nikoli ne prideš iz šume.«

»Kaj naj torej storim, moj Bog?« je vzkliknil nesrečni mladenič.

»Čez nekaj časa bo pridiral tod mimo na iskren vrancu bogat trgovec. Vzemí ta meč, ustavi jezdeca, zabodi ga, vzemi mu kornja in odjedi na njem iz šume.«

»Joj meni!« je prestrašen kriknil mladenič in razširil roke; »kdo si, ki mi svetuješ to?«

»Jaz sem Zločin!« je z zamolklim glasom odgovoril mož v zlatem plašču.

»Poberi se od mene!« je zakričal mladenič in se vrgel na zemljo.

Mož v zlatem plašču se je strahotno zagrohotal in izginil.

Ko je ubogi mladenič spet dvignil oči, sta stala pred njim znana neznanca: mož v črnem plašču in mož s sekiro v roki.

»Kaj delaš tu?« sta ga vprašala.

»Umiram, usmilite se me,« je odgovoril.

»Kaj želiš?«

»Da me čimprej odvedeta iz te zaklete šume.«

»Izberi enega izmed naju, ki te bo vodil.« Mladenič ju je začel motriti in se hitro odločil. Dejal je možu v črnem plašču:

»Tebe sem izbral.«

Molče mu je podal ta roko in ga odvedel seboj.

Hodila sta in hodila in dospela slednjič do temnega prepada.

»Ne morem več naprej,« je zastokal mladenič.

»Prav zato sem te privedel na to mesto,« je mirno dejal mož v črnem plašču. »Edino na ta način pobegneš iz te šume. Skoči v prepad — v njem je smrt, in v smrti je pozabljenje, in v pozabljenju rešitev od vseh muk.«

»Joj meni!« je kriknil mladenič; »kdo si, ki mi svetuješ to?«

»Jaz sem Obup!« je z mrtvaškim glasom odgovoril mož v črnem plašču.

»Pojdi od mene, skušnjavec!« je zastokal mladenič in se zgrudil na kolena.

Mož v črnem plašču se je turobno zasmejal in izginil.

Ko je mladenič iznova dvignil obraz, je stal pred njim tretji izmed skrivnostnih mož.

Mladenič je zadržel v grozi in hotel pobegniti.

Mož v modri srajci in s sekiro v rokah pa mu je sočutno prožil roke naproti in dejal:

»Pojdi z mano, mladeč! Tvoja pot je res dolga in vsa s trnjem in bridkostjo posejana, a Bog ne zapusti onega, ki trpi.«

Mladenič je pogledal neznanca v oči in je videl v njih toliko iskrenosti in ljubezni, da je bil mahoma ves zaupljiv. Verno mu je sledil.

Šuma je postajala čedalje bolj gosta. Neznaneč si je s sekiro utiral pot skozi boveče grmičevje. Sekal je, da mu je pot curkoma lil s čela.

Pred posekanim deblom nizkega bora se je neznanec ustavil in zapovedal mladeniču:

»Napri si to deblo na rame.«

Mladenič je ubogal, čeprav je bil od glada in brezkončnega tavanja po gozdu že ves izčrpan. Z omhujočimi koraki in globoko upognjenim telesom se je plazil za svojim vodnikom.

Šuma je postajala čedalje bolj svetla in misel v mladeničevem srcu čedalje bolj vedra. In tudi breme — čudo božje — je postajalo vse lažje. Ni ga več nosil mladenič sam: nosilo ga je upanje na zlatih perotih...

Kmalu sta dospela na kraj gozda. In se je razgrnila pred zavzetimi mladeničevimi očmi prekrasna dolina, vsa lesketajoča se v žarkih božjega solnca.

»Zdaj smo na cilju,« je slovesno dejal neznanec. »Šuma, ki si jo preromal, se imenuje Šuma bede; ne pozabi tega nikdar! Zdaj pa odloži svoje breme.«

Mladenič je vrgel deblo z ramen. In glejte: ko je deblo padlo na tla — se je spremenilo v velik kos zlata.

»Kdo si ti,« je vzkliknil vez zavzet mladenič, »kdo si ti, ki si mi bil tako čudovit vodnik?«

»Jaz sem Delo!« je samozavestno dvignil glavo mož v modri srajci, prijazno pokimal mladeniču v slovo in izginil.

(Iz hrvaškega prevel M. K.)

Stričkov količek

Praznik sv. Miklavža je za nami. Za čuda mnogo lepih reči je prinesel dobri svetec letos seboj iz raja, za čuda lepih reči je nakupil še po raznih trgovinah na zemlji — pa je še komaj zadovoljil vse želje otrok. Razdal je vse, prav vse — do zadnjega sladkorčka. Čisto praznih rok se je vrnil v zlato nebesa. To vam povem jaz, Količkov striček, ki sem ga videl na lastne oči, kako se je ob jutranji zarji vzpenjal s svojimi angeli po srebrni lestvi navzgor...

Kaj pa parkelj, ojej, parkelj — tisti z zakrivljenim rožičkom in rdečim jezičkom? Ali ste ga kaj videli, dragi moj, ali je kaj hudo razgrajal okoli Vas? Bojim se, ojej, bojim, da je koga izmed Vas pošteno zmikastil, ga pobasal v koš in ga odnesel seboj. Na moč sem v skrbeh in kar groza me sprefetava ob tej misli... Pišite mi, pišite, za Boga, če ste še vsi živi in zdravi!

Meni, Količkovemu stričku, sv. Miklavž ni prinesel piškavega oreha. No ja, kaj hočete — sem bil že premalo priden. Veste, parkelj pa je bil pri meni, parkelj. Grozno je zatulil, pomigal z rogov, zarožljaj z verigo in me hotel pograbit. Jaz pa sem dejal: »Saj veš kako!« in sem jo jadrno ucvrl skozi duri na ulico. Tam sem se skril za hrbet orjaškemu stražniku in kukal ves blede izza njega. Parkelj je pridiral za mano — stražnik pa je bil hraberr, da nikoli tega. Izvlekel je bridko sabljico, zamahnil — in parkelj je po popihal z dolgim nosom... Ho, ho, ho!

Sv. Miklavž mi ni prinesel piškavega oreha, sem rekel. Dobil pa sem za Miklavža darilo, ki sem ga bil bolj vesel kot mošnje cekinov. Spomnila se me je ena izmed mojih mladih prijateljic in mi poslala po pošti krasen, za čuda krasen šopek pravih, dišečih nageljnov in vrtnic. Punčka, ki me je razveselila s tem nepričakovanim darilom, se piše Veri Jemec in je učenka II. razreda v Mariboru. In še pismo mi je poslala zraven, pismo, ki je spodaj objavljeno.

In še nekaj sem prejel po pošti: vrbovo vejico s pravimi, živimi spomladanskimi mačicami! Ta »zadnji jesenski pozdrav« mi je poslala Marica Peneš iz Kranja.

Obejma koticaricama — Verici in Marici — presrečna hvala!

Pozdravljeni!

Količkov striček.

Spisal Mirko Kunčič.

Ponatis prepovedan.

Ilustriral J. P.

172.

Zavil je naravnost h kralju Tratarati. Skočil je z divje penečega se konjička in se vrgel h kraljevim nogam.

»O kralj Tratarata, daj znamenje za pomiloščenje! Brž, brž, da ogenj ne doseže vrha!«

»Pobič, ali noriš, ka-li?« je zakričal kralj Tratarata.

In je Jokec videl, da bi bilo vse zaman in da je skrajni čas...

173.

V par skokih je bil pri grmadi. Že so jo plameni lizali od vseh strani. Jokec pa se ni zmenil za nevarnost. Kakor verice se je pogibal na vrh grmade, porezal z žepnim nožcem vezi okoli čarovničnega telesa in ji stisnil drobno, blesčečo reč v roko: palico čaralke, ki je bila v njegovih rokah brez moči.

Pismo male Verice.

Dragi Količkov striček!

To, da se tako trudiš, da bi nam malim ustregel z lepimi zgodbami in slikami, se mi na moč dopade. Tudi Tebi mora zato kaj prineči sv. Miklavž. No, za igranje si najbrže že prevelik... Poleti sem Te povabila, da pridí pogledat moj vrtiček, a Te ni bilo. Gotovo imaš mnogo dela in skrbi s tem, da v nedeljski številki »Slovenec« otroke čimbolj razvedriš. Zato ti pošljam Miklavžovo darilo: šopek svežih nageljnov iz mojega vrtička. To pač zaslužiš, ker tako skrbiš za nas male. Na svidenje!

Verica Jemec, učenka II. razr. v Mariboru.

Šale za male

Točen odgovor.

Učitelj: »Kje si bil rojen, Tonček?«

Tonček: »Doma.«

Modri Mihec.

Učitelj v drugem razredu: »Kako je tvojemu očetu ime, Mihec?«

Mihec nekaj časa premišljuje, nato se modro odreže: »Mojemu očetu je ime ata!«

Pazljivi Jožek.

Učitelj: »To je pa že od sile! Ta lenuh, ta Jožek, že spet spi. Prepričan sem, da kujon ne ve niti besedice tega, kar sem pravkar razlagal. Jožek! Vstani in povej: o čem sem pravkar govoril?«

Jožek (točno): »Zmerjali ste me, gospod učitelj!«

174.

Čarovnica se je dotaknila z njo Jokčevih in svojih ramen. In zgodilo se je čudo: spreminila sta se v črna vrana. Zlelela sta visoko v zrak.

175.

Ljudje in vojski so s kraljem Trataratom vred kakor okameneli stali na svojih mestih in strmeli, strmeli, strmeli... Niso in niso mogli doumeti, kako se je moglo v par trenutkih vse to zgoditi...

Grmada je gorela z mogočnim plamenom. Plamen pa se je moral zdaj zadovoljiti le z golimi poleni...

176.

Nedaleč od mestnih zidov sta se črna vrana spustila na tla. Prvi se je s palico čaralke, ki jo je nosil v kljunu, dotaknil svojih in tovariševih peroti — in Jokec in čarovnica sta hipoma spet zadobila človeško podobo.

Nahajala sta se v kraju, ki vam je, otroci, gotovo še ostal v spominu: pred šotorom, v katerem si je za groš vsakdo lahko ogledal moža-pesjana in ženo-kačo.

SLIKE

so najlepši okras domov, najprikladnejše darilo za Božje in nevesto, ker so na oltarjen spomin na darovalca. Vse slike rođaj mo z okvir m ali brez okvra, za gotovino ali odpla lo. Pov čanje slik v vseh izvir vah in val'kost h izdeluje naj-solidneje Umetniško nakladni zavod

RUBENS

Zagreb, Vlaška ulica 53

GOSPODARSKA ZVEZA V LJUBLJANI

ima stalno na zalogi:

vse vrste umetnih gnojil, Tomaževo žlindro, rudninski in kostni superfosfat, kalijevo sol, čilski soliter, apneni dušik, mešano gnojilo in nitro-fosfat; nadalje vseh vrst portland cementa.

Bogata zaloga špecerijskega in kolonijalnega blaga, vse vrste mleusk izdelki, poljedelski stroji, premog iz domačih in tujih rudnikov, bukova drola

Revizija carinske tarife

Skupni načelni predlogi gosp. zbornice glede revizije carinske tarife

Dne 10. t. m. se bo vršila v Belgradu konferenca trgovskih in industrijskih zbornic, na kateri se bo govorilo o skupnih načelnih predlogih gospodarskih zbornic glede revizije carinske tarife. Ljubljansko zbornico za TOI bo zastopal njen tajnik g. Ivan Mohorič. Konferenca, ki se vrši na pobudo zagrebske zbornice, bo nadalje razpravljala o organizaciji industrijske statistike z ozirom na predloge Društva narodov, nadalje o izvojni kontroli poljedelskih proizvodov, nadalje o zavodu za zunanjo trgovino.

Glede revizije carinske tarife je ljubljanska Zbornica izdelala načrt skupnih načelnih predlogov gospodarskih zbornic glede revizije splošne carinske tarife. Iz načrta posnemamo sledeče točke:

1. Revizija naj ne obsega samo tarifnih postavk, ampak tudi odredbe zakona o splošni carinski tarifi kakor tudi tekstacijo posameznih carinskih postavk. Saj se je izkazalo, da tekstacija pri marsikaterih predmetih ni odgovarjala faktičnim razmeram in potrebam trgovine.

2. Revizija naj se izvrši tako, da je dana možnost v slučaju znatnih izprememb gospodarskih razmer v tu- in izvoznem takoj zaščititi interese domače proizvodnje. V tem smislu bi bilo treba reformirati tudi plačilo davka na poslovni promet.

3. Uveljaviti naj se in sistematično izvede v celi tarifi načelo svobodnega uvoza sirovin in minimalne obremenitve pogonskega materiala za stroje v proizvodnji.

4. Glede industrijske politike je treba načelno razširiti ugodnosti za uvoz polizdelkov in pomožnih sredstev, ki so v sedanjih tarifih dane samo nekaterim ind. skupinam, tudi na ostale panoge proizvodnje. V to svrhu bi bilo potrebno uveljaviti zakon v pospeševanje domače industrije, s katerim se bo dalo detaljno in z ozirom na stvarne potrebe posameznih panog to načelo praktično izvesti.

5. One panoge, ki morejo s kvaliteto proizvodnje v dovoljnih količinah kriti potrebe domačega trga, a so vendar pri današnjih carinah izpostavljene znatni tuji konkurenci, ki dela pri ugodnejših pogojih, v taki meri, da je ogrožen njih obstoj, je treba izdatneje zaščititi, da bi se mogla kapaciteta domače proizvodnje izkoristiti popolnoma.

6. Razmerje med carinami na proizvode, polizdelke in pomožna sredstva, ki so bila deloma izpremenjena z znižanjem carin na izdelke, je treba vzpostaviti.

7. Carine, ki so bile odredene za pogajanja s tujimi državami v prekomerni višini, a ne zadevajo domače proizvodnje pač pa obremenjuje maso konzumentov, je treba znižati na nivo, ki bo odgovarjal tako fiskalnim in konzumentnim interesom z ozirom seveda na potrebe razvoja v našem gospodarstvu.

8. Pri reviziji se mora vpoštovati, da obstoji v produktivnih stroških naše in tuje industrije 25%na razlika. Razen tega je treba še vpoštovati, da se uvažajo mnogi tuji industrijski proizvodi po ceneni vodni in morski poti, večina domače industrije pa ne uživa dovolj podpore v železniški tarifi politiki in se mora boriti s prometnimi težkocami.

9. Iz kolektivnih pozicij naj se izdvoje proizvodi, ki se izdelujejo v državi in naj se zanje vplelje posebne pozicije za kontrolo prometa teh predmetov.

10. Skupno z revizijo naj se s sodelovanjem zbornice izdela in izda komentar k tarifni (zaradi velikih in številnih sporov).

11. Razlikovanje blaga z ozirom na obdelavo bi se moralo izpremeniti iz »obdelan in neobdelan« v »prosto obdelan in fino obdelan«.

12. Pri tekstilnih izdelkih je treba za dodatke drugih materij povišati mejo, po kateri se blago carini po prvobitni osnovni materiji.

13. Znižati pa je treba v svrhu pospeševanja elektrifikacije carine na uvoz elektrotehničnega in instalacijskega materiala, ki se ne izdeluje v državi, oz. za čegar produkcijo tudi niso dani pogoji.

✱

Članstvo OUZD na dan 1. decembra 1929 je padlo v primeri s 1. novembrom t. l. od 100.545 na 97.829. To nazadovanje je »zijskega značaja in ga je predvsem povzročilo nazadovanje števila moških zavarovancev (od 69.215 na 66.117), dočim je kakor običajno v tej letni dobi število ženskih članov napredovalo od 31.330 na 31.712. Po posameznih mezdah razredih se razdele zavarovanci: I. moški 11.296 (11.509), ženske 5.694 (5.685), II. do VII. moški 8.576 (8.716), ženske 16.686 (16.525), VIII. do XI. moški 32.235 (34.670), ženske 10.370 (10.111), XII. moški 14.010 (14.520) in ženske 962 (1009).

Vinski sejem v Ivanjkevih, dne 10. t. m. bo prav zanimiv. Prijavljenih je od 43 posestnikov 78 vrst letnika 1929 z 2746 hl ter 49 vrst starejših letnikov z 1639 hl. Letošnja vina so res brez izjeme prvovrstna. Vsakdo se bo lahko o tem prepričal, lahko pa tudi ugodno svojo potrebo kril. Sejm bo odprt od 8 do 19.

Velika fuzija v italijanski plovi. Iz Trsta poročajo, da se bosta fuzionirala z Lloydom, ki spada v Cosulichov koncern (kapital 105 milj. lir) dve genovski družbi: Sittmar (kapital 40 milj. lir in Maritima Italiana (kapital 9 milj. lir). Nova družba bo nosila ime »Lloyd orientale«.

Borza

Dne 7. dec. 1929.

Promet naših borz

Narodna banka objavlja v svojem zadnjem tromesečju sledeče podatke o prometu naših borz v prvih 9 mes. t. l. (devizni in efektivni promet: v milj. Din):

	Ljubljana	Zagreb	Belgrad
9 mes. 1928	685,4	2.568,9	2.564,7
9 mes. 1929	698,6	2.449,4	1.709,7

Iz teh podatkov je razvidno, da je izredno nazadoval promet belgrajske borze, kar ne gre na račun nazadovanja prometa v državnih papirjih, nazadoval je namreč tudi devizni promet. Naraščanje prometa v Ljubljani je pripisovati večjemu deviznemu prometu; napredek je še znatnejši v oktobru in novembru. Naraščanje pa beleži promet zagrebske borze ne v efektivnih pač pa v devizah. Še vedno so ljubljanske banke med najjačimi komitenti v Zagrebu za devize, pri čemur lahko mirno trdimo, da bi se velik del prometa lahko razvijal potom ljubljanske borze, tako pa rajše dajemo zaslužek zagrebskim židom. Skupno je promet na naših borzah samo radi zmanjšanja prometa na belgrajski borzi nazadoval, dočim je v prvih 9 mesecih lani znašal 5.419,1 milj. Din, ga je bilo v prvih 9 mesecih letos 4.857,7 milj. Din (v cellem 1. 1928 6.293,6, 1927 6.711,9, 1926 8.664,4 in 1925 7.759,5 milj. Din).

Na ljubljanski borzi je bil tudi ta teden promet znaten, vendar nekoliko manjši kakor zadnji teden novembra: znašal je ta teden 23,34 milj. Din napram 26,63, 26,71, 18,71 in 27,69 milj. Din v prejšnjih tednih. Največ prometa je bilo v ponedeljek in torek. Med posameznimi devizami beležita največ prometa: London in Curih, več tudi Praga in Newyork.

Tečaji so tudi ta teden nazadovali, le v petek so se nekoliko uvrstili. Ponudba privatnega blaga je običajna.

DENAR

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.21, Budimpešta 90.135, Bukarešt 8.07, Dunaj 72.425, London 25.1175, Madrid 71.75, Newyork 514.425, Pariz 20.26, Praga 15.2625, Sofija 8.72125, Trst 26.995, Varšava 57.75.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.6025, (valuta) 12.555, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VRHEDNOSTNI PAPIRI

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 84.25, Wiener Bankverein 21.60, Creditanstalt 51.75, Escompteg. 170, Alpine 33.75, Trboveljska 55.85, Kranj. ind. 39.75, Rima Murany 101.25.

Žito

V prvi polovici preteklega tedna se je položaj na žitnem trgu temeljito izpremenil s pričetkom hosiiranja cen za pšenico. Dvig se je izvršil sicer istočasno z dvigom tečajev na čikaški borzi, ki so proti koncu tedna nekoliko oslabele, vendar je na našem domačem žitnem trgu ostala tedenska stalna in opaziti je vedno bolj, da nastopajo kot prodajalci pšenice skoro same šibkejšje roke, med tem ko čvrsta roka sploh ne nudi pšenice. Izvoz se je z novo uvedbo znanih izvoznih tarif znatno olajšal in povpraševanje po blagu je tako v deželi sami kakor v sosednih državah precej jako. Neizpremenjen je ostal položaj za koruzo, ki se v poslednjem času nekoliko manj izvažja. Najmočnejši pa je bil v drugi polovici preteklega tedna dvig cene za pšenično moko, kajti mlinci so v niči večinoma razprodani ter ni skoro nobene ponudbe na trgu. Le za krušne moke je stalna ponudba, dočim je zanje odjem minimalen. Otrobi najboljših mlinov se nudijo po 95—100 Din bač in sr., celo bos. post. — Po splošni sodbi imata pšenica in pšenična moka ničila najboljšo podlago za izboljšanje cene in se ta tendenca opazja — kar tiče pšenice — tudi na svetovnem žitnem trgu. Baš poslednji tečaj čikaške borze pričajo o zopetni uvrstitvi tendence. — Pšenica gornjebačka velja 210, le v posameznih primerih, na slabše ležečih postajah je mogoče kupiti blago po 2½ do 5 para ceneje. Koruza času primerno suha, s kvaliteto garancijo, velja v Bački 115, v Sremu pa 117,50—120 in čez. Umetno sušena koruza pa notira 137,50—140 bač. nakl. post. — Oves velja 140, ječmen krmilni 68/64 kg 127,50—130 bač. naklad. post. — Pšenična moka ničila notira 320 do 330 bač. nakl. post. za srednje dobro znamko. Promet je živahen.

Novi Sad. Brez izpremembe. Promet: 27 vagonov pšenice, 1 ovs, 29 koruze, 6 moke.

Budimpešta. Tendence oslabljen. Pšenica marec 23,90—23,85, zaklj. 23,84—23,88, maj 24,70—24,75, zaklj. 24,74—24,75, 18. marec 17,02—17,05, zaklj. 17,04—17,05, koruza maj 16—16,03, zaklj. 15,98—16, koruza tranzit maj 15,42—15,48, zaklj. 15,48—15,50.

Kože, usnje, čevlji

Na trgu sirovih kož so nastale v zadnjem tednu izpremembe in sicer so poskočile cene ameriških sirovih kož za par procentov in se je vse blago, katero je bilo uvoženo v Evropo (Hamburg, Antwerpen-Amsterdam), gladko plasiralo za zvišano ceno. V CSR se opazja tudi dvig cen sirovih kož ne sicer veliko, vendar se nekateri predmeti tudi plačujejo do 5% višje. Čudno je, da je Italija prepolna sirovih kož in da ni v stanju, da plasira svoje količine blaga ter se že sedaj more govoriti o krizi v trgovini sirovih kož v Italiji. Cene v Italiji se gibljejo od 3,90—4,20 lire prosto soli in tudi za to ceno ni mogoče dobiti kupca. V naši državi je položaj na trgu sirovih kož istotako nejasen in ne gre do cene ne gor ne dol, ker se sploh ne opazja pravih živahnega trgovanja s sirovimi kožami. Vsak gleda, da čimprej plasira, kar more. Mesarsko združenje v Zagrebu, ki je 4 mesece držalo sirove kože, je bilo prisiljeno pro-

MANOFIN

je dosegel pri umivanju z mrzlo vodo večje uspehe kakor mlo, soda ali lug s toplo vodo. — Prepričajte se! — Doza po 8 in 13 Din. — Dobavlja in prodaja Glavno zastopstvo Manofina I. SVETEC, Novo mesto. — V Ljubljani: Drogerija GREGORIČ, Prešernova ulica.

dati jih po 14,75 Din, ca. 7 vagonov, brez soli, kar znaša ca. 12—12,50 Din (ker so kože že zelo posušene). Teletje kože so obdržale svojo višino in je povpraševanje večje kot v prošlem tednu. Tovarnarji se že pripravljajo za spomladanske predmete in nabirajo potrebne količine sirovega blaga. Za svinjske kože ni opaziti prav nikakega interesa in vsaka kupčija počiva v pričakovanju, kdaj bodo tovarnarji določili ceno in se odločili, da sežejo po nakupu. Cena je za enkrat še vedno 12 Din, dočim na deželi in po Stajerskem okoli Ptujja nekateri plačujejo, kakor se sliši, tudi še 14 Din.

V cenah gotovemu blagu tudi ni zaznamovati nobenega gibanja navzgor ali navzdol in se drže na isti višini kot popreje. Povpraševanje po gotovem blagu je bilo v tem tednu nekoliko večje in je tudi blago plasirano po prejšnjih cenah. V zadnji dobi se je pojavila država kot interes za večje količine usnja ca. 20—30 vagonov ter se bodo videlo, kakšne plačilne pogoje bo dala država in kakšno ceno bo nudila, nakar se bo tudi videlo nadaljnje kretanje cen v usnju. Tovarnam bodo pri tem zaloge zelo olajšane. Povpraševanje je veliko le za prvovrstno blago, dočim za slabše kot ponavadi v kritičnih časih ni interesa. V kolikor ga pa je, je navadno slabo za proizvajalca. Cene komerc. kruponov so 56—64 Din, po izviru blaga, avern 26—32, vratov 34—38, good kruponov 78 do 88, good vratov 52—56, okrajn 42—46, boks usnja 21—23, ovčja za podlogo 8—10, ovčja za zgornje usnje 12—14, ševret ovčja za sandale 14—16 Din.

Trgovina s čevlji je bila pod utisom prometa za Miklavža in se more ugotoviti, da so trgovine bile precej zadovoljne s prometom, čeprav je za Božič promet še večji kot za Miklavža. Tovarne v Sloveniji so z naročili dosti zaposlene, nekatere še preobložene. Inkaso je zadovoljiv.

Jajca

Produkcija je v zadnjem času čisto minimalna. Povpraševanje po svežem blagu je posebno iz Italije jako živahno in so se cene dvignile na isto višino kakor lani v tem času. Nakupna cena znaša 1,65—1,70 Din. Če bo abnormalno toplo vreme še dalje trajalo, bo začela nova produkcija in cene bodo začele popuščati. Dobro bi bilo, da bi se skupne cene že sedaj znižale. — St. Jurij ob južni železnici, 6. decembra 1929.

Živina

Mariborski svinjski sejem 6. dec. 1929. Prijavljenih je bilo 265 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari kom 90—100 Din, 7—9 tednov 150—200, 3—4 mesece 350—400, 5 do 7 mesecev 450—500, 8—10 mesecev 550—850, eno leto 1000—1400 Din, 1 kg žive teže 10—12,50, 1 kg mrtve teže 17—18 Din. Prodanih je bilo 193 svinj.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Izvanredna ponudba!

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite kožno pelerino za dež

C. O. V. tehta samo 110 gramov, imitacija ribje kože Imm. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepušča mokrote, je komodno zložljiva, kakor majhna žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvse trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, za izlete in sport. — Reklamna cena s posebno kapuco in etuijem samo 70 Din, franko, zacinjena, poslana po poštnem povzetju, dva kosa 138 Din. Razpošilja A. Mařík, export, Praha XII., Londýnska 57. (Če ne bi ugajala, vamčimo zamenj.) Naslov natančno napisati.

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo težnikov solčnikov in sprehajalnih palč Popravila točno in solidno

Tomažovo žlindro 19'90/o

za gnojenje travnikov, vrtov, sadonosnikov ima na zalogi vsako množino: »MERKUR« PETER MAJDIČ, KRANJ.

Zapustila naju je danes, previdena s tolažili svete vere, najina zlata mama, gospa

Pavla Okorn roj. Seeburger

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 8. decembra ob pol 4 popoldne.

Radeče, dne 6. decembra 1929.

REGINA IN ZOFKA OKORN.

uživanje

toda s prevdankom!

Ako hočete, da Vam bode t lesna nega užitek in ako iz irate s prevdankom, tedaj bode vzel FELLER-jeva ELSA-mila zdravja in lečote, katerih delovanje tiči v njihovih zdravilnih sestavinah:

- Elsa-milo iz lišjinega mleka, posebno fino za najne-nejšjo kožo.
- Elsa-milo iz lišjine kreme, blagih, svilnatih pen, divnega vonja.
- Elsa-milo iz rumenjaka, najboljšje za otroke, popolnoma nevtrarno.
- Elsa-milo glicerinsko, nenadomestljivo za razpo kane roke.
- Elsa-boraksovo milo, izvrstnega delovanja proti solčnim pegam itd.
- Elsa-katranovo milo, za rast las, za neškodljivo razkuževanje.
- Elsa-milo za brilje, napravi brilje zabavno.

Po pošti 5 kom. Elsa-mila na izbiro tane 52 D n franko če se denar vpošlje naprej; po povzetju 62 Din

• Elsa-Creme-pomada proti solčnim pegam in nečistostim kože, za racionalno nego kože.

• Elsa-pomada za rast las, krepi lasišče, pomlajuje lase.

Po pošti 2 lončeka ene ali po 1 lonček vsake Elsa-pomade stane 49 Din franko če se denar vpošlje naprej; po povzetju 59 Din.

Elsadoni pasta, ki ustvarja bis-erne zobe, 1 tuba 8 Din 80.

Dn za dnem negujte telo z Elsa-preparati To pomaga!

Dobiva se povsod! Kjer ne izvolite naročiti naravnost pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elsatrg št. 134.

Pozor!

Zahtevajte povsod pri Vaših cenj. trgovcih le Kernove biskvite, deserte in napoli tanke, ker so najboljše. Izdeluje jih edino le

A. Kern, Kranj

Tovarna keksov

Lovske puške

floberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lovske in ribiške potrebe ima v zalogi: **F. K. KAISER** puškar v Ljubljani, Kongresni trg 9

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKS ZVEZKE - MAPE
ODJAVNE KNJIZICE
NE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Elektrotehnični akviziter

se išče za trajno nameščenje. Reflektanti morajo biti vsaj absolutni srednje tehnične šole in imeti dobro prakso v prodaji električnega toka, v tarifni politiki elektrarn, v sestavljanju dobavnih pogodb t. d. Ponudbe z vsemi usposobljenostmi dokazili in curriculum vitae je poslati na oglasni oddenek »Slovenca« pod šifro: »Elektrotehnika«.

Gradbeni inženjer

siguren statik, projektant in samostojen konstrukter v železobetonski stavbeni stroki za konstrukcijsko pisarno s e i s e e. V poštve pride samo inženjer-akademik s prvovrstnim strokovnim znanjem in izkušnjami. Takojšnje ponudbe na administracijo tega lista pod šifro »Gradbeni inženjer« štev. 13.825.

RAZGLAS

Mestna občina mariborska

razpisuje za 1. 1930. sledeča tekoča dela in dobave:

1. Zidarska in težaška dela,
2. tesarska dela,
3. betonska dela,
4. kleparska dela,
5. mizarska dela,
6. dimnikarska dela,
7. kovaška dela,
8. pečarska dela,
9. kolarska dela,
10. ključavničarska dela,
11. steklarska dela,
12. slikarska dela,
13. plesarska dela in
14. sedlarska dela.

Obrotniki mesta Maribora, ki želijo prevzeti gori navedena tekoča dela pri mestni občini v letu 1930., se vabijo, da predložijo tozadevne s 5 Din kolkom opremljene prošnje ob navedbi enotnih cen do 16. decembra 1929 do 12 popoldne v vložišču mestnega magistrata.

Prošnje je oddati v zaprti kuverti z označbo: »Ponudba za tekoča dela 1930«. Obrazci se dobe pri mestnem gradbenem uradu v Frančiškanski ulici št. 8. II. nadstr., soba št. 1.

Enotne cene je vpisati v izkaz, opremljene z 2 Din kolkom ter ga priložiti prošnji.

V prošnji se mora izrečno navesti, da je ponudnik pri mestnem gradbenem uradu razpoložen za pregledal ter na iste popolnoma pristaja.

Mestni občinski svet si pridržuje pravico, izvoliti ponudnika ne oziira se na najnižje cene ali na oddajo dela po določenem turnusu.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prežerna

zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon štev. 2328.

Službe iskejo

Čevljarški pomočnik
zmožen vseh čevljarških del, išče službo v mestu ali na deželi. - Naslov pove uprava "Slovenca" pod št. 13.764.

Trgovski pomočnik
mešane stroke, želi mesto najraje na deželi - prost vojaščine. Nastopi 1. januarja 1930. Ponudbe je poslati na upravo "Slovenca" št. 13.744.

Uradnik
mlinsko in lesno industrijski, s 4- in 4-letno prakso, samostojna moč, pošten, vreden in marljiv, išče službo. Ponudbe pod "Risar" na upravo Slov., podružnica v Mariboru, sta VI št. 4.

Stavb. delovodja
brezposelen, oče devetih otrok, prosi cenj. občinstvo za naročila stavb. načrtov in proračunov. - Interesentom dajem točna pojasnila v vseh stavb. zadevah. Naslov v inšer. oddel. Slovenca pod št. 13.638.

Tamburirarica
išče službo. Ponudbe na upravo "Slovenca" pod "Tamburirarica".

Dobra kuharica
zmožna voditi samostojno gospodinjstvo, išče službo. Ponudbe z navedbo plače na upravo "Slovenca" pod šifro "Dobra kuharica".

Dober žagar
išče službo na venecijanski kjerkoli. Nastop takoj. Naslov v upravi "Slovenca" pod št. 13.855.

Službo določa

Pekovskega učenca
v starosti od 15-16 let, zdravega, poštenih staršev, s stanovanjem in hrano, drugo po dogovoru, sprejme takoj Ivan Urbar, pekovski mojster, Rakel.

Učenec ali učenka
s primerno šol. izobrazbo se takoj sprejme. - Prešern, špecerija, Maribor.

Vajenca
za čevljarstvo obrt sprejme Ant. Kunstelj, Vodovodna cesta, nova hiša, Ljubljana.

Krojaški vajenec
se sprejme pri F. Može, Ljubljana, Cesta v Rožno dolino št. 12.

Čevljar. pomočnike
sprejemam za eksportna dela, delo stalno. Vprašati: Anton Lamišek - Cerklje 93 pri Kranju.

Hlapca
h konjem, z dobrimi spretnostmi, išče Hotel Strukelj.

Kuharico
samostojno, zmožno vseh gospodinjstvih del, iščem. Nastop takoj. Ponudbe na naslov M. Savnik - Škofja Loka.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D., LJUBLJANA

Telefon 2830 Brzjavke. STROJ

Z-V-O-N-O-V-I

iz najfinejšega bronu do 5000 kg. Zvoznarna ustanovljena 1763 leta. Cerkvene in hišne potrebščine iz bronu, kakor lestence, svečnike, križe, kadilnice, hišne in šolske zvoznice.

Umetniška litina, kipi itd.

Vnajem

Gostilno
vzamem v najem z novim letom na prometnem kraju z lastno osebno pravico, proti vnaprejšnji plačilu ali potrebno kavcijo. Ponudbe na upravo pod "Resno" št. 13.459.

Planinski dom
na Kofcah pri Trzinu se odda s 1. januarjem 1930 z vsem inventarjem v najem za eno ali več let. Vprašanja je nasloviti na "Planinski dom" r. z. z. o. z. v Trzinu.

V najem oddam
gostilno in trgovino. Podrobnosti se izve pri Fr. Jurečiču, Češnjice, pošta Cerklje ob Krki.

Pristno angleško sukno
se dobi po ceni vedno v TEKSTILNEM BAZARU Maribor - Vetrinška ulica 15

Stanovanja

Dve prazni sobi
pritlični, center, odda - "Posredovalec", Tavčarjeva 6.

Sobo s kuhinjo
oddam na Izanski cesti št. 27 takoj stranki brez otrok.

Soba
z dvema posteljnima se odda. Naslov pove uprava "Slovenca" pod 13.914.

"POSEST"
Realiteta pisarna, dr. z o. z. LJUBLJANA Miklošičeva cesta 4, odda sledeča stanovanja:

Dvosobno, kuhinja, pritlikline, Trnovo, 650 Din. Dvosobno, pri Kemični tovarni, 600 Din. - Enosobno, Zelena jama, 300 Din. - Dvosobno, kuhinja, pritlikline, Rožna dolina, 600 Din. - Cela hiša, 3 sobe, kuhinja, pritlikline, drvarnica, za takoj, 5 minut od tramvaja, 800 Din. - Dvosobno, začetkom Bežigrada, kuhinja, pritlikline, za januar, 650 Din. - Dvosobno, Glince, 500 Din. - Trisobno, poselska soba, kuhinja, kopalnica, vse pritlikline, Podrožnik, 1100 Din. - Pet sob, brez kuhinje, pritlikline, Dunajska cesta, 1000 Din. - Dvosobno, kuhinja, pritlikline, Tržaška cesta, 500 Din. - Enosobno, kuhinja, pritlikline, začetek Sp. Šiške, 3600 Din letno. Štirisobno, komfortno - center, 1800 Din. - Dvosobno, Dunajska cesta, kabinet, kuhinja, pritlikline, 700 Din. - Dvosobno, Šiška, 400 Din. - Trisobno, ves komfort, za februar, blizu Erjavčeve ceste, 1600 Din. - Enosobno, začetek Rožne doline, 350 Din. - Več sob s številnim, Rožna dolina, Dunajska ces., Vodmat po 200 Din, več drugih stanovanj, trgovskih lokalov itd.

Sobo
čedno, z elektriko in parketom, eventualno s hrano, oddam takoj gospodini. Ilirska ulica 19/II, levo.

Stanovanje
dveh sob in pritliklin oddam takoj. Ponudbe pod "Bežigrad" na upravo lista št. 13.913.

Separirano sobo
išče boljši gospod. Ponudbe pod "Stalen" na upravo "Slovenca".

Posestva

Stavbišča za vile
pod Rožnikom prodaja Pokojninski zavod, Gledališka ulica 8/IV.

Stavbene parcele
v neposredni bližini Korzari napredaj. - Naslov v oglas. oddelku "Slovenca" pod št. 13.748.

Lepa nova hiša
se odda takoj v najem, pripravna za kakega vpojojenca. - Škrabl, Žiće, p. Loče (Štajersko).

Posestvo
20 oraloval dobre stavbe pri Poljčanah prodaja Zagorski, Maribor, Tattenbachova ulica 19.

Posestva
hiše, trgovine, gostilne in delavnice - se prodajo. Informacije daje zastopnik v Domžalah, Bistriška ulica št. 4/I.

Trbovlje
Proda se v centru industrije na Vodah hiša z vrtom, pripravna za trgovino, kakor je že obstojala, obrt, ali za stanovanje. - Nadalje se prodaja v Bevkem 3 johe zemljišča, obstoječe iz travnika, njive in gozda. Vse skupaj za ceno 80.000 dinarjev. Osebo se vpraša pri Putrih Nikotu v Trbovljah - Vode, pismo pa pri upravi Slovenca pod št. 13.828.

Gostilno
enonadstropno hišo v Mariboru, prodaja za 250.000 dinarjev Zagorski, Maribor, Tattenbachova ul. 19.

Trgovsko hišo
pri Mariboru, dober promet, prodaja za 300.000 Din Zagorski, Maribor, Tattenbachova 19.

"POSEST"
Realiteta pisarna, družba z o. z. LJUBLJANA Miklošičeva cesta št. 4

PRODA:
Vilo, enonadstropno, novozidano, 2 prostorni stanovanji, kopalnica, 1000 m² vrta, Podrožnik, Din 300.000. - Vilo, visoko pritlično, podkleteno, 4 prostori, parket, sobe, kuhinja, prostor za kopalnico, elektr., vodovod, Poljansko predmestje, Din 150.000. - Vilo, enonadstropno, tristanovansko, velik vrt, mestni del Rožne doline, 280.000 Din. - Vilo, enonadstropno, vso prenovljeno, krasen vrt, Sv. Jožef, 620.000 Din. - Hišo, enonadstropno, se nedodelano, projektiran trgovski lokal in 2 stanovanji, 700 m² vrta, Trnovo, 125.000 Din. - Hišo, enonadstropno, dvostanovansko, 600 m² vrta, Rožna dolina, 140.000 Din. - Hišo, enonadstropno, tristanovansko, center, velik vrt, delavnica, Din 130.000. - Gostilna v Ljubljani, 2 sobi, kuhinja, delavnica, lokal, veliko dvorišče, prostori, 400.000 Din. - Hišo, pritlično, 2 parketirani sobi, klet, kuhinja, 1 orl travnika v mestu na Dolenjskem, 45.000 Din. - Hišo, pritlično, prenovljeno, 2 stanovanji, vrt, 2000 m² vrta, tik kolodvora Brežice, 50.000 Din. - Hišo, novozidano, visokopritlično, 2 stanovanji, 400 m² vrta, Črnuče, 70.000 Din. - Hišo, zidano, s slamo krito, 3 stanovanjski prostori, šupa, 5000 m² vrta, pri Medvodah, 15.000 Din. - Poleg tega več stanovanjskih, trgovskih, obrtnih hiš v mestu, na deželi, stavbene parcele v vseh legah in po ugodnih cenah, kmečka in veleposrestva, industrije itd.

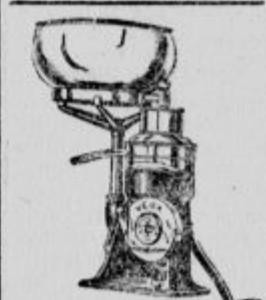
Širite "Slovenca"!

Enonadstropna hiša
vogalna, s 3 stanovanji in dvema velikima poslovnima prostoroma, ter malim vrtom, se prodaja. Potrebni kapital najmanj 60.000 Din. - Poizve se: Privoz 10.

Hiša
z gospodarsk. poslopijem, sadnim vrtom in njivo, na Gorenjskem, se prodaja za ceno 35.000 Din. - Ivanka Resman, Dvorska vas, Begunje, Gor.

Zasluzek

Pozor zastopnik!
Velik zaslužek Vam nudimo edino-le mi! Javite svoj naslov na: A. H. Klančnik, Mojstrana.

Prodajalce

za naše
švedske posnemalnike
iščemo v vsakem kraju proti dobremu plačilu

"Tehna" družba z o. z.
Ljubljana, Mestni trg 25/1

Glasba

Klavir
kratek, dobro ohranjen, se prodaja. - Naslov pove uprava "Slov." št. 13.839.

Eleganten pianino
Lauberger Glos - poceni prodaja Dobraj, Maribor, Franciškanska 21.

Klavirji!
Strokovnjsko popravilo klavirjev in harmonijev, kakor tudi čisto uglaševanje najceneje izgotavlja tovarna klavirjev - WARBINEK, Ljubljana, v bližini univerze.

Klavir
kratek, dobro ohranjen, ugodno napredaj. Naslov v upravi "Slovenca" pod št. 13.885.

G. Jurasek
Ljubljana, Ključavničarska ul. 3 - Mestni trg 22, strokovno uglašuje ter popravlja glasovirje.

Klavirji
po nižjih cenah v za in pianini svetovnih tvrdk logi! - Na obroke! - M. Ropas, Celje. - Popravila, uglaševanje!

Kupimo

20 % kronske bone
kupi Pučka štedionia i založni zavod d. d., Osijek, Desatična ul. 27.

Več divjakov
vrtne kupim. Vrt Poljanska cesta 12, Ljubljana.

Mahovino
hrasta in sliv ter bučne peške, kupujemo. - Ponudbe z vzorci na G. Hoffmann in Co. - Zagreb, Berislavičeva 3.

Bukova drva
kupuje družba "Kurivo", Ljubljana, Dunajska c. 33.

Božične smreke
od 1-3 m velike, prvovrstne, kupim takoj več tisoč komadov. Nujne ponudbe prošim na upravo pod šifro "Smreke".

Bukovo oglje
kupujemo proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe pod "Vilano" na upravo pod št. 13.893.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah. CERNE, tvefiri, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Kupujem JAJCA

suhe slive, suhe gobe, čebelnji vosek, vinski kamen

PO NAJVIŠJI CENI.

Anton Vahčič
trgovec
Leskovec pri Krškem.

Srebrne krone

vsakovrstno zlato, zlatnike - kupuje F. ČUDEN, Prešernova ulica 1.

Prodamo

Eksistenca
dobro izdele obrt se zaradi izdelave za 60.000 Din prodaja. Auto in stanovanje zraven. Naslov v podružnici Slov. upr. v Mariboru.

Cvetlični med
zajamčeno pristni razpošiljam 5 kg za 105 Din franko. - Čebelarstvo Fr. Markelj, Vrhnika.

Oskrbnik
ali safer, ki se razume poleg vseh poslov gospodarstva tudi na posle lesne trgovine, želi s 1. januarjem nastopiti službo. Pisma prositi pod št. 253, pošta Sv. Lovrenc na Pohorju.

Strojno pletilstvo
je edino ugodna prilika za takojšnjo dosego dobrega zaslužka in lastnega podjetja brez posebnih stroškov in zamude časa. Učne tečaje se nastopi lahko vsak dan. Najboljši pletilni stroji "Walter" vedno v veliki izbiri na zalogi. - F. KOS, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Prodaja premoža
in drv. Dostava na dom. Fran. Jezeršek, Vodmat-Moste.

Dva voza
z diro za 1 konja, prodam. Cena po 1000 Din. Pavlin, Vodovodna cesta, Ljubljana VII.

Dva lestence
za električno razsvetljavo, 1 lestenec za plinsko razsvetljavo, nekaj pohištva in nekaj igrač prodam. Franciškanska 10/II.

Kočinjo
lahko, modo, napravljeno, prodam. Naslov v upravi "Slov." št. 13.804.

Elektro motor
6 KS prodaja "Gospodarsko društvo" pri Sv. Trojici v Haložah, p. Podlehnik pri Ptuj. Cena 10 tisoč dinarjev.

Spalnico
iz trdega lesa, prodam. - Rudolf Vok, Stožice 80, pošta Ježica.

Šivalni stroj
Singer - prodaja Sidar, Maribor, Pobrežka c. 9.

Pekarijo
v Mostah pri Ljubljani, dobro vpeljano, prodam. F. Jerko, Prešernova ul. 10, Moste.

Pisalni stroj
svetovne znamke Underwood se ugodno prodaja. Naslov pri upravi pod št. 13.886.

Kolarji
- izdelovalci smučk! - Prodajo peč in vse druge potrebščine za izdelovanje smučk. Naslov v upravi "Slovenca" pod št. 13.887.

Šentlovensko priznana najboljša čajno maslo
iz pastirizirane smetane stalno na zalogi pri: IVAN PESTOTNIK trgovina, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 14

Zdravljenje s "PLANINKA" čajem

je važno preprečevalno sredstvo, ki z njim nikdar ne moremo začeti dovolj zgodaj. Preiskusi "PLANINKA" zdravilni čaj pospešuje obtok krvi, oslabelega s tem poslabšanje šilja razredči kri in vrne poopne in žilam potrebno piskost, s čimer se odarjajo h. javi se arelosti in ohrani delavno moč v nezmisljani meri.

Zahtevajte v apotekah samo pravi "PLANINKA" čaj BAHOVEC v plombranih paketih in z napisom proizvajalca:

Lekarna Mr. Bahovec - Ljubljana

Uradnik
finančno davčne stroke želi polredno zaposlitev. Ponudbe na upravo Slovenca pod "Vestno 32".

Mlada gospa
bivša trgovka, želi primerne nameščenja s 1. januarjem 1930. Veča serviranja vseh strok kot tudi knjigovodstva in korespondence. Nastopi tudi mesto blaginčarke. Razpolaga isto z lastno koncesijo in osebno pravico. - Ponudbe upravi "Slovenca" Maribor pod "Zanesljivost".

Prodajalka
v trgovino mešanega blaga želi službo kjerkoli, na deželi ali v mestu kot prodajalka ali poslovdkinja, starejša moč, Vloži, če potrebno, kavcijo. Ponudbe pod "Nastop" št. 13.859.

Organist
dober pevovodja, z dobrimi spretnostmi, zmožen tajništva pri hranilnici ali občini, išče stalno službo. Nastop takoj. Ponudbe pod "Zmožen" št. 13.881.

Šivilja
zmožna vsakega dela, se priporoča po nizki ceni na dom. - Naslov pove uprava "Slovenca" pod št. 13.882.

Starejši vrtnar
oženjen, išče mesto hišnika in se obenem priporoča za obrezovanje dreves in drugih vrtnih nasadov. - Ponudbe na upravo pod "Vrtnar".

Mladenčič
išče službo za cerkvenika na fari ali v podružnici ali pa kot pismonoša. Naslov pove uprava lista pod št. 13.897.

Mesto hišnice
išče mlada žena, ves dan na razpolago ter bi lahko tudi mož po svoji službi opravljal potrebna hišna dela. Nalov v upravi Slovenca pod 13.917.

Učenko
za strojno pletenje se takoj sprejme. Naslov v upravi pod št. 13.858.

Vajenca
pridnega, zdravega, 14 do 15 let starega, sprejemam takoj. Več po dogovoru. Jernej Smid, čevljar, mojster, Jesenice-Fužine.

Iščem postrežnico
od 10 do 4. Javiti se je na Mirju št. 29.

Vajenca
tako sprejemam, zdravega in poštenih staršev z vso oskrbo v hiši. - Teodor Stupica, strojno mizarstvo, Št. Vid, Lukovica pri Domžalah.

Donk

Otvoritev novih tečajev
francoščine, nemščine, italijanščine, angleščine in ruščine. Akademsko nabraženi predavatelji. - Temeljito, hitro, veselo! Vošnjakova ul. 4, pritl., 10-12; 18-20.

Šoterska šola
4. obl. konc. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). - Tel. 2236. Pouk in praktične učne.

Nudim instrukcije
v realnih predmetih in klasičnih jezikih. Naslov pove uprava "Slovenca" pod št. 13.912.

Radio

Radio - aparat
najmanj 4 cevni, kupim. Naslov v upravi "Slov." pod št. 13.840.

Radio-aparat
prvovrsten, štiricevni - Hartley, se zelo ugodno prodaja. Naslov v upravi Slovenca pod 13.888.

Odda se
s 1. januarjem 1930 na prometnem kraju v Savinjski dolini v velikem trgu blizu cerkve - v najem TRGOVSKI LOKAL s skladiščem in stanovanjem. - Naslov v oglas. oddelku "Slovenca" pod št. 13.590.

Restavracija
oficirskega doma v Ljubljani se odda v najem. Zaradi pogojev se dobi informacije pri upravi oficirskega doma.

Trgovina

z mešanim blagom, dobro vpeljano, s stanovanjem, se odda. Vpraša se v Novi vasi, Bolfenkova cesta št. 2 pri Mariboru.

5 dni na poskušnjo!

Dočim smo doslej za dober gramofon plačevali več tisoč dinarjev, dobite pri nas v resnici dober gramofon že za malenkostno ceno in vrhu tega ga plačate šele, ko ste ga preizkusili, ker ga Vam pošljemo na poskušnjo brez obveze. Zahtevajte takoj naš

brezplačni cenik "A".

iz katerega boste razvideli, zakaj moremo tako poceni dobavljati. Ni treba, da kaj kupite, in cenika tudi ni treba vračati. - Pišite takoj tvornici glasbil in gramofonov

Meinel & Herold

Maribor 102.

Samo 90 Din

plačate mesečno in čez

4 mes. je gramofon Vaš!

Najlepša zabava za dolge večere!

MUSICATOR

GRAMOFON

NA OBROKE

Vino Opolo

zajamčeno pristno, do konca decembra čez ulico po 10 Din, v hotelu »Bellevue«. Ne zamudite ugodnosti!

Trgovska oprava

elegantna, razen lep inventar. Registrirna blagajna, izložbena stojala in ogledala ugodno na prodaj v hotelu »Bellevue«. Ljubljana.

Med, lastni pridelek!

svetlični kg 17 Din
jelkov kg 17 Din
ajdov kg 15 Din
5 kg po pošti 105 Din irk.
pri večjem odjemu cene pismeno. — A. Maček, čebelarstvo, Vrhnika.

Železni nosilci

Prodajo se štirje močni strešni železni nosilci in nova napisna tabla. — I. Zorko, Glinice II, 6.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čist belo gosje kg po 130 Din in čist bel puš kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb, Ilica 82.

Denar

Družabnika

z nekaj kapitala, išče zaradi povečanja delavnice dobro vpeljan mizarški obrtnik v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Povečana delavnica« št. 13.836.

Obrt

Odeje

vata, puh, izdelovanje, popravila. Rožna ulica 19.

Čevljarji pozor!

Obstoj Vašega poklica Vam je zagotovljen z modernimi trikotniki čevljarstva, če jih naročite pri Karlu Blatniku v Ljubljani, Hrenova ulica 20. Dobite tudi vzorce in gornje dele po meri.

Otomane

od 490 Din dalje, modroce od 250 Din dalje ter vse tapetniške izdelke izdeluje solidno po najnižji ceni Rudolf Mohar, tapetnik, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6, v Slamičevi hiši. Sprejema tudi popravila.

Grevec »Calefactor«

je najboljši prijatelj pozimi. Naroči ga pravčasno. Cena znatno znižana. Edino upravičeni izdelovalec Jos. Šiška — Kranj.

Brez konkurence

znana, dobra dalmatinska vina toči le edino stara, znana tvrdka BRATA LASAN v sledečih lokali: v Kersnikovi ulici 5 (Nova ulica), Cankarjevo nabrežje št. 5 in na Vodnikovih cestah pri Anžoku, ter vsak dan morske ribe. Priporoča se Ivan Lasan.

Stari »Prošek«

original extra fino staro vino od vzornega vinogradnika, posluhočega že od leta 1894., povsod poznane in priljubljene. Najlepši božični dar! Ne pozabiti naročiti za božične praznike, dokler traja zaloga. Podvojili boste domače veselje. Razpošilja v lepem trdem sodčku 15 litrov vsebine po 28.50 Din liter čisto, poštnina franco, sodček gratis. Lovro Tudor, vzornik vinogradnik — Malo Grablje, Hvar, Dalmacija.

Kolesarji, pozor!

Vožnja s kolesom v temni noči Vam bo prijetna, ako opremito svoje kolo z res dobro svetiljko. — Najnovejša dinamno električne svetiljke svetovno sloveče znamke »Berko« proizvajalno izredno močno svetlobo. Dinamo stroj ima kroglična ležišča ter je zelo fino in trpežno izdelan. Svetiljka je tudi opremljena z baterijo, tako da imamo pri kolesu vedno lepo električno razsvetljavo. Tudi Vi jo naročite takoj pri glavnem zastopniku Francu Peterlinu, elektrotehnično podjetje, Preserje, pošta Radomlje.

Božične jaslice

v različnih velikostih — kompletne — kakor tudi posamezne k jaslicam potrebne kipe, imam v zalogi po jako zmerni ceni. — Se priporoča Delavnica za cerkveno umetnost Alojz Zoratti, MARIBOR, Stolna ul. 5.

Hišni posestniki
Staubeniki

Najdovršenejša s koksom kurjena peč sedanosti je

AMERICAN HEATING

Samo 4 kg koks za vsakih 100 kubičnih metrov za 24 ur. Neprekinjen ogenj od jeseni do pomladi proti samo enkratni dnevni minimalni dopolnitvi. Ne opustite, da se ne bi obrnili na generalno zastopstvo za Jugoslavijo AMERICAN HEATING, Marovska ul. 15, ZAGREB.

Podzastopstvo za Slovenijo:

Trgovaška in gospodarska družba z o. z.
Ljubljana, Cigaletova 1, Telefon 33-62.

Vse vrste koledarjev
od najpreprostejših do najfinejših izdelave

za vse stroke

v slovenskem in srbsko-hrvaškem jeziku (v latinici in cirilici) se dobijo pri

Novi založbi r. z. z. Ljubljana

Zahtevajte ponudbe!

Bogata izbira božičnih okrasov in laslic!

ČREVA

sortirana v vseh poljubnih debelinah za vse različne klobase: krvave, jetrne in mesene, za salame itd., imam na zalogi

po na novo znižanih cenah.

Trgovcem in večjim odjemalcem morem nuditi primeren popust!

Priporočam se vsem svojim dosedanjim odjemalcem in vabim nove interese, da si ogledajo zalogo. — Trgovina črev na drobno in debelo.

Bergman Josip, Ljubljana, Poljanska cesta 85, 87.

Budilke poceni!

L. Vilhar
urur
Ljubljana
Sv. Petra c. 36

Moko

dobro, svežo in suho, dobite najceneje v F. Juhan-a valičnem mlinu, Sr. Gameljne, p. št. Vid nad Ljubljano. — Zahtevajte cenik!

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. Zorman

Stari trg 32, Ljubljana.

Damske plašče

izdeluje perfektna krojačica po 75 Din. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.833.

VERNICA
STAMPILJK
I. SOKLI
MARIBOR
Aleksandrova cesta 34

Patent fotelji

in kanapeji, patent otomane v najnovejših oblikah in najfinejši izdelavi dobite samo pri RUDOLF SEVER, Ljubljana, Marijin trg 2.

Friedler-jev patentiran

GAMMA

za rast las

najpopolnejši sredstvo proti izpadanju las — tvorbi prhljaja — lasnih bušk.

GAMMA

milo za lase

najpopolnejše sredstvo za izpiranje las. Zdravniško preizkušeno in priporočeno. — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

Zastopstvo NADA, drogerija — Subotica.

Vse gre narobe

ko imate nabad, ki ovira jasne misli? Glavobol, mrzlica, pomanjkanje teka, utrujenost in nespodobnost za delo so v zvezi z njim. Zato proč z nabadom. Malo »NOSALA-a« in Vam izgine. »NOSAL« v plombaranih skatljah po 10 Din se dobi v lekarnah in drogerijah in je zelo prijeten in uporabi kot pršek, odstranjuje zaprtje nosu in povzroči takoj neovirano dihanje skozi nos. Pristen se dobi samo z napisom proizvajalca

Lekarna MR. BAHOVEC, Ljubljana

»NOSAL« reši vas in Vašo rodbino muke nabad

Mi slikamo vse!

Slike poobličja (Porträtbilder), razglednice, slike takoj izdelane, industrijske in sportske slike. Novo vpeljan fotoatelj z najmodernejšimi aparati. — Fotomeyer, Maribor, Gosposvetska 39.

Kupcem, prodajalcem

najemnikom za posetiva, hiše, gostilne, trgovine, mline itd. — najugodnejše postreže »Marstano«, Maribor, Koroška ul. 10.

Trebušne in kilne pasove

najceneje pri

A. Besednik Ljubljana

Selenburgova ulica št. 6

Barve, firnež in lake

najboljše, zato najcenejše nudi »Lustra«, Gosposvetska cesta 12 (poleg restavracije Novi svet).

Austrian

cenik za znamke za leto 1930. Pošiljam ga s 100 komadi raznih rumunskih znamk vsakomur, ki mi pošlje vnaprej 20 Din. Najstarejša trgovina znamk v Jugoslaviji

Izidor Steiner, Zagreb

Zrinjski trg 14

Pozor!

Volno in bombaž kupite najceneje pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg št. 12 in Židovska ulica št. 4.

Urarska popravila

izvršuje najceneje in najprecizneje Franc Wölfling, urar, Gosposvetska c. 12.

Kaso,

vedno svež oddajam na debelo veletrgovina

A. VOLK, Ljubljana

Resljeva cesta 24.

Naznanja se

da so prispela nova dalmatinska vina, ki se točijo v gostilni pri »Tratniku«, Sv. Petra c. 25 in Kette-Murnova cesta 26. Istotam domača in dalmatinska kuhinja in vsak dan »sposom ožas up

Kolesarji, pozor!

Zima je tu!

Sedaj je čas, ko je treba oddati kolo v popolno oskrbo čez zimo, ter generalno popravilo. Emajliranje v električni peč, žgano na 180° toplote, prvovrst. ponikljano, vse kroglične, ležaje na novo nabrušene, očiščene in namazane, da postane z malim denarjem kolo zopet novo, izvrši mehanična delavnica JUSTIN GUSTINCIC, Maribor, Tatenbachova 14 — nasproti Narodnega doma — Se priporoča

Štedilniški grelci

se izborni obnesejo. Cena 50 Din — izdeluje Fr. Kosmač — Jeranova ulica 5, Ljubljana.

Najprimernejša božična in novoletna darila nudi Jan Ignac, Maribor, Grajski trg št. 4. — Popravila izvršuje dobro in po zmeri cen.

Ne zamudite prilike

preskrbeti si poceni lepa in solidna božična darila v srebru in zlatu pri zlatarju A. Stumplu, Maribor, Koroška cesta 8. — Tamkaj se kupuje tudi staro zlato in srebrne kronke po najvišjih cenah, ozir. sprejema v zameno.

V Mariboru

je najugodnejši nakup galanterije, drobnarije, parfumerije, papirja, pletenin, nogavic, vrvarskih izdelkov itd. na debelo in na drobno pri D. ROSINA, Vetrinjska 26

Prodaja in popravila

točno vse v to stroko spadajoče predmete z več letno garancijo. Cene nizke.

Jakob Mulavec, urar

Maribor, Kralja Petra trg 1

žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in dr. tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Slabim

brezplačno pošljem Nov način — »Pomlajevanje in zdravljenje organizma« — povratek moči, zdravja, sposobnosti za delo in podaljšanje aktiv. življenja. Zahtevajte: Beograd, Kralja Milana 58, Miloš Marković.

Življenska vprašanja

tudi najtežja: zdravje, zakon, poklic, gospodarstvo, razdolžitev, ugodno posojilo itd., reši posvečevalnica »Marstano«, Maribor. Preskrbi tudi razna naročila. Dopisom je priložiti 10 Din.

Srečnega zakona

kazipot zaročencem in nesrečnim zakoncem. Posvečevalnica »Marstano«, Maribor, Koroška c. 10. Pismenim vprašanjem je priložiti 10 Din.

KNJIGOVODJO

bilancista z dolgoletno prakso, jugoslovan, podanika, zmožnega korespondence v slovenskem, srbohrvaškem in nemškem jeziku, vstop po možnosti 1. januarja 1930,

iščemo

Ponudbe z referencami in prepisi spričeval pod »Verziran« na anončni zavod Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/I.

Direktno iz tovarne
dobite prvovrstne instrumente

ZAHTEVAJTE TAKOJ
NAŠ
brezplačni glavni katalog

Največja otpr. tvrdka
glazbil v Jugoslaviji

MEINEL & HEROLD
tovarna glazbil,
gramofonov in harmonik
podr. MARIBOR št. B-102

Božična darila

Prva najstarejša in najposobnejša prodajalna in posojevalna glasovirjev

Terez. Bäuerle, Maribor, Gosposka ul. 56, ust. 1850.

priporoča svojo veliko zalogo, in sicer: Ehrbarjevih, Försterjevih, original Stinglovihi glasovirjev, kakor tudi pianin največjih svetovnih znamk po raznih cenah in ugodnih plačilnih pogojih. Obrabljani instrumenti v veliki izbiri po čudovito nizkih cenah. Uglasevanje kakor tudi popravila, renoviranje in ocenjevanje sploh istotam.

NAZNANILO

„Naša Sloga“

prodaja cerkvenih potrebščin v Ljubljani

se je preselila

na Kongresni trg št. 12

Vsem veleč. gospodom duhovnikom
in župnim uradom se priporoča za nadaljnjo
naklonjenost

Vi morete zidati

tudi v mrazu, ako malti primešate „ANTIFREDDIN“ Dobavi Vam ga

Ljublj. komercialna družba - Ljubljana - Bleiweisova 18

Zahvala

Povodom smrti našega predragega soproga, oziroma očeta, tasta, brata in svaka, gospoda

Frana Balona

so nam bila izkazana mnoga iskrena čustva sožalja, za katera se tem potom prav srčno zahvaljujemo.

Iskrena hvala še posebej vsem pevcem za ganljive žalostinke, vsem darovalcem vencev in cvetja, požarni brambi s Pobrežja in vsem prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu spremili blagega pokojnika na zadnji poti.

Prav tako se zahvaljujemo za številne pismene izraze globokega sočustvovanja.

Pobrežje pri Mariboru, dne 7. decembra 1929.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.

Izbegavaj, zdravi,
pobijaj,

uspešno vse bolezni dihal

z rabo razkužilnih

pastilj

„Valda“

Toda uspeh je zagotovljen

le tedaj, ako rabiš prave

pastilje

„Valda“

Zahtevajte jih v vseh lekarnah

in drogerijah, v skatljicah z

napisom

„Valda“

Spisek za Božič posebno znižanih cen! Kljub nizkim cenam prodajamo le kvalitetno blago!

Svila:

Pongis, 90 cm šir. za senčnike . . . m	Din 52.—
Taftetas, 90 cm šir. za obleke . . . m	Din 78.—
Celagese v 60 barv. zelo trpežna . . m	Din 73.—
Lamé, svilen la. kval. v barvah . . m	Din 86.—
Crépe de chine, težka kval. za obleke	od Din 79.—
Crépe georgette, v raznih barvah za obleke	od Din 94.—
Lamé, zlat, srebrn m	Din 54.—
Baršug za ročna dela, 42 cm šir. . . m	Din 35.—

Pletenine:

Dam. vestica iz čiste volne	Din 75.—
Dam. vestica iz melirane volne z ovr. .	118.—
Dam. vestica, jaquard, vzorčasta . . .	128.—
D.	95.—
Dam. pullover iz melirane volne . . .	98.—
D.	128.—
Dam. vestica, športna z usnjem obšila .	148.—
Dam. pullover iz najfinejših mel. vol. .	198.—, 175.—, 165.—
Dam. pullover, intarzija, apartni vzorci .	od Din 190.—
Dam. vestica, intarzija, eleg. vzorci .	od Din 240.—
Dam. obleke, čista volna, moderna fas. .	Din 235.—
Dam. obleke iz melirane volne, ruska fasona	Din 360.—
Dam. obleke, najfinejša kasha volna intarzija	Din 460.—
Dam. jopice, površne, jaquard, vzorčaste	od Din 235.—
Dam. svenar za šport v raznih barvah .	Din 240.—, 118.—

Za otroke:

pullover vzorčast	od Din 48.—
vestica vzorčasta	od Din 48.—
obleke za deklice, najfin. izdelava .	od Din 165.—
Garnitura »Eskimo« 4 delna iz la. volne	od Din 240.—

Rokavice-nogavice:

D. tricot zimeke	Din 15.—
D. pralne rokavice usajene	64.—
D. podložene rokavice usajene la. . .	74.—
D. nogavice svila »Bemberg«	23.—
D. nogavice svilene »Zellweg«	49.—
Nogavice čista volna	66.—, 35.—
Nogavice volna, kratke	27.—, 18.—

Damsko perilo:

Kombineza, batist, barv. s čipkami .	Din 25.—
Kombineza, šifon bat. bela s čipkami .	33.—
Kombineza z barv. robom	39.—
Spalna srajca, bela s čipkami	49.—
Spalna srajca, barv. s čipkami	51.—
Kombineza, svil. tricot s šir. čipkami .	75.—
Hlače, svilen tricot garantirana kval. .	45.—
Kombineza crép de chine	138.—

Dom. halje in pyjame:

D. podložene hlače iz najmekčješe . .	38.—
halja iz češke flanele	175.—
halja iz double flanele	185.—
halja iz vzorč. baržuna, eleg.	98.—
pyjame iz crepa	128.—
pyjame iz češke flanele	198.—
pyjame iz double flanele	240.—
pyjama iz svil. poplina	590.—
pyjama iz svilene brokata	od 98.—

Trikotaja:

D. tricot hlače, bombaž	Din 18.—
D. tricot hlače svil. flor	43.—
Dam. halja iz jap. crepa	Din 68.—
ga materijala	59.—
D. hlače, čista volna	48.—
D. hlače, čista volna, najfinejša kvaliteta	110.—
D. tricot kombineza, barv. Din 33.—, bela .	Din 28.—
D. kombineza la. flor.	53.—
D. kombineza iz najfinejših volne . .	117.—
D. maje, patent bele z rokavi Din 29.—	22.—
brez rokavov	98.—
D. maje iz čiste volne z dolg. rokavi .	22.—

Bluze:

Sportna surova svila, imitac.	Din 69.—
Svilene, najnovejši kroj	od Din 190.—

Galanterija — Usnjeni izdelki:

Manicure-kaseta 5 delna	Din 33.—
Sivalna garnitura v kaseti Din 63.—, .	42.—
Oesalna garnitura 4 delna z ogled. .	126.—
Otroške torbice	Din 18.—, 13.—
Damske torbice	od 48.—
D. doze za cigarete Din 54.—, Din 30.—, Din 17.—	
Razpršilnik za parfum	od Din 22.—

Moška moda:

Srajca la. frenč. vzorčasta z 2 ovr. .	Din 98.—
Srajca šifon, večerna s pique prsi . .	70.—
Srajca frak s trdimi pique prsi . . .	79.—
Srajca svilen poplin z 2 ovr.	129.—
Elegantne samovoznice po Din 56, 49, 29, 26	
Srajca spalna, zelo trpežna	Din 98.—
Pyjame flanela, vzorčasta	168.—
Pyjama iz double flanele	240.—
Suknjice, domač. iz double flanele . .	220.—
Suknjice, domač. volna, »Kamelhaar« .	580.—
Šali modni volneni po Din 42, 39, 36, 33	
Rute svilene, križaste in bele	Din 118.—
Naramnice zelo trpežne Din 24, 20, 16, 12	
Garnitura naramnice, podveze eleg. .	92.—
Rokavice usnjene, podložene	63.—

Robci — Brisače:

D. robci batist s širokim robom tuc. .	Din 26.—
D. robci batist, beli, tuc.	32.—
Otroški robci, tiskani tuc.	20.—
Brisače frotirke 3 barvne la. kval. kos	Din 24.—

Šali — Rute:

Šali večerni, svileni z dolg. resami .	Din 248.—
Šali večerni, svil. z resami, slikani .	298.—
Šali kasha, najnovejši vzorci	od 29.—
Svil. apaske rute, novosti po Din 65, 58 in 45	

Galoše:

Otroške »Tretorn« razprod. cena Din 85, 75, 65	
Otroške »Tretorn« snežke razpr. c. 118, 110, 100	
Dam. galoše »Tretorn« razpr. cena . .	Din 88.—

Pošiljamo proti povzetju!
Za neučujajoče vrnemo denar!

Pri nakupu zahtevajte!
brezplačno lične kartone!

Pozor sadjarji in trsničarji!

Pocenil se prodaja zaradi družinskih razmer lepo majhno posestvo ob prometni cesti, oddaljeno 5 minut od mesta Ptuj, 10 minut od kmetov, obstoječe iz dveh hiš, gospodar. poslopj., zelenjadnega vrta in približno 5 orlov prvovrstnega polja. — Naslov v upravi »Slov.« št. 13.583.

Najvarneje in najbolje naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

registr. zadrugi z neomejeno zavezo v Celju, v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog uad Din 7.500.000.—. Obrestna mera najugodnejša. — Za hranilne vloge tamči poleg rezerv in hiš od 3000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poročstvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Vlagatelji pri Ljudski posojilnici v Celju ne plača nobenega rednega davka

Prava pot, ki vodi do ozdravljenja živcev!

Bočni, izčrpani živci zagrenjujejo življenje, povzročajo mnoge bolezni, kakor bodi aje, trganja, omotico, tesnoba, šume, v ušesih, motenje v prebavi, pomanjkanje spanja, neveselje do dela in druge slabe pojave. Moja ravnokar izšla poučna razprava Vam pokaže pravo pot, kako se boste osvobodili vseh takih bolezni.

V tej brošuri so opisani vzroki, postopek in zdravljenje živčnih bolezni po dolgoletnih izkušnjah. — To veselo sporočilo zdravja pošljem vsakomur popolnoma zastonj.

Tisoči zahvalnic potrjujejo edini obstoječi uspeh neumornega vestnega raziskovalnega dela za dobrobit trpečega človeštva. Kdor pripada velikemu številu živčnih bolezni in kdor bolega na teh mnogostevnih pojavih, naj si takoj nabavi mojo knjižico utehi!

Prepričajte se sami,

da vam nič neresničnega ne obljubljam, kajti v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma brezplačno in franko ono poučno razpravo. Zadošča dopisnica na:

Ernst Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. 318.

Najboljši v materialu in najlepši v opremljeni šivalni stroji, kolesa „Gritzner“ in „Adler“ za domačo obrt in industrijo

Pouk vezanja orezplaten:

Le pri

JOS. PETELINC

Ljubljana

poles Presernovega

spomenika ob vodi

Večletna garancija

Zahtevajte ponudbo

Elektrarna

na stalni vodi in v najboljšem stanju - se prodaja iz proste roke. Poleg tega je tudi ZAGA venecijanka s tremi noži in cirkularna. Poleg tudi precej zemljišča. Naslov v upravi Slov. pod št. 13.880.

Finis gramofon, elasnodoč, z dvoletno garancijo, 10 ploščami, po Vaši izbiri samo

Din 900.—

edino le pri

„Telefonik“ Josip Banjač

LJUBLJANA, Miškoljeva cesta št. 20.

V palači Okrožnega urada

nasproti sodišču.

Engros!

En Detail!

Zastopniki

ki obiskujejo tiskarne, knjigovoznice, tovarne papirnatih izdelkov v Jugoslaviji in so zmožni nemščine, se sprejmo za prodajo strojev, aparatov, nožev za rezalne stroje itd. Gospodje, ki se potegujejo za to postransko zastopstvo, naj pošljejo ponudbo pod »Gute Existenz 4990« na anončni birc Piras A. G., Praha, Bredovská 1

POHIŠTVO

ZA STANOVANJA IN PISARNE

IVAN DOGAN

LJUBLJANA

DUNAJSKA C. 17 TELEFON 32-61

Znižane cene za Božič!

Oglejte si igrače in

otroške vozičke, tri-

ekle, bolenderje,

male automobile,

šivalne stroje, najnovejša dvokolesa,

pneumatiko i. t. d. Velika izbira. Prodaja na obroke.

TRIBUNA F. B. L. tovarna dvokoles in otro-

ških vozičkov. Ljubljana Karlovska cesta št. 4.

GOSTILNO

v Komendi pri Kamniku oddam na račun v pričetku prihodnjega leta. - Pogoji: Poštenje, red in snaga. Skrb za prvovrstno kuhinjo ter resnična volja gostom najbolje postreči. — Le pisemne ponudbe na trdko: AND. MEJAC, veletrgovina z vinom v Komendi.

Parna žaga v Kranju

glavnem središču lesne trgovine Slovenije — se prodaja zaradi bolezni lastnika. Dva polnojemnika, venecijanka, stroj za remenje, stroj za la-dijski pod in vsa druga oprema. — Obrniti se je na KAREL SCHINDLER V KRANJU.

Prezgo no si oglejte pred nakupom edeje na novejši list strovarni cenik veletrgovin Sterneck. katerega dobite na zahtevo tako brez plačila, kakor si bo ste lahko prebrali oglede vseh vrst so lidne ročne izdelave no sledečih nizkih cen: flanel 150, kam brik 144, res 150, klor 165, rožnat 280, tiger 453, posteljne garat ture 280, 275, medra garnitura 78, 83, prege na meter po Din 2750. Razen tega nadev v ceniku še mnogo drugih predmetov po najnižjih cenah. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar. Čez Din 500 — pošlino proste pošiljke.

Veletrgovina

R. STERNECKI, Celje št. 18. Slovenija

Halo!

Jesenice

Radio!

Zadostno izbiro, najugodnejši nakup. največjo garancijo, naj-solidnejšo postrežbo — Vam nudi

Radio Jože Markez
Jesenice 54

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarni
stroko spadajoče posle

Obreštuje vloge po najvišji obrestni meri ter ne od-
teguje vlagateljem rentnega davka

Lesni trgovci in go- stilničarji — pozor!

Dne 16. decembra t. l. ob 1/2 10 dopoldne se
bo vršila na sodnji v Marenbergu, soba 2

dražba posestva

vlož. št. 6 in 8, kat. obč. Brezno ob Dravi,
ki sestoji iz stanovanjske hiše tik ob cer-
kvi z gostilno, špecerijo, gospodarskimi
poslopji, poleg tega njive in gozd. —
Z ozirom na ugodno lego posestva, je
posebno pripravno za lesno trgovino.

JAVOR * LOGATEC

LESNA INDUSTRIJA
Gabriel Oblak - Slovenija

Brzojavni naslov: Javor Logatec - telefon interurban 5

Izdeluje vsakršno pohištvo iz trdega in mehkega
lesa, kakor spalnice, jedilnice, kuhinje i. t. d. Z
jamstvom proti razsušitvi. — Cene zmerne!

Pohištvo posteljnine

preproge, linoleum, postelne garniture in odeje,
zaves, postelne vložke, žimnice, flanelaste in
volnene odeje, gosje perje za postelje, afrik (mor-
ska trava), konjsko žimo, otomane, divane, blago
za pohištvo itd. Vse po jako nizkih cenah dobite pri

Karol Preis

MARIBOR - Gospodska ulica šte. 20
Ceniki brezplačno. Ceniki brezplačno.

karna Delina, Knez Mihajlova 1, Doze 60, 80, 100 in 160 gr.
Cene 115, 150, 185 in 290 dinarjev. Nekaterim osebam za
došča 60 gr. drugim pa 160 gr. kakor se komu več ali
manj obolelo lasno tkivo. Nekatera oseba porabi 160 gr
pa jej ne zraste taki lasje, kot jih je imela, tedaj po-
šljemo na svoje stroške še 160 gr omenjenega zdravila.
— V vsaki dozi je priloženo navodilo o uporabi in garan-
cija za uspeh. — Poština gre na naše stroške.

Samo 49.-Din

Lasna protokoliрана lovarna ur v Švici

št. 125. B. l. l. ka. 16 cm visoka,
dobro kolesje, 3 letno jam-
stvo Din 49.-
št. 105. Enaka. 19 cm v soka
..... Din 44.20
št. 106. Enaka. v radi skimi
štev in kazalec Din 76.-
št. 120. Kovinasta že na ura
z dobrim koles., namazana
in regul. 31 gar. Din 44.-
št. 121. Enaka z radi. štev.
in kazalec Din 58.-
— Cenik zastoj in franko —

H. SUTTNER -- LJUBLJANA 2

Ročne spisne
šolske, lovske
potne in razne
druge torbice,
listnice, depar-
nice, tobačnice
itd. v veliki iz-
biri, primerna za

Božično
darilo

pri-
poroča Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta 13

napim stalne

kostanjev taninski les

smrekove skorje cele in drobljene, rabljen-
ode od strojnega in jedilnega olja po na-
ugodnejših cenah. Takojšnje plačilo

FRANCI OSET 50. PETER V SAV. DOL

OKRASKI (NAKIT)

za božična drevesca, rojstvo, verižice (girlande) angeljskih las, sneg, zlato in sre-
brno nit, bengalske vžgalice, čudežne sveče, držala za svečice, naslice v
razni velikosti, pastirke, v gajne pričke, božične in novoletne razglednice v
veliki izbiri in najceneje pri trdki

OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Pred Škofijo 15

Istotam kupite zelo ugodno rano trikotajo, pletenine, nogavice, rokavice, žepne
robce, kravate, naramnice, dokolenice, gamaše, ovratnike itd.
Velika zaloga pisemskega svetilnega in krep papirja

Na debelo Na drobno

ELEGANTNA
DAMA

KUPUJE
ZA PLAŠČ

VEDNO
NAJMODERNEJŠE
VZORCE

OGLETE SI
NAŠO BOGATO IZBIRO

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

RADIO

na odplačilo!

3 ELEKTRONSKI APARAT, sprejema vso
Evropo v zvočniku z najfinjšimi elektron-
kami (Philips ali Barium) i akumulator
Varta s 4 Am. i anodna baterija 90 V, kom-
pletan antenak. in zemeljski material in
in 1 posebno fin zvočnik s krasno svilen
sliko pri naplaci Din 300.—, še 12 obrokov
po Din 180.— mesečno pri točnem odpla-
čevanju brez obresti ali drugih stroškov.

4 ELEKTRONSKI APARAT Z 4, vse ori-
tikline, kakor zgoraj pri naplaci Din 300.—
še 12 mesečnih obrokov po Din 225.—.

ZA DOBRO DELOVANJE JAMČIM.

V zalogi vse vrste radio-aparater po naj-
nižjih dnevnih cenah. Aparati za pribli-
žitev na omrežje brez baterij, ve likanska
zaloga sestavnih delov veliki aparat za
restavracije in kino-podjetja, ki nadome-
stujejo največjo godbo in sler se lahko po-
leg radio uporabljajo tudi gramof. plošče.

RADIO Franc BAR

Ljubljana — Mestni trg šte. 5

Telefon šte. 2407

Radio-cenik 1930 — Franc Bar - Ljubljana — Je izšel

Zahtevajte brezplačno pošiljatev!

Za Miklavža in Božič naročite že sedaj,
postavim na aparat na željo tudi pozneje.

Za Božič

velika izbira moških srajc,
bela la platno od Din 65-
naprej pisani jini cefi od
Din 75- naprej, srajce za
frak in smoking in la spal-
ne srajce. Svilene kravate od
Din 18- naprej. Moderne
ovratnike, trde in mehke.
Vollene športne nogavice in
rokavice. Pulovri in telovniki.
la. Benverjevo čimsko peri-
lo. Naramnice po Din 20-
26- 30- itd. — Žepni
robci v najboljši kakovosti.

F. Michelitsch

modna trgovina

Maribor

Gospodska ulica 14

Vsa pletena oblačila

za male in velike, izgotovljena iz
najboljše volne, kupite poceni v

pletarni M. VEZJAK

MARIBOR, Vetrinjska ulica 17.

Posebno priporočam pletene obleke
v najmodernejših barvah in fasonah.

Ali Vam je znano

da že skozi 20 let prodaja

tvrdka I. N. Šoštaric

v Mariboru, Aleksandrova c. 13

nač. boljše ANGLEŠKO in RUSKO SUKNO za
plašče in obleke, volneno blago, batist, šifon,
flanel, izgotovljene obleke in perilo, posteljne
odeje, perje in puh, zastore, preproge i. t. d.
Cene nizke, postrežba strogo solidna — En po-
izkus zadostuje, in postanete naš stalen odjemalec.

Zadružna Gospodarska banka d.d.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

Brzojavni naslov: Gospobanka

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—

vloge nad 400 milijonov dinarjev

Podružnice:

Bled - Celje - Djakovo - Kočevje - Kranj - Maribor
Novi Sad - Sombor - Split - Sibenik

Izvršuje vse vrste bančnih poslov
pod najugodnejšimi pogoji. —
Glavno in največje zastopstvo v
Sloveniji za prodajo srečk Držav-
ne razredne loterije.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Prodaja obveznic 7% drž. invest.
posojila ter 2 1/2% vojne odškod-
nine in vseh vrst vrednostnih
papirjev tudi na obroke pod
ugodnimi pogoji.